

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDZADE DİVANI,
İNCELEME-METİN**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET BEŞİR ATAÇ

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR

GAZIANTEP
MAYIS 2007

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade Divanı, İnceleme-Metin

Mehmet Beşir ATAÇ

Tez Savunma Tarihi: 18.05.2007

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Osman ERKMEN
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Yrd. Doç. Dr. Behiye KÖKSEL
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

(İmzası)

Yrd. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR (Jüri Bşk.) _____

Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR _____

Yrd. Doç. Dr. M. Celal VARIŞOĞLU _____

ÖZET

AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDZADE DİVANI, İNCELEME-METİN

ATAÇ, Mehmet Beşir

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR
Mayıs 2007, 217 sayfa

Bu çalışmada XVII.yüzyıl Divan şairlerinden Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade'nin hayatı, edebî şahsiyeti ve divanı hakkında bilgi verilerek, divanın Latin harfleriyle tamskripsiyonu yapıldı. Tezkirelerde Hafız'la ilgili hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Hafız'ın hayatı hakkındaki çok az bilgi divanından elde edilmiştir. Hafız'ın edebî şahsiyeti divanına dayanılarak açıklandı. Hafız şiirle ilgili düşüncelerini, divanındaki dibacesinde ve gazellerinde açıklamıştır. Hafız XVII. yüzyıl Divan şiiri geleneğine uyarak, şiirlerinde daha çok tasavvufî konuları işlemiş, Arapça ve Farsça kelime ve terkipleri de bolca kullanmıştır.

Anahtar kelimeler: Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade, Divan şiiri, 17.yüzyıl, tasavvuf.

ABSTRACT**THE DIVAN OF HAFIZ ABDULMECIDZADE OF AYINTAB,
ANALYSIS-TEXT**

ATAÇ, Mehmet Beşir

Master of Arts Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Supervisor: Asist Prof. H. İbrahim YAKAR

May 2007, 217 pages

In this study, the life, literary personality of Hafız Abdülmecidzade of Ayıntab and his divan were dealt with, and his divan was transcribed in the Latin alphabet. There was no information about Hafız in the tezkires. Very little information about his life was found in his divan. reached. Hafız's literary personality was mentioned by means of his divan. Hafız talked about his ideas concerning poetry in the prefaces and ghazels in his divan. Following the conventions of Divan poetry in the 17th century, Hafız handled mostly the mystic issues in his poems. He also made use of plenty of Arabic and Persian words and phrases.

Key words: Hafız Abdülmecidzade of Ayıntab, Divan poetry, 17th century, mysticism.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ÖN SÖZ	v
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. GİRİŞ	1
1.2. XVII. YÜZYILDA DİVAN EDEBİYATININ GENEL DURUMU	2
2. KAYNAK ÖZETLERİ VE AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDAZADE ..	3
2.1. KAYNAK ÖZETLERİ	3
2.2. AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDAZADE	3
2.2.1. Ayıntablı Hafız Abülmecidzade'nin Hayatı	3
2.2.2. Hafız Divanı	4
2.2.2.1. Nazım Şekilleri	5
2.2.2.1.1. Mesnevi	5
2.2.2.1.2. Gazel.....	5
2.2.2.1.3. Müstezâd	5
2.2.2.1.4. Muhammes	5
2.2.2.1.5. Tahmis	5
2.2.2.1.6. Terkib-i Bend	6
2.2.2.1.7. Terci-i Bend	6
2.2.2.1.8. Kit'a	6
2.2.2.1.9. Müfredat	6
2.2.2.2. Vezin	6
2.2.2.3. Hafız'ın Edebî Kişiliği	7
3.1. HAFIZ DİVANI (TRANSKRİPSİYONLU METİN)	12
4. MATERYAL VE METOD	209
4.1. MATERYALLER	209
4.2. HAFIZ DİVANI'IN İNCELEME VE TRANSKRİPSİYON METODU	209
4.2.1. Transkripsiyon Alfabeti.....	210
5. BULGULAR VE TARTIŞMA	211
5.1. BULGULAR VE TARTIŞMA	211

	<u>Sayfa No</u>
SONUÇ	212
KAYNAKLAR	213
EKLER: HAFIZ DİVANI METNİNDEN ÖRNEKLER	215
EK A. 1.	215
EK A. 2.	216
ÖZGEÇMİŞ (VITAE)	217

ÖN SÖZ

Divan edebiyatı XIII. yüzyıldan başlayarak XIX. yüzyılın ikinci yarısına kadar, başta Anadolu ve Rumeli'de olmak üzere birçok muhitte varlığını sürdürmüştür. Gaziantep de birçok Divan şairinin yetiştiği bir yerdir. İbrahim Balı, Şahvelî, Hafız Abdülmecidzade, Nuri Mehmet Paşa, Mütercim Asım, Aydî Baba, Hasip Dürrî bunlardan sadece birkaçıdır. Divan şiiri geleneği olan bir edebiyattır. Şairler, söylemek istediklerini belli kural ve mazmunlara göre söylemişlerdir. Hafız Abdülmecidzade de Divan şiiri geleneğine uyan, Antepli Divan şairlerindedir. Tezkirelerde Hafız'la ilgili hiçbir bilgi bulunmamaktadır.

Hafız Divanı'nın tek nüshası Fatih Milet Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı manzum 92 numarada kayıtlıdır. Hafız Divanı el yazma bir divandır. Divan, müstensihî ve istinsah tarihi belli olan bir yazmadır. Divanın yazı okunaklıdır. Fakat divanın bazı yerlerinde silik ya da okunamayacak kadar tahrip olmuş kelimeler vardır. Bu kelimeler ilgili yerlerde gösterilmiştir. Çalışmam esnasında değerli fikirlerinden sürekli istifade ettiğim ve metnin okunmasında bana yardımcı olan sayın hocam Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR Bey'e teşekkür ederim.

Gaziantep 2007

Mehmet Beşir ATAÇ

KISALTMALAR LİSTESİ

- a. g. e. : Adı geçen eser
a. g. m. : Adı geçen makale
c : Cilt
D : Dibace
G : Gazel
K : Kıt'a
M : Muhammes
md : Müstezad
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
mf : Müfredat
s : Sayfa
ss : Sayfalar
T : Tahmis
Tcb. : Terci-i Bend
TDK : Türk Dil Kurumu
Tkb. : Terki-i Bend
Tpl. : Toplam
Vd. : Ve diğerleri

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 2.1. Vezinlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı	7

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

1.1. GİRİŞ

Divan edebiyatı kuralları ve geleneği olan, esaslarını İslam kültüründen alan bir edebiyattır. XIII. yüzyılda başlayıp altı asır süren bu edebiyat dönemi içinde binlerce şair çok sayıda eser vermiştir. Divan şairleri geleneğe uyararak belli kurallar çerçevesinde, benzer konuları kendi dil ustalıklarına göre işlemişlerdir.¹ Hafız Abdülmecidzade de, bu geleneğe uyan bir Divan şairidir.

Hafız'ın Divanında 1 dibace, 243 gazel, 5 müstezad, 1 muhammes, 1 tahmis, 2 terki-î bend, 3 terci-î bend, 1 kıt'a ve 5 beyitlik müfredat vardır. Bu çalışmada Hafız divanının Latin harflerine aktarılması, Hafız'ın hayatı ve edebî kişiliğinin anlatılmasına çalışılmıştır. Hafız divanında bazı gazellerin bazı beyitlerinin Arapça yazılması dışında, divanın tamamı Osmanlı Türkçesiyle yazılmıştır. Hafız da diğer Divan şairleri gibi Arapça ve Farsça kelime ve terkipleri şiirlerinde sık sık kullanmıştır. Metnin oluşturulması Timurtaş² ve Ünver'e³ göre yapıldı. Arapça yazılan beyitler, Arap harfleri ile yazıldı. Hafız Divanının bazı yerlerinde silinen ya da okunamayacak kadar tahrip olmuş kelimeler vardır. Bu kelimelerden kendi tahminlerimize göre okuduklarımız [] işareti ile gösterilmiştir. Okunamayan ya da tamamen silinmiş kelimelerin yerine ise sıralı noktalar (.....) kullanılmıştır.

Hafız'ın hayatı hakkındaki bilgiler yok denecek kadar azdır. Hafız'ın hayatı ile ilgili çok az da olsa bazı bilgiler divanından alınmıştır. Hafız'ın edebî kişiliği ise dibace ve gazellerinden örnekler verilerek açıklanmıştır.

¹ Ömer F. Aktün. (1994). *Divan Edebiyatı*, İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, c. 9, İstanbul, ss. 389-430.

² Faruk K. Timurtaş. (1994). *Osmanlı Türkçesine Giriş*, Alfa Yay. c. I. İstanbul, ss. 81-191.

³ İsmail Ünver. (1993). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, *Türkoloji Dergisi*, c. XI, ss. 51-89.

1.2. XVII. YÜZYILDA DİVAN EDEBİYATININ GENEL DURUMU

XVII. Yüzyıl genel olarak Türk tarihinin güçlü döneminin sona erdiği ve gerileme döneminin yaşandığı bir yüzyıldır. Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihî, iktisadî, ve sosyal çalkantılarına rağmen Divan edebiyatı, XVI. yüzyılda eriştiği olgun ve verimli yapıyı bu devirde korumuştur. Bu yüzyılın şairleri, Divan şiirinin üstad şairlerini takip ederek başarılı şiirler yazmışlardır. Bu yüzyılda Nef'î, Şeyhülislam Yahya, Nailî, Neşatî, Nedim-i Kadim, Nabî gibi başarılı şairler birçok eser vermişlerdir.⁴

Divan edebiyatının en parlak dönemlerinden biri olan bu asırda birçok şair eserler yazmışlardır. Bu yüzyılda kaleme alınmış tezkirelerden olan Tezkire-i Rıza'da 266 şair hakkında bilgi verilmektedir. Bu yüzyılda şairler klasik konuların yanı sıra sosyal ve ekonomik konulara da eğilmişlerdir. Özellikle Nef'î, Nabî, Nevîzade Atayî ve Sabit gibi şairler sosyal ve ekonomik konuları daha fazla ele almışlardır.⁵

XVII. yüzyıl Divan şiiri diğer yüzyıllara göre daha oturmuş ve daha yerli yerli bir yapıya sahiptir. Şiire giren yeni unsurlarla İran edebiyatının etkisi daha da azalmıştır. Bu yüzyılda kapalı ve girift şiir anlayışını öne çıkaran "Sebk-i Hindî" tarzı denilen şiir akımı başta Nailî olmak üzere Neşatî, İsmetî, Fehim gibi şairleri etkilemiştir. Yüzyılın ikinci yarısında daha çok duygu ve düşünceye yer veren "Hikemî Tarz" Nâbî ile birlikte şiirimize girmiştir. Bu yüzyılda da dilde bilinçli bir mahallîleşme çabası görülmemektedir. Ancak şairler belli bir bilgi birikimine ulaştıkları için sade ve özlü şiirler söyleyebilmiş, aruzu Türkçeye rahat uydurabilmişlerdir.⁶

⁴ Mine Mengi. (2000) *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yay. Ankara, ss. 173-180.

⁵ Ahmet A. Şentürk ve Ahmet Kartal. (2004) *Eski Türk edebiyatı Tarihi*, Dergah Yay. İstanbul, ss. 342-344.

⁶ Mine Mengi, a.g.e. ss.178-179.

İKİNCİ BÖLÜM KAYNAK ÖZETLERİ VE AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDZADE

2.1. KAYNAK ÖZETLERİ

Bu çalışmadaki temel kaynağımız Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade Efendi'nin Fatih Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı manzum 92 numarada kayıtlı bulunan el yazma divanıdır. Divanın başında şairin şiir hakkındaki görüşlerini dile getirdiği 51 beyitlik bir dibacesi bulunmaktadır. Bunun dışında divanda 243 gazel, 5 müstezad, 1 muhammes, 1 tahmis, 2 terhib-i bend, 3 terci-i bend, 1 kıt'a ve 5 beyitlik 1 müfredat bulunmaktadır. Divan 41 varaktır. Hafız Divan'ı, önce Maraş mahkemesi katiplerinden Bursalı Mehmet Efendi tarafından 1113/1701'de istinsah edilmiş, daha sonra Ali Emiri Efendi'nin eline geçmiş ve Fatih Millet Kütüphanesine konulmuştur.⁷

2.2. AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDZADE

2.2.1. Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade'nin Hayatı

Hafız Abdülmecidzade'nin hayatı hakkındaki bilgiler yok denecek kadar azdır. Hiçbir tezkirede adı geçmemektedir. Divanın dil özelliklerinden ve Bursalı Mehmet Emin Efendi'nin divanın sonuna kaydettiği 1113/1701 tarihinden Hafız'ın 17. yüzyılda yaşadığı anlaşılmaktadır.⁸

Şairin Gaziantepli olduğuna işaret eden bir bilgi, şairin şu beytinde görülmektedir:

Hâfız bu çarha bir meh için mest eylemem

Haqq virdi bize nice meh-i şehi 'Ayıntâb

G. 27/5

⁷ H. İbrahim Yakar. (1999) Gaziantepli Divan Şairleri, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep Üniversitesi ve Valiliği, ss. 151-196.

⁸ H. İbrahim Yakar. a.g.e. s.155.

2.2.2. Hafız Divanı

Hafız Divanı Fatih Millet Kütüphanesi Ali Emiri manzum 92 numarada kayıtlıdır. Divanın başında “Divan-ı Ayıntabî Hafız Abdülmecidzade” kaydı vardır. Divanda 51 beyitlik 1 dibace, 243 gazel, 5 müstezad, 1 muhammes, 1 tahmis, 2 terki-i bend, 3 terci-i bend, 1 kıt’a, 5 beyitlik 1 müfredat vardır. Şiirlerinden iyi bir şair olduğu anlaşılmaktadır.

Hafız Divanı, Maraş mahkemesi katiplerinden Bursalı Mehmet Emin Efendi tarafından 1113/1701 tarihinde istinsah edilmiş; daha sonra Ali Emirî Efendi’nin eline geçmiş ve Fatih Millet Kütüphanesine konulmuştur. Divanın sonunda başkaları tarafından yazılmış bazı tarihî yazılar ve mektuplar vardır. Bunlar arasında Sultan Mahmut’un Yeniçeri vak’asından sonra Kaptan Seydi Ali Paşa’ya irsal eylediği Hatt-ı Hümayun, Alemdar Musatafa Paşa’ya gönderilen hat, İskenderiyeli Arnavut İbrahim Paşa’ya Rumeli nizamı için verilen Hatt-ı Hümayun ve bazı ilaçların faydaları hakkında bilgiler bulunmaktadır. Bursalı Mehmet Emin’in, divanın sonuna kaydettiği 1113/1701 tarihinden ve divanın dil özelliklerinden, bu divanın 17. yüzyılda yazıldığı anlaşılmaktadır. Cemil Cahit GÜZELBEY, Hüseyin İlhan adlı bir kişide gördüğü bu divanın bir nüshasını Gaziantep Kültür dergisinde tanıtmıştır.⁹ Hafız’ın Tuhfe-i Şahidî’ye nazire olarak yazılan “Nazm-ı Fevâid” adlı manzum sözlüğü Ankara Millî Kütüphanede yazma eserler 107 numarada kayıtlıdır.

Hafız Divanının tavsifi şöyledir:

İstinsah Tarihi: 1113/1701

Müstensih : Bursalı Mehmet Emin Efendi

Ölçüler : 13,43x10,67

Varak : 41

Satır : 28 (Çift Sütun)

Yazı : Rik’a

Hafız Divanının tamamı manzumdur. Bazı gazellerin bazı beyit ve mısralarının Arapça yazılmasının dışında divanın tamamı Osmanlı Türkçesiyle yazılmıştır.

2.2.2.1. Nazım Şekilleri

Hafız Divanı'nın nazım şekilleri esas alındığında divanın muhtevası şöyledir:

2.2.2.1.1. Mesnevi

Hafız Divanı'nın başında 51 beyitlik mesnevi nazım şekliyle yazılmış bir dibace vardır. Bu dibace “fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün” vezniyle yazılmıştır. Şair, dibacede şiir hakkındaki görüşlerini anlatmaktadır. Hafız, şairin asıl görevinin tasavvufî anlamdaki gerçeği anlatmak olduğunu belirtir. Kur'an'dan ayetler sunularak, Allah ve Peygamber övgüleri yapılmıştır.

2.2.2.1.2. Gazel

Hafız Divanı'nda 243 gazel vardır. Bazı gazelerde Arapça beyit ve mısralar bulunmasının dışında, bütün gazeller Türkçe yazılmıştır. Divandaki gazellerin 1'i 4 beyitli, 90'ı 5 beyitli, 1'i 6 beyitli, 144'ü 7 beyitli, 5'i 8 beyitli, 1'i 10 beyitli, 1'i 11 beyitlidir. Hafız, gazellerin kafiyesinde alfabedeki bütün harfleri sırasıyla kullanmıştır. Hafız Divanı'ndaki 243 gazelin 32'sinde kelime grubu, 140'ında kelime durumunda redif kullanılırken, 71 gazelde ise redif ek durumundadır..

Hafız, gazellerinde genellikle dinî-tasavvufî konuları ele almaktadır. Hafız Divanı'nda aşka dair gazaller de mevcuttur..

2.2.2.1.3. Müstezad

Hafız Divanı'nda 5 müstezad vardır. Bunlardan biri iki ziyadelidir, diğerleri tek ziyadelidir. Hafız, Divan şiiri geleneğine uyarak bütün müstezadlarını “mef‘ûlü mefâ‘îlü mefâ‘îlü fe‘ûlün / mef‘ûlü fe‘ûlün” kalıbıyla yazmıştır.

2.2.2.1.4. Muhammes

Muhammes her bendi 5 dizeden oluşan nazım biçimidir. Hafız Divanı'nda 8 bendli bir muhammes vardır. Bu muhammes “mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün” vezniyle yazılmıştır.

2.2.2.1.5. Tahmis

Tahmis, bir gazelin beyitlerinin üstüne aynı ölçü ve uyakta üçer dize eklenerek yazılmış manzumelerlerdir. Hafız Divanı'nında 28 bendli bir tahmis vardır. Bu tahmis “mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün” vezniyle yazılmıştır.

⁹ Cemil C. Güzelbey. (1959) “El Yazma Bir Divan” *Gaziantep Kültür Dergisi*, c.2, sy.23 Gaziantep,

Bu tahmiste tahmisi yapılan gazel şairinin ismi geçmemektedir. Hafız, alfabenin 28 harfini sırasıyla uyak olarak her bir bendde kullanmıştır.

2.2.2.1.6. Terki-i Bend

Hafız Divanı'nda 2 terki-i bend bulunmaktadır. Her iki terki-i bend de “mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün” vezniyle yazılmıştır. Terki-i bendlerden birincisi her bir bendi 6 beyitten oluşmak üzere 6 bend olarak yazılmıştır, diğer terki-i bend ise her bir bendi 6 beyitten oluşmak üzere 5 bend olarak yazılmıştır.

2.2.2.1.7. Terci-i Bend

Hafız Divanı'nda 3 terci-i bend vardır. Hafız terci-i bendlerinde “mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ûlün, fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün f'ilâtün, fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün” vezinlerini kullanmıştır. Bu terci-i bendlerden birincisi her bir bendi 6 beyitten oluşmak üzere 5 bend; ikincisi her bir bendi 4 beyitten oluşmak üzere 5 bend; üçüncüsü ise her bir bendi 3 beyitten oluşmak üzere 5 benddir. Divandaki üçüncü terci-i bend hem yapı hem konu itibarıyla daha çok müseddes nazım biçiminin özelliklerini taşımaktadır.¹⁰ Ancak, Hafız bu şiirin başına terci' ibaresini yazdığı için, bu şiir terci-i bend olarak aktarıldı

2.2.2.1.8. Kıt'a

Hafız Divanı'nda iki beyitten oluşan bir kıt'a bulunmaktadır. Bu kıt'a “fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün” vezniyle yazılmıştır.

2.2.2.1.9 Müfredat

Hafız divanı'nda 5 müfredat vardır. Bunların ilk üçü “mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün” vezniyle; dördüncüsü “mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ûlün”, beşincisi ise “fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün” vezniyle yazılmıştır.

2.2.2.2. Vezin

Hafız, Divan edebiyatının en çok tercih edilen vezinlerini kullanmıştır. Hafız aruzun hezec, remel, muzari gibi hafif ve Divan şiirinde tercih edilen vezinleri

ss.4-22.

¹⁰ Cem Dilçin. (1995) *Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yay. Aankara, ss. 227-250.

kullanmıştır. Hafız söz söylemede başarılı olmasına rağmen, bazı mısralarda vezin hataları yapmıştır:

(Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

Ol risâlet 'arşasında aldıñ fazilet menzilin G.4/4

Bu mısradaki vezin gereği 15 hece bulunması gerekirken, mısra 16 hece ile yazılmıştır.

(Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

Bir demle dehenin depredecek nâzıyla yokdur G. 175/4

Bu mısradaki vezin gereği 14 hece bulunması gerekirken, mısra 15 hece ile yazılmıştır.

(Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün)

Çıkarılmışlar şehâdet mertebesine o güneşkârı G. 74/2

Bu mısradaki da vezin gereği 16 hece bulunması gerekirken, mısra 17 hece ile yazılmıştır.

Hafız'ın kullandığı aruz vezinlerinin nazım şekillerine göre dağılımı Tablo 2.1'de gösterilmiştir.

Tablo 2.1. Vezinlerin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı

Hafız Divanı'nda Kullanılan Vezinler	G	md	M	T	m	Tkb	Tcb	K	mf	Tpl.
Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün					1					1
Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	107						1			108
Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	19						1	1	1	22
Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	85		1	1		2			3	92
Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün	15	5					1		1	22
Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	16									16
Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün	1									1
Toplam	243	5	1	1	1	2	3	1	5	262

2.2.2.3. Hafız'ın Edebî Kişiliği

Hafız şiir hakkındaki görüşlerini dibace ve gazellerinde belirtmiştir. Hafız, divanının başındaki dibacede şairliğin İslâm dininin öğretilerine uygun olarak yapılması gerektiğini belirtmektedir.

İbtidâ zikr idelüm nâm-ı hüdâ

Her hayr işlerimiz ola edâ D./1

Besmeleyle idelüm feth-i dehân
Der-i da‘vât ide dest-i zebân D./2

Haṭṭ-ı ruḥsârına dil-sûz ğazel
Kim nazîre iden aña güzel D./31

Çün kelâmında didi o şu‘arâ
Onlara tâbi‘ olan oldu gavâyâ D./32

Nazm-ı Qur’an’da olan îmandır
Şonra illâ ile istisnâdır D./34

Göstere lafzını eş‘âr-ı mecâz
İder ammâ ki ḥaḳîkatden ağâz D./35

Divan şairleri, şiirlerinde kendi şiirlerini ve şairliklerini öven mısraları sıkça kullanmıştır. Hafız da Divan şiirinin bu geleneğine uyarak gazellerinin özellikle makta beyitlerinde kendini ve şiirlerini öven beyitler yazmıştır. Hafız, bazı beyitlerinde hiçbir şairin sevgiliyi kendisi gibi övemeyeceğini ve gönül denizinde inci daneleri gibi şiirlerinin olduğunu belirtmiştir:

Kaḅkâ şâ‘ir medḥ ider maḥbûbuñu Ḥâfız gibi
Kaḅkâ maḥbûbuñ vefâsı ittisâlınden elezz G.51/7

Çoḅdur eşdâf-ı suḥan baḥr-ı dilinde Ḥâfızın
Gerden-i ṭab‘ında hâr lü‘lü’-i eş‘ârı var G.79/7

Hafız’ın şiirlerinden onun bir tasavvuf şair olduğu görülmektedir. Hafız birçok şiirinde âşıklar ve zahidlerin karşılaştırılmayacağını belirterek, zahidlerin riyakâr ve yalancı olduklarını belirtir. Hafız’a göre, üstün insan zahidler gibi gösteriş için ibadet etmez, üstün insanın kalbi temizdir ve âşıktır. Üstün insan aşkını meyhanede içkiyle dile getirir:

İzdiḥâm-ı zâhid eylerse bizi dûr-ı behişt
Mesken-i bâğ-ı cinândır sâye-i cânân bâna G.6/6

Beni men' itme ey zâhid reh-i meyḥânededen koy git
Der-i meyden geçem ben sen yürü bâb-ı riyâdan gec G.38/3

Şanma zâhid ola Ḥâfız sen gibi beyḥude zât
Çâker-i yârim ḥaḳîḳat zâhirim dârâ-yı 'aşk G.140/7

Hafız tasavvufî şiirler yazarken beşerî aşkın unsurlarından yararlanmıştır. Hafız, divan şiirinde çok kullanılan “sevgilinin güzelliği ve acımasızlığı, kamet, serv, gamze, la'l, bade, mey, aşk, gam, keder, hicran, çaresizlik, gönül, tîr, tığ, yara, kaş, keman, bahr, geşt, ateş, pervane, şem', âh, asman, murg” gibi kavramları hemen hemen bütün şiirlerinde kullanmıştır.

Ḳâmet-i mevzûnîni görmüş hicâbından meger
Ser-nigûn itmiş anîḳün ḳâmet-i tûbâ aña G.10/3

Gamze-i fettânîna bir cân virirse il n'ola
Zevḳ-i şevḳ ile viririm biñ bir cân aña G.11/3

İtme ḥışm ile nazarın bende ñe ey ḳaşı kemân
Olmasın şâyed nişânım tîr-i müjgândan cüdâ G.18/3

Düştü sevdâsıyla dil câh-ı zeneḥdâna meded
Yalvar ey Ḥâfız çeküp ruḥdan şala bir mû bâna G.22/5

Var vücûdumda bilinmez derd-i pinhân ey ṭabîb
Gör ḳabûl eyler mi derdim eyle dermân ey ṭabîb G.25/1

Küfr-i zülfûnden dil-i üftâdeler tersâ iken
Mu'cîz-i ḥüsnün görünce geldiler îmâna hep G.26/4

Bâde-i la‘l-ı lebiñ ol âb-ı kevşerden lezîz
Güfte-i şîrîn zebânîñ şehd-i şekkerden lezîz G.50/1

Hafız Divanı dil ve üslûp açısından incelendiğinde, 17. yüzyıl Divan şiirinin genel söyleyişine uyulduğu görülmektedir. 17. yüzyıl Divan şiirinde Sebk-i Hindî ve Hikemî Tarz denilen akımlar birçok şairi etkilemiştir. Hafız’ın şiirlerinden onun Arapça ve Farsçayı çok iyi bildiği anlaşılmaktadır. Hafız şiirlerinde söz ve anlam sanatlarını, Arapça ve Farsça kelime ve terkipleri sık sık kullanmıştır.

Bağ bağ bu dil-i maḥzûn hey hey sañadır meftûn
Gün gün döner ol gerdûn şoñ şoñ olalım üftâde G.212/2

Çeşm-i hışmıyla bakup ol pâdişâh-ı mülk-i nâz
Kim virür dârât-ı hüsn ile igen dehşet baña G.9/4

Eyleyüp didârîñ ârzû şem‘îne pervâneniñ
Yansa kim te’sîr ider mi âteş-i sûzân aña G.11/2

Nedir bu fikr-i ma’nâ-yı haṭṭ-ı ruḥsâr-ı gül-gûnuñ
Nedir bu mû-yı zülfûñ-veş hayâlimde taḥayyüller G.52/6

Giyinmiş câme-i gül-gûndur şanman seher-gâhı
Dem-i vuşlatde ol ta’lîk-i şâḥ-ı ḥâr-ı güldendir G.91/4

Benim ol ‘âşık-ı rüsvâ-yı şeydâ râh-ı vaşlında
Ki her meh-rûlerle ḥâk-ı gubâr-ı pâyı zîr itmiş G.124/4

Hafız’ın şiirlerinde tarihin, tasavvufun ve aşkın büyük şahsiyetlerine sıkça rastlanır.

Tîg-i hicriñle şehîdim Kerbelâ-yı ‘aşḫda
Vir Hüseyin ile Ḥasan ‘aşḫına bir içim şu baña G.22/4

<p> Tûr-ı kûyiinde tecellîden cemâlîindir ğaraż Düşti çün Mûsî-i gönül anda envârîñ görüb </p>	G.30/2
<p> Çıķarmıřlar Şehâdet mertebesine o günehkârı Şehid itmek içün Manşur-veş bir dâre çekmişler </p>	G.74/2
<p> Hûsn-i Yûsuf şanma her hûb-ı dil-ârâyı görüb Naķd-ı cân vir Mışr-ı dilde Yûsuf-ı Ken‘âne baķ </p>	G.137/2
<p> Şaldı beni ol kûh-ı ğame bir şaı Leylâ Mecnûn olurum zûlf-i perişânımı görsem </p>	G.175/3
<p> İskenderim bu mülk-i muĥabbetde ser-tâ-ser Şûret-pezirim âyine-i dil-nümâ benim </p>	G.187/2

Hafız, fazla olmamakla birlikte bazı beyitlerde deyimleri de kullanmıştır.

<p> Lâf urup dirseñ geçer ol mâhla devrim benim Gösterirdim bende mâhım olsa devrânım saña </p>	G.12/6
<p> Sevmişim cânânımı dilden deyu lâf urma gel Cânımı kim virdi cânandan sevdi cânânın dürüst </p>	G.31/6
<p> Der-i dergâha yüz urdu iřidiñ daşının Hâfız Terahĥumle umar kim öz lebiinde bir selâm dervîş </p>	G.120/5

Divan şairlerinin biroĝu, şiirlerinde meslekleri ile ilgili kelime, terkip ve mazmunları kullanmışlardır. Hafız’ın, şiirlerinde katiplik mesleĝi ile ilgili çok kelime kullanması, onun katiplik ya da buna benzer bir mesleĝi yapmış olabileceĝini göstermektedir.

<p> Yazdı Hâfız levĥ-i dilde tûr-i müjĝân zaĥmını Kim çeke ebrûlarıñ ol defter-i bîmâre řaĥĥ </p>	G.43/5
<p> Kıl ķalemlerle anı taĥrîr idüpdür der-kenâr Bir şehen-şâhı nişâne itdi tuĝrâyıla naķř </p>	G.123/2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. AYINTABLI HAFIZ ABDÜLMECİDZADE DİVANI (METİN TRANSKRİPSİYONU)

DİVÂN-I ‘AYINTÂBÎ HÂFİZ ‘ABDÜ’L-MECÎD-ZÂDE

1b

DÎBÂCE

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

İbtidâ zıkr idelüm nâm-ı hüdâ

Her hayr işlerimiz ola edâ

Besmeyle idelüm feth-i dehân

Der-i da‘vât ide dest-i zebân

Açıla hürmetine bâb-ı murâd

Dil-i âvâreleri eyleye şâd

Koyma dilden anı ey ehl-i yakîn

Gelmeye yanına şeytân-ı la‘în

Vaşfını eyleyeyin çün taqrîr

K’ola ber-vech-i haqîkat ta‘bîr

Bâd-ı esrâr-ı hüdâ müzmirdir

Olduğu maḥzen-i haqq mazhardır

Elif-i servi gibi bâlâdır
Bâğ-ı vaḥdetde hemân bînâdır

Şanki dendâne-i sîn oldu ḳamû
Şadef-i ḥikmet içinde lü'lü

Baḥr-ı lûṭfû gibi çekmiş anı ḥaḳḳ
İrişilmez ona sîne ancaḳ

‘Ayn-ı raḥmetdir aḳar mîmi müdâm
Teşne dillerdir aña ḥâşıla ‘âm

Lâmı çengel-i muḥabbetdir anî
Çalınır dilleri ‘aşık olanî

Göz açup hâ nazarı bir yeredir
Ḥarem-i ḥaḳḳa iki penceredir

Ḥançer-i ḳahr denir ser-râya
Ḥaḳḳa serkeşlik iden a‘dâya

Ḥilmine sâye-i ḥâ îmâdır
‘Aff vü ğufrânına bir esmâdır

Nev‘-i âġûş-ı ‘inâyet oldu
Kûşe-i cây-ı selâmet oldu

Ḳâbe ḳavseyne müşâbihtir yâ
Tîr-i dil-sûze nişân o ednâ

Bûy-ı hoş bûyı şanasın güldür
Bâğ-ı ‘ismetde hemân sünböldür

Qâmeti şekli anîñ şöyle ki hûb
Verd-i ruhsârı ider cezb-i kulûb

Hamd ol Allâh'a ki ol Rabb-i ahed
Hayy-ı kayyûm-ı ezel ferd-i şamed
2a

Hem şelâtıyla selâm aña müdâm
Ya'ni maḥbûb-ı hüdâ Aḥmed nâm

Daḥı âline ve aşḥâbına hem
Buldular bezm-i şafâsıyla kerem

İtdi çün baḥr-ı muḥabbet galeyân
Qıldı gavnâş-ı irâdet cevelân

Eyledün ism-i vedûduñu zuhûr
'Aşq ile oldu dil-i 'âşık nûr

Kendi nûruñ yaqub itdin eclâ
Ḥâne-i 'âleme çün verdi ziya

Şaldı âyîne gibi 'aks-ı 'izâr
Görünür anda vücûduñ her-bâr

İdicek aña muḥabbetle nazar
Şaçdı eşdâf-ı ḥayâdan dürr dürr

Bildiler 'âşık itdügiñi aña
Cümlesi yüz dutuben didi saña

Ey vedûd-ı ezeli ḥayy-ı kadîm
Bize bu âteş-i 'aşq oldu nedîm

Çünkü ‘aşıklığı îcâd itdiñ
 Hüsni ma‘şûkıla irşâd itdiñ

N’ola gösterseñ o maħbûb-ı dili
 Kıl musahħar bize ol bî-bedeli

Haṭṭ-ı ruħsârına dil-sûz ğazel
 Kim nazîre iden aña güzel

Çün kelâmında didi o şu‘arâ
 Onlara tâbi‘ olan oldu ğuyâ

İbtidâ vâde-i ebhâma ğodı
 Ba‘d-ı zân rütbe-i İslâma ğodı

Nazm-ı Qur’ân’da olan îmândır
 Şonra illâ ile istisnâdır

Göstere lafzını eş‘âr-ı mecâz
 İder ammâ ki ħaĳîkatden âĝâz

Ehl-i ħâl ma‘nisine vâşıl olur
 N’itdigin maĳsad-ı dil ħâşıl olur

İbtidâ itdi anı bâde ile
 Ehl-i ‘aşĳ ola dil-sâde ile

Baĳma zâhid şaĳın eşĳâl-i söze
 Hep ħaĳîkatle îmâ oldu bize

Kâseden kalb-i şafâ oldu murâd
Ne ider ‘aşk u muhabbet îrâd

Ya‘ni kim bahş-ı hidâyetdir bu
Sebeb-i câh-ı velâyetdir bu

İtmedi bâde ile kim meşki
Olmaz âdem ki anîñ yok ‘aşkı

Haţt-ı ruhsârı anîñ Qur‘ândır
Zülf-i esrâr-ı hüdâ pinhândır

La‘l-ı şîrîni hadîs-i nebevî
Ma‘nada birdir anîñ la‘l-ı lebi

Mürşîd-i kâmile di pîr-i muğân
Cây-ı meyhâne olupdur pinhân
2b

Ehl-i dil olan olur buña karîm
Özge ma‘nâya çeker ol ki le‘îm

Çün mükedder ola mir‘ât-ı dili
Kande kim göre o vech-i güzeli

Çeşmidir ‘ayn-ı vefâ ehl-i dile
Nazar itdikçe saña neş‘e gele

Ğamzesi meyle işâretdir anîñ
Tîr-i müjgânı beşâretdir anîñ

İşılâhâtı budur muhtaşarı
Eyle bu vech ile hüsn-i nazarı

Muṭlaḳa zikri anī evlâdır
Cümleden fikri anī ahlâdır

Ḳalb-i Ḥâfız saña ‘azm itdi meded
Der-i ‘aşkından anı eyleme red

2b

GAZELLER

1

Kâfiye-i Elif

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘lâtün Fâ‘ilün

قدادار الكأس للعشاق في نادي الهدا

Ṭâlib-i zevḳ-i ḥaḳîḳat nûş ider mi ibtidâ

Zümre-i ehl-i şafâda mıdır istilzâm-ı ‘aşḳ
Kim bulur nûşetde zevḳ-i la‘l-ı maḥbûb ledâ

Bezm-i ḥâsı’l-ḥassa kim ister tarîḳ-i müstakîm
Eylesün ol mürşid-i pîr-i muġâna iḳtidâ

Ḥâlet-i ‘aşḳ-ı ḥaḳîḳat nûş-ı meydır dem-be-dem
Eyler ol ḥâlet deminde cânı cisminden cüdâ

Ol ki ehl-i zevḳe söyler eyle terk-i nûş-ı mey
Dinse kim mümkün müdür tenkîr-i ta‘rîf-i ḥüdâ

Mübtelâ-yı derd-i ‘aşḳa kim budur dermân-ı vaşl
Dem-be-dem cânâna ‘âşık eylesün cânın fedâ

Bî-nihâyet zevḳ bulduñ meyden ey Ḥâfız bu dem
La‘l-ı cânânıyla kıldıñ ‘aşḳ zevḳin ḥoş-edâ

2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey muḳaddes zât bî-manendiñe yoḳ ibtidâ
Kim görür âyîne-i künhünde vech-i intihâ

Mâder-i vaḫdet vilâdetden müberrâ olduḡu
Bir aḫed küfv olmadı mevcûd ola kim mâsivâ

Şad hezârân sâlhâda neşât-ı esb-i sâ'ıḳa
Ger olursa mümtenî'dir menzil-i vaşl-ı fenâ

Naḳş-ı 'alem şûretin mir'ât-ı ḳudretten göre
Kim teveccüh idemez vech-i taḡayyür zâtına

Sen bilürsin sen seni ancaḳ bilür Ḥâfiḡ bunu
Sırr-ı tevḫîd ile anı eyle yâ Râb âşinâ

3

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

يا من يري الحاليق في كل حالها

Sensin esîr-i 'aşḳ olana gösteren rehâ

Sevdâ-yı genc-i ḫüsnüñe koyduñ dili esîr
Zülfün 'aceb ki eylediñ o gül-i genc-i ejdehâ

Vaşlîñ metâ'ın almada gönlüm ki müşterî
Dutmuş elinde şürreh-i cân naḳdidir bahâ

‘Aşkıñ odundan aldı gönül zevk-i vaşlını
Buldu mezâk-ı la‘lin ile gâyet iştiâ

Yâ Râb belâ-yı ‘aşka giriftâr Hâfızım
Vir ol belâya vuşlatı yâ Rabb intihâ

3a

4

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey nübüvvet menziline rütbe-i a‘lâ saña
Vey risâlet pâyesinde kırb-ı evednâ saña

Geldi sübhânellezi isrâ ki seyr-i vaşlıña
Kim müyesser oldu ancak bu şeb-i isrâ saña

Mağsad-ı haqsın ezel bu cümleden sensin garaz
Çün ta‘alluğ itdi evvel kudret-i mevlâ saña

Ol risâlet ‘arşasında aldın fazîlet menzilin
Nice dem yildi yüküdi yetmedi Mûsâ saña

Nûş-ı la‘lînde ebed bulup hayât-ı rûh-ı kıds
Teşne dildir âb-ı hayvân tek leb-i ‘Îsâ saña

Bahr-ı lûtfunda çıkarmış cevheriñ dâneleri
Olmamışdır bir haqîkat cevher-i hemtâ saña

Yâ rasûlallâh meded kıl Hâfıza bir nîm-nigâh
Ol zaman izn-i şefâ‘atdan olur îmâ saña

5

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Yâ Râb o mâh-rûyi sen it âşinâ baña
Olsun tarîk-i vaşla bu şeb reh-nümâ baña

Lûtf id hidâyet eyle reh-i menba'-ı meyi
Göster o râhi kim ola senden yaña bañâ

Düşdim firâk derdiyle ben zulmet-i gama
Âb-ı hayât câmı hıızır kim şuna baña

Mecrûh-ı tîğ-i gamze-i cânâna dil müdâm
Ver nûş-ı la'l-ı yâr ile bir dem şifâ bañâ

Bezm-i şafâ-yı 'aşkda harâretde kim gönül
Şun câmı şâkî def'-i gam it ibtidâ baña

Faqr-ı fenâda milket-i 'aşk içre dil emîr
Ol mülk-i 'alî câhım ile vir beğâ baña

Bu hâl-i Hâfız olmadı yâ Rab saña nihân
Vir vaşl-ı zât-ı pâkiñe bir mehlikâ baña

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dâmen-i pîr-i muğândır melce-i pinhân baña
Kûşe-i meyhânedir hâb-ı sebât-ı cân baña

Gel beni men' itme zâhid bu reh-i meyhâneden
Azdırup doğru yolumdan almasın şeytân baña

Ehl-i tecrîdim ki dutdum râh-ı sülb-i mâsivâ
Var yok â'lâ vü ednâ hâkla yeksân bâna

Zahm-ı tîğ-i 'aşk-ı yârdan sînesi çâk olmayan
Görmeyen bu derdi gâfil kılmâsun dermân bâna

Şoĥbet-i feyz-i leb-i câmıyla kıl kâmil beni
Sun mükerrer virme sâķî sâġar-ı noķşân bâna

İzdiĥâm-ı zâhid eylerse bizi dûr-ı behişt
Mesken-i bâġ-ı cinândır sâye-i cânân bâna

Nûş idersin sâġar-ı la'l-ı lebî Ĥâfız müdâm
Kim ânınçün dirler imiş vâle-i ĥayrân bâna

7

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Reşk ider misin görüp ol ĥûrşid-i ruĥsâr saña
'Arz ider noķşânlığın her şeb meh-i tâbân bâna

Bezm-i ĥüsnünde iki şem'-i ĥüdâ yanmış meger
Oldu bu pervâne-yi bî-kes bu şeb miĥmân bâna

Sâkin-i taĥt-ı bahâsın kim bugün şâĥânesin
Ĥâdim-i câh-ı melâĥat Yûsuf-ı Ken'an saña

Şem'-i ruĥsârına yandın ey gönül pervânedir
Kim müessir ola mı hiç ateş-i sûzân saña

3b

Bezm-i 'âlemde görür kim gün yüzün meh yüzlerin
Şubĥ şâm rakş ider şevķinle bu devrân saña

Bâğ-ı firqatde fîğân eyle dem-i şubh hezâr
Kim vire bûy-ı tebessüm ol gül-i handân saña

Qoyma Hâfız dâmen-i lûtfün eliñden dilberin
Bir kerem-kânî ider elbetde bir ihsân saña

8

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Reşk ider gülyüzlerin görse gül-i ra'nâ saña
Şevk ider ruhsârın üzre bülbül-i şeydâ saña

Bağ-ı hüsnünden gelüpdür bûy-ı vuşlat 'âşığa
Mesken ey hür-liqâ çün cennetü'l-me'vâ saña

Hâk-ı pâyin sürme-i çeşm eylemişler hür-ı 'ayn
Kâmetin fikrine düşmüş baş eger tûbâ saña

Ser-nigün olmuş benefşe zülf-i boyuñ görüp
Mest-i çeşm olmuş dem-â-dem nergis-i şehlâ saña

Sine-i sünbül qararmış hañ-ı sevdânin yanup
Şerh idüpdür bağırı kanın lâle-i hamrâ saña

Firqatinden câm-ı sâkî bâde teng kan ağıladı
Teşne-i la'l-ı lebinde sâğar-ı şahbâ saña

Bağ-ı dîdem mevc urup her demde dökme gevherin
Ey dü çeşm-i Hâfız eyler göz görüp deryâ saña

9

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün fâ'ilün

Mesken-i taht-ı belâdır pâye-i devlet bâna
Eşk-i gül-gûnum habâbı leşker-i devlet bâna

Hırka-yı fakrı giyindim egnime şâhâne ben
Ol libâs-ı şalâtandır kılmışım zînet bâna

Ey kemân ebrû dizüpdür gönlüme şaf şaf 'aceb
Nâvek-i müjgânını ol dîde-i âfet bâna

Çeşm-i hışımıyla bakup ol pâdişâh-ı mülk-i nâz
Kim virür dârât-ı hüsn ile iken dehşet bâna

Söz çeküp ağzından aldı zevk-ı la'liñ gül-femin
Şordu ğonce bülbül-i dil virdi hoş lezzet bâna

Hamdulillâh ni'met-i kudretlerinden virmedi
Lezzet-i dîdâr-ı cânân gibi bir ni'met bâna

Bezm-i keşretden ayağı çektim Hâfız bugün
Vâde-i fikr-i muhabbet kûşe-i vaḥdet bâna

10

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bağ-ı ruhsârın ki dirler cennetü'l-me'vâ aña
Pâs-bânı gülsitândır bülbül-i şeydâ aña

Kaşlarındır kabe kavseyn it tîr-i müjeñ
İtdi Cebrâil nişân-ı kurb-ı evâdnâ aña

Ķâmet-i mevzûnîni görmüş hicâbından meger
Ser-nigûn itmiş anıñçün Ķâmet-i tûbâ añâ

Mîve-i şâh-ı feżail kim seniñ zâtındadır
Yitmemişdir bir ‘aşâ ile yed-i Mûsâ añâ

Çeşme-i âb-ı hayât la‘lîne kim haşretiñ
Zülf-i sevdân ile düşmedir leb-i ‘İsâ añâ

Ol nigâh-ı çeşm eltâfına kim biñ cânla
Sevdigim birîn degil meftûn olan dünyâ añâ

Âstân-ı bâb-ı lûtfun hâkıdır Hâfız müdâm
Ĥamdulillâh kim virülmez rütbe-i a‘lâ añâ

4a

11

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Şu‘le-i ĥüsnün ki dirler ĥûrşîd-i raĥşân añâ
Revnaĥ-ı zülfün görenler dir meh-tâbân añâ

Eyleyüp dîdârîñ ârzû şem‘îne pervâneniñ
Yansa kim te’sîr ider mi âteş-i sûzân añâ

Gamze-i fettânîna bir cân virirse il n’ola
Zevĥ-i şevĥ ile viririm biñ bir cân añâ

Bûs-ı ĥâlîñ Ķaşd idüp dil düştüm dâm-ı zülfüne
Kim meger itseñ n’ola bir dânecik iĥsân añâ

Dide-i pür-ĥûnuma her dem derim Ķan aĥlama
Hiĥ Ķabul itmez naşîhat eylerüm efgân añâ

Yoluna cân virmede dil başın eğmez kıl kadar
Başın için şal hatt-ı ruhsarıyla fermân aña

‘İyd-i vuşlatda görüşmek ister iseñ yâr ile
Eyle ey Hâfız dil-i bî-çâre ki kurbân aña

12

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey felek yitmez mi her şeb âh u efgânım saña
‘Aks-ı hûr-ı şubh tek bir gün düşer kıanım saña

Gezme yârim giceler gerdûn ile tâ şubha dek
Nâ-gehân noqşân gelir ey mâh-ı tâbânım saña

Pertev-i hüsnünden almış zerre tek nûr-ı âfitâb
Rûz şeb raqş kıln mihr-i dirahşânım saña

Gül-i ham ebrûnla itme gözüm yaşım revân
Kim yiter bu ra‘d-ı âhım berq-i lem‘anım saña

Taḥliye kıl ḥânîna ol mâh-rûyla ey felek
Gel murâdım üzre dön bir gice mihmânım saña

Lâf urup dirseñ gezer ol mâhla devrim benim
Gösterirdim bende mâhım olsa devrânım saña

Hâfızı koydun şeb-i firkatde bir meh-rû için
N’ola dirsen gösteririm rûz-ı pinhânım saña

13

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Şu‘â’-ı hüsni zülfünde seniñ hûrşid mâh peydâ

Benimde dūd-ı âhımdan olur ebr-i siyâh peydâ

Çıkar kayş nazar dem dem seniñ ol ‘ayn-ı lûtfuñdan

Olupdür ‘âşık-ı mahzûnlara bir hoş nigâh peydâ

Düşerdi Yûsuf-ı Ken‘an dili çâh-ı zenaḥdâna

Nihân-ı fitne-i ihvân için olmuş o çâh peydâ

Der-i ‘aşk içre dervîşim felek ne ser-nigûn itmem

Olupdür dūd-ı âhımdan başımdan bir külâh peydâ

Şeb-i vuşlatda qalmış ḥâk-ı pâyiñ kuḥl-ı ‘ayn-ı cerḥ

Vişâliñ kûyuna esiriñ idüpdür şâh-ı râh peydâ

Benim bu ‘aşkıma şâhid felek devrinde rûz şeb

Yaqup âhim odı itdi iki ‘âdil-güvâh peydâ

Tutuşturdu günâhıñ külḥânın çün âteş-i küstâh

Derûnundan niçün ey Ḥâfız olmaz her gün âh peydâ

14

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Küfr-i zülfün görelî baş egmedi imân baña

Başıñ için vir ḥaṭṭ-ı ruḥsârıyla fermân baña

Eglenirken çeşm ebrûsıyla dil fikr eyleyüp

Virdi teşvîş güft ü gûlar gamze-i fettân baña

Kaşları yâdan çekilme tîr-i müjgânın görüp
Ey gönül kıлма teneffür ta'n ider ol cân baña

Yanalı pervâne tek şem'-i celil gönlüme
Gül gülistân oldu gayrı âteş-i suzân baña
4b

Dime ey zâhid baña sen terk-i rüsvâ ile gel
'Âşıkım ben terk-i rüsvâ eylemek noķşân baña

Zülf-i sevdân ile gönlüm rûz şeb fark eylemez
Şem'-i ruhsârınla rûşendir şeb-i hicrân baña

Fikr-i didârı ile ey Hâfız seyr-i zülf dil
Raħm ide bir nim-nigâh itmez mi ola ol cân baña

15

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

La'lün ey hür-likâ tek âb-ı kevserdir baña
Gonce-i hoş bu dehânın derc-i şekerdir baña

Pâs-bân-ı bâğ-ı hüsnün bülbül-i dil şubh u şâm
Ey gül-i ter-ruħlarıñ çün verd-i aħmerdir baña

Bir uzak sevdâya düştü dil haţ-ı ruhsâr ile
Kim bu sevdâyı viren zülf-i mu'anberdir baña

Leyle-i qadr berât ol zülf-i müşgînin señin
Haţ-ı ruhsârın maķâl-ı âha defterdir baña

İtmez iseñ ey felek mihriñle rûşen gönlümü
Şem'-i ruhsârı anın mihr-i münevverdir baña

Haṭ şalup teslîm-i ‘arız itdi ey dil müjde-bâd
Câh-ı mülk-i ‘aşk-ı cânânım muḳarrerdir baña

Dem idüp rûyında gördüm gönlümü Ḥâfız aân
İnşâallah vaşl-ı cânânım müyesserdir baña

16

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

ألا ياتيهما الصوفي لنا عشق ولا انتها
وفيه حالة اخرا وانتم غافل عنها

Sevildin gamze-i fettânın ol şûh-ı dil-ârânî
‘Aceb hoş olmadın gitdin benimle sende ey cân ha

Başında zülf-i sevdâsı elinde iki ayâğ la‘l
Düşüp ol çeşme-i âb-ı hayâta ḥaşretiñ kan ha

Vişâliñ kaşd idüp pervâne tek şem‘ine cân virdün
Ezelden bu idi maḳşad-ı gönül var imdi hoş yan ha

Nişân-ı nâvek itme çok dil u cân kaşları yâya
İken kıyma o mazlûma hele sende ölmek şan ha

Maḳâm-ı küfr-i gîsûda yiter ‘âşıkların gönlü
Ḥilâfetde ḥazer kıldım budur imânım inan ha

ŞaRâb-ı nâb nûş itmiş bugün mestânedir Ḥâfız
Cellâd-ı şimşîr-i ‘aşk ile şavul zâhid yolunda ha

17

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ḥâl-i müşgîniñ ki dirler fitne-i cândır bana
Zülf-i hoş-büyün dem-â-dem ‘anber fettândır baña

Fitne-i hâliñle ğamzeñ tîĝ-i aşd cânıma
 a-ı rusârıñ ourlar a-ı fermândır baña

Bûs-ı la‘liñle saña ğamz eylemiş ğamzen beni
 a bu derin itme dem bu ‘ayn-ı bühtândır baña

Şem‘-i rusârıyla ıldım kim ben hoş teşne leb
 Nûş-ı la‘liñ bir nefes güyâ ki dermândır baña

Eĝlenup zülf-i ğamıyla bir ara gün çekmedin
 Şem‘ine pervâneniñ cân virmek âsândır baña

Gözleriñden ey kemân ebrû deĝer vir göñlüme
 Galiba kim bu bu tounan tîr-i müjĝândır baña

Baĝladın âfız dili zülfüne gizliden dutup
 Ol büt-i nev-restenin çün küfri imândır baña

5a

18

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ĝamze-i ğammaz ile dil oldu cânândan cüdâ
 Tîĝ-i çeşm hışımıyla ayrı cismimi cândan cüdâ

Fitne-i hâliñle göñlüm eyledi terk-i vaan
 Âh kim oldu murĝ-ı dil zülf-i perîşândan cüdâ

İtme hışım ile nazarın bende ki ey aşı kemân
 Olmasın şâyed nişânım tîr-i müjĝândan cüdâ

Haṭṭ-ı ruḥsârîñ salup yüzden düşüpdür gönümüz
 Oldu ḥâr-ı gamla bülbül verd-i ḥandândan cüdâ

Ey gözüm inletem baḥr-ı dil hevâ-yı zülf ile
 Kim olur eşdâf-ı çeşmim dürr-i mercândan cüdâ

Zülfü tek kodîñ şeb-i hicrânda gönümüz ey felek
 ‘Âkıbet itḍin beni ol mâh-ı tâbândan cüdâ

Nûş-ı la‘lîñ kaçd idüp Ḥâfız ki gittiñ zulmete
 Zülf-ü sevdâsıyla düştün âb-ı ḥayvândan cüdâ

19

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Raḥm idüp kılmaz nazâr bu dîde-i pür-nem baña
 Kim aniñçün ağlarım göstermedi bir dem baña

Seyl-i eşkimle beni rüsvâ-yı ‘âlem eyleme
 Ey gözüm nûru ḥazer kıt gülmesin ‘âlem baña

Ṭa‘n-ı ağıyârıyla gönümüz perîşân oldu çün
 Geldi hoş zülf-i hevâsıyla bu deñlü gam baña

Kaşlarıñ mihRâb idindim ey melek-sîmâ seniñ
 Ol zaman ki emr olundu secde-i âdem baña

Ol ḥam-ı ebrûñ ile yüzden düşürdün beni
 Kim yiter fikr-i vişâliñ ruḥlarıñ hem-dem baña

Bûs-ı ḥâlîñ kaçd idüp dil ka‘be-i ḥüsnün ṭavâf
 İtdiginde teşne-leb şun sâğar-ı zemzem baña

‘Âlem efgânî temâşâsında ey Hâfız seniñ
Çok sirişk-i âl seyretirdi bu dîdem baña

20

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Eyledim naqd-i dili gamze-i fettâna fedâ
Cânımıñ cevheri la‘l-ı dürr-efşâna fedâ

Rişte-i cânıyla gönlümde muqayyed ‘aşkıñ
‘Ömrümün hâşılı ol zülf-i perîşâna fedâ

Mest-i çeşmiñ göz ider çünki belâ oklarına
Ey kemân ebrû nişânım tîr-i müjgâna fedâ

Beni âteş-perest itdi seniñ ol şem‘-i ruhuñ
N’ola itsem dili ol âteş-i sûzâna fedâ

Bu ne Hâfız dili pervâne gibi şem‘e yakup
‘Âşıkıñ resmidir itmek cânı cânâna fedâ

21

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Maflâb-ı a‘lâsın ey câna bu gün kim sen baña
Çün seni maḥbûb idindim fi‘l-ḥakîka men baña

Âşiyân-ı murğ-ı dil ol gülşen-i ḥüsnün senin
Eyledim ol cenneti dîdâr için mesken baña

Sevdiğim yüz döndürür tenden dile cânım benim
Dostlarıñla dostum düşmanlarıñ düşman baña

Ol şacı leylî beni mecnûn idüpdür şöyle kim
Virdi bu hâl-ı cünûn seyr-i ser-i kûyun baña

Âteş-i ta'n-i hasûda yanmadın yegdir hemân
Şem'-i cânânda geçinmek ey gönül ehven baña

Bülbül-i şûride-veş gülşende pür-şevk olmadın
Yegdir ol hem vâriyla hem-dem olup külhan baña

Âşinalık itmede Hâfız dermân itdi seni
Kûşe-i vîrâne-i dil oldu hoş muqarrin baña

5b

22

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Zülf-i müşgînin açup şalmaz o nâzük bu baña
Ki görür ebr altına ki gösterir meh-rû baña

Bu gazâlî gönlüme şayd eyle ey ebrû kemân
Tîr-i müjgânın atup ol dîde-i âhû baña

Şaçup etrâfa dile yer yer o müjgân oğların
Murğ-ı gönlüm çün kafes düzmüş kemân ebrû baña

Tîğ-i hicriñle şehîdim kerbelâ-yı 'aşkda
Vir Hüseyine Hasan 'aşkına bir içim şu baña

Düştü sevdâsıyla dil câh-ı zanehdâna meded
Yalvar ey Hâfız çeküp ruhdan şala bir mû baña

23

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Ey bâd-ı semen yüce haber it gül-i ra'nâ
Hengâm-ı seher-i nâle-zendi bülbül-i şeydâ

Bekler kafes-i gamda bu dil-dûze âzâd
Şâyed ki nîke dâri nergis-i şehlä

Fikr-i girih-i zülfün ider kâmımı mağmûm
Key mey-i dehrân bûy-ı girîn sünbül-i sevdâ

Bu teşne-yi bî-la'liñle gönül mest-i müdâmdır
Sâkıde yire in câmı ki çün lâle-i hamrâ

Mûsâ gibi bir mürşîd-i kâmil taleb eyle
Hâfız dil tuta bî-girift an yed-i beyzâ

6a

Ķâfiye-i bâ

24

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Beni sevdâ ile hem eyleyen zülf dutadır hep
Şeb-i hicrânda bî-ğâb eyleyen ol meh-liğâdır hep

Geçinir sâye-i zülfünde kim 'âşıkların gönlü
'Acep sırr-ı ilâhi ol bu 'âlem mübtelâdır hep

Dağıtdın zülfünü kıldın perîşân-râz hoş-büyem
Anı tañrîriñ iden kimdir bilürüm ben şabâdır hep

Belâ deşinde ey dil dîde-i âhûya aldanma
Gelen ol kaçları yâdan saña tîr-i belâdır hep

O fikr-i zülf ebrû çeşm ü müjgân mûnisim ey dil
 Ğam ü cevri ü belâ hicrân benimle âşinâdır hep

Gönül bu bezm-i 'âlemde der-i meyhâneler câyım
 Bihamdillâh baña bâb-ı sa'adetler güşâdır hep

Şikâyet kılma ey Hâfız o müjgân
 Göz idüp kim anı cânân ol kaçları yâdır hep

25

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Var vücûdumda bilinmez derd-i pinhân ey tabîb
 Gör kabûl eyler mi derdim ile dermân ey tabîb

Hep bu derdi firkat-ı 'aşk içre taħmîl eyledim
 Kâbîl-i 'ilâc olur mu çeşm-i bî-cân ey tabîb

Gel baña el katma nabzım dutma dut derdim şudur
 Az gelir mi kim yürek de olsa hicrân ey tabîb

Kimseye 'arz eylemem derdime dermân isteyüp
 Ger devâ-yı bahş-ı cân eylerse loķmân ey tabîb
 6b

Dilde pinhân eylerim taħsil-i 'aşkımda ğamım
 'Âşıķa noķşân 'aşķ ol sırr-ı i'lâ ey tabîb

Dâmen-i pîr-i muĝân dest-i dil-i üftâdede
 Kim şuna bir dem baña ol la'l-ı cânân ey tabîb

Nâle vü ğamdan açılmaz Hâfızın gönlü gözü
 Görmeyince hûsn-i Yûşuf çeşm-i Ken'an ey tabîb

26

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Hâlimi rengîn iden âl ruḥ-ı cânâna hep
Gönlümü mest eyleyen ol sâgar-ı peymâne hep

Bezm-i ḥüsnünde hevâ-yı zülfüyle kim yeltenup
Yandıran şem'-i ruḥ-ı yâre dil-i pervâne hep

Ġamzesiyle şulḥ olup faşl olmuş iken cânla
Âh beni cânndan ayırdı ğamze-i fettâna hep

Küfr-i zülfünden dil-i üftâdeler tersâ iken
Mu'cîz-i ḥüsnün görünce geldiler îmâna hep

Kûşe-i çeşminde pinhân eyle Hâfız gönlünü
Nûş idenler câm-ı la'liñ düştüler bir yana hep

27

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Çekmiş şu'â-ı revnâḳ-ı ḥüsnünden âfitâb
İster muḳâbil ola saña kim ola hiçâb

Sen ber-ḳarâr servisin ol [kim] durmaz döner
Görmez mi sayen-gâh dutar sâyeni niḳâb

Ra'd-ı derûnum inletir ol berḳ-i 'ârızîñ
Dutdı mı anuñçün ey meh-tâbân yüzün seḫâb

Ser-tâc-ı çarḫ ne felegim kim şadr-nişîn
Amma beni o sâye-i mihr eyledi tüRâb

Hâfız bu çarha bir meh için mest eylemem
 Haqq virdi bize nice meh-i şehi 'Ayıntâb

28

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ṭa'n odından âteş-i dil-sûzım itmez ictinâb
 Bir 'uludur hâne-i 'aşk-ı Yakûb eyler haRâb

Bûte-i sînemde peykânlar dizildi birbirin
 Kızdırır hicrân odı dağlar çeker haṭṭ-ı şevâb

Bilmez ol zâhid benim derd-i dil-i bîmârımı
 Kim şanır beyhûde efgân itdiğim eyler 'itâb

Qaldı bu murğ-ı gönül kayd-ı kafesde zâr ilen
 'Azm-ı gülşen kıлмаğa yâ Râb olâ mı fetḥ-i bâb

Çeşm-i hûn-rîzim döker kan rûzgâr-ı 'aşkından
 Dâne-i eşkim dutar kim baḥr-ı 'aşk içre ḥebâb

Tîr-i hicrânîndan ölsem ey kemân ebrû seniñ
 Zevk-i peykânîñ gönülden çıkmaz olsamda tüRâb

Şükr kııl Hâfız cihânda sen esîr-i 'aşksın
 Kim esîr-i 'aşk olan görmez kıyâmetde 'azâb

29

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ḥam kıılar cânâ miyânım âh-ı hicrin rûz şeb
 Andırır kim teşne-i dil-sûze her dem la'l-ı leb

Kûşe-i gamzeñde dil-i mest haRâb olmuş yiter
Kim dutar meyhâne-i la'liñde bir câm-ı taRab

Pâdişâhım çeşm-i cellâdîna kıldın iltifât
Tarfetü'l-'ayn içre gamzeñ öldürüpdür bî-sebeb
7a

Mum gibi karşında durdukça seniñ divâne dil
Şem'-i ruhsârîñ odımı yaqtı fitil-i cânı hep

Hâfızın düşti ser-i kûyunda beyhûde degil
Bizzaruri düşti sevdâna ider vaşlın taleb

30

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Per açar pervâne gönlüm şem'-i ruhsârîñ görüb
Zevk ider tûtî-i dil la'l-ı şeker yârîñ görüb

Tûr kûyiñde tecellîden cemâlîndir garaz
Düşti çün Mûsî-i gönül anda envârîñ görüb

Şöyle meyâlim seniñ ol kaşlarıñ mihrâbına
Yüz dutar el bağlayup dil hüsni hem-vârîñ görüb

Zahm-ı gamzeñden gam-ı zülfünde kaldı hasta dil
Bağmadın bir çeşm-i eltâfiyla bîmârîñ görüb

Bağ-ı ruhsârînda Hâfız gördüğü ta'metleri
Lezzet-i zevkin ferâmûş itdi didârîñ görüb

Kâfiye-i tâ

31

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

'Arz-ı halim tek yazıdır haţţ-ı reyhânın dürüst
Hâlîme beñzetdiler zülf-i perişânın dürüst

Gönlüm aldı göz göre göç eyleyup ol kaşı yâ
Düzdü sînem üzre şaf şaf tîr-i müjgânın dürüst

Bağ-ı ruhsârında dil hâr-ı gamınla eglenir
Bülbüle hem-dem idüpdür verd-i handânın dürüst

Gonceler çâk-ı gîribân itdiginde şubh dem
Kıldı hoş âvâzeyle bülbül elhânın dürüst

Gerçi dagıtdı yüzünde zülf ammâ neyleyim
Gönlüm üzre kılmadı ol 'anber-efşânın dürüst

Sevmişim cânânımı dilden deyu lâf urma gel
Cânını kim virdi cândan sevdi cânânın dürüst

Mûy-ı küfr-i zülfüne Hâfız şeb-i vuşlatda çün
Kim ta'alluğ itdi ol dem kıldı îmânın dürüst

7b

32

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Şabâ lûţf eyle bu derdi nihânım yâre i'lân it
Benim hâl-ı perişânım gibi zülfü perişân it

Getir bûy-ı vefâyı cân meşâmmından baña her dem
Kerem kııl vir ser-i zülf-i mu'anber vaşl-ı cânân it

Şifâ-yı vaşl-ı cân bahşîñ dil-i bîmâre kıl merhem
Benim bu derd-i bî-dermâne raḥm ile dermân it

Şehâ ol leşker-i Hindûların yağmaladı gönüm
Meded imdâda gelsinler ḥaṭṭ-ı ruḥsâre fermân it

Gönül seyrân-ı ḥüsnünde düşüpdür ğurbet-i vaşla
Elim al sâye-i zülfünde bir şeb anı mihmân it

Karar itdi ḥabîbîm murğ-ı dil ḥavf-ı ḥadenginden
Terahḥüm kıl anı ol kûşe-i çeşminde nihân it

Eğer dirsen ki ‘aşkım sabit olsun ḥâne-i dilde
Temessük eyle Ḥâfız küfr-i zülfün Ḥâfız îmân it

33

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Varma her bir bâğa ey dil gülşen-i riyâ gözet
Kılmışım her gonce-i hoş bu gül-i ra‘nâ gözet

Girme şol bâğ içre kim bûy-ı ḥaḳîḳat virmeye
Olma hem her ‘andelbe bülbül-i şeydâ gözet

Bezme varma dil-ber sâḳî-yi mey-ḥoş olmasa
Çekme her câm-ı mükedder sâġar-ı şahbâ gözet

Keşf-i sırr itme ḥaḳîḳat ne dîn-nâdâne gel
Kâmil-i ehl-i ma‘arif merdüm-i dâna gözet

Miftaḥ-ı genc-i vişâl-ı yâr eğer istersen
Ejdehânîñ dut sırr-ı zülfünü bir Mûşâ gözet

La'line meyl eyle cân virmekte ol men' pîçeniñ
Bir mesîhâ-veş lebi îhyâ iden 'Îsâ gözet

İster iseñ vaşl-ı yâre Hâfıza 'ömr-ü tavîl
Kâküli dil-ber gibi başında bir sevdâ gözet

34

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Gönül şem'-i ruḥ-ı yâre yanup pervâne olduñ dut
Virüp vaşlına cânın nâ'il-i cânâna olduñ dut

Alup bir pîr elinden çün ayâg-ı la'l-ı cânânı
Nice teşne dili ziyân idüp meyḥâne olduñ dut

Belâ deştî bir oldu leşker-i derd-i derûnuñdan
Çıkup ol taḥt-ı 'aşḫ üzre bugün şâhâne oldun dut

Belî mihr-i felek-veş hâlî olduñ devr-i ḥüsnünde
Cihânı rûşen itdin ḥûşîd-i raḥşâna oldun dut

Eger sırr-ı ser-i zülfün dilerseñ tutmaḫ ey Hâfız
O mâh ile şeb-i vuşlatda bir pinhân olduñ dut

35

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Faḫat ey dil o şûḥuñ seyr-i dîdârındadır ḫikmet
Şeb-i hicrânda ḫurb-ı şem'-i ruḥsârındadır ḫikmet

Mezâḫ-ı bezm-i ḥüsn gûne gûne çoḫdurur [velî]
O nûş sâgar-ı la'l-ı şeker-bârındadır ḫikmet

Göñül 'arz-ı figân itme gül-i handâna bülbül tek
Sor ol gonce lebin kim zevk-i güftârındadır hikmet

Ne hâşıldır o servin mîve-i hâl-ı kıyâmında
Şalınsa şîve-i nâzıyla refâtârındadır hikmet

Yatarken hâb-ı nâz içre ruğundan bûse aldıçça
Kaçan kim gamzeler gammaz ise inkârındadır hikmet

Virür kalbe cilâ bağıdıçça mir'at-ı ruğ-ı yâre
Dili pinhân iden ol hağğ-ı jengânındadır hikmet

Metâ'-ı hüsnünü seyr itdim deyu lâf urma ey Hâfız
Virüp nağd-ı dil ü cân ile bâzârındadır hikmet

8a

Ķâfiye-i şâ

36

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

İdemez envâr-ı sevdâ revnâğ-ı nâzınla bağş
Âfitâb-ı 'âlem-ârâ şem'-i ruhsârınla bağş

İçemez bir dem dehânın gonce-i nağğ-ı kelîm
Ol feşâhat gülşeninde kıl güftârınla bağş

Mürdiye cân virmede dutmaz leb-i 'İsâ hemin
Ger eger dutsa leb-i'l-ı şeker bârınla bağş

Gerçi Yûsuf tağt-ı hüsn üzre belî sultân-ı hûb
Cümlemiz cezb-i dil-i 'uşşâğı dîdârınla bağş

Bâğa gelseñ pes olur çün kâmet-i şimşâdlar
Hâk-ı pâye yüz sürer kıldıqça reftârınla baḥş

Mu‘ciz-i ḥüsnün görüp îmana geldi sâhirün
Ejdehâ-veş itdiler çün zülf-i turrârınla baḥş

Gonce tek ḥâmûş olupdur bülbül ey Hâfız ‘acep
Gülşen içre kim meger kılmış ola zârınla baḥş

37

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

El-ğıyâş ey menba‘-ı baḥr-ı ‘inâyet el-ğıyâş
Düşmüşüm girdâb-ı ‘aşka bî- riyâset el-ğıyâş

Mevc-i zülf baḥr-ı hicrâna şalar geşt-i dili
Bir dem olmaz sâhil-i ḥüsnünde raḥat el-ğıyâş

Nâvek-i müjgânına almış gözün murğ-ı dili
Ey kemân ebrû emân eyle sa‘ânet el-ğıyâş

Zülf-i bûyiñ kaşd idüp şem‘ine yandı dil hemân
Bu ne sevdâdır beni aldı ḥarâret el-ğıyâş

Vâdî-i zulmetde koydu küfr-i zülfün gönü
..... vaşlında delâlet el-ğıyâş

8b

Gösterir zâhid bañâ her dem tarîk-i mescidi
İsterim meyḥâne-i râh-ı hidâyet el-ğıyâş

Öldürürsün Hâfız bu hicr ile dirse nola
Dâmen-i vaşlın dutup rûz-ı kıyamet el-ğıyâş

Ḳâfiye-i cîm

38

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Beḳâ mülküne sultân olmak isterseñ fenâdan gec
Eger tâlib-i dîdâr iseñ ey dil mâsivâdan gec

Cihânîñ künhünü idrâḳ idüp gördüñ şüretde
Baḳup âyîne-i İskender 'âlem-i nümâdan gec

Beni men' itme ey zâhid reh-i meyḥânedden koy git
Der-i meyden geçem ben sen yürü bâb-ı riyyâdan gec

Düşüp bir periniñ dâm-ı zülfünde qarâr itme
Hümâ tek per açup ey murḡ-ı dil saḳf-ı hevâdan gec

O yârîñ baḫr-ı ḥüsünüde hevâ-yı zülf-i müḫibinden
Bulup eyyâm-ı fırsat ehl-i deryânîñ qaradan gec

'Adûlar tîrin almış destine meydân-ı 'aşḳ içre
Şaḳın zaḫm-ı ihânetden ḫazer ḳıl bir bükâdan gec

Dir ol zâhid güzellerden baña aḡmâz-ı 'ayn eyle
Hemândır göz göre Ḥâfız o ruḫ-ı ten-i ḳuvâdan gec

39

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Gevher-i baḫr-ı dili ḳılmış ruḫ-ı cânâna genc
Eylemiş iki şadefteñ lü'lü' mercâna genc

Ejdehâ-veş zülfün itmiş ism-i a'zamla tılısm
Ḥâl şanmañ ruḫlarında her biri bir dâne genc

Didim ey gonce dehânında nedir mercân-ı la‘l
Didi bu baħr-ı hayât ol kaçresi bin câna genc

Gevher-i sırr-ı lebin şorduğta ağzın arayam
Didiler ol gevher-i la‘line bu meyhâne genc

Sîne-i billûrına bağıdıқта idrâk eyledim
Eylemiş dürr-i dil-i ‘uşşâkıını pinhâna genc

Nağd-ı cânım saklarım kâm almak için çarğdan
Eylerim vîrâne dilde bir meh-i tâbâna genc

Seyl-i eşkim kıymaz ey Hâfız o çeşm-i gevherin
Bu zemîn-i dilde itdim bir ulu efgâna genc

40

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Şikeste oldu mizâcım kılmadıñ tedbîr-i dermân hiç
Revâ mı sâkıyâ meksûr câm la‘l-ı cânân hiç

Rumûzuyla şorarsın hâl-ı dil andan şifâ bulmaz
Gönül ister iseñ şormağ gelir mi ansız cânân hiç

Firâğ-ı zevk-i la‘l-iñden dem-â-dem teşne dil efvân
Şunar mı sâkı vuşlat olanlar câm-ı noğşan hiç

Neden meyhâne zâhidâ ser-â-ser inhidâm itmeñ
Müselmânım dîn eyler mi beytü’llâh vîrân hiç

Vişâliñ kaçd idüp görsem dîdeñde kemân ebrû
Göz açdurmaz meded bir dem baña o tîr-i müjgân hiç

Yanar pervâne-i dil şem'ine her-şeb devr-i hüsnünde
 'Acep hoş-bûy virmez mi zülf-i 'anber-efşân hiç

Mücerred haţ-ı hüsnün levh-i dilde yazma ey Hâfız
 O şûhuñ küfr-i zülfün bilmeyince olmaz imân hiç

9a

41

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Şehâ bu cem'-i dil zülfün perîşân olduğundan güç
 Tekârüb şem'-i ruhsârına sûzân olduğundan güç

Ruĥ-ı meh-pâreñi bûs eylemek âsân idi ammâ
 Velîkin hoş bu zülf-i 'anber-efşân olduğundan güç

Nedir bu kaşları yâ çeşm-i âhû-yı tîr-endâzîñ
 Çekerdim cevrin ammâ tîr-i müjgân olduğundan güç

Derûnumda olan derdimi izhâr idemem zîrâ
 Ki zülfünle gönül küncünde pinhân olduğundan güç

Virirdim şâh-ı mülk-i hüsne Hâfız bir cevâp ammâ
 Elinde haţ-ı ruhsâr ile fermân olduğundan güç

Ķâfiye-i hâ

42

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Hoş geldi girdi yanıma yârdan 'ale's-şabaĥ
 Yaĥdı bu şem'-i kâmımı ol gün ale's-şabaĥ

Beklerdi dil vişâl şeb-i şem‘-i mâhını
Tâ çekti geldi cânımı gerdûn ale’ş-şabah

Sâkî tutuldu jeng-i gamıylan dimâgımız
Kim vire tab‘-ı güşâmı gül-gûn ale’ş-şabah

Şordum leb-i peyâmını andan diyem aña
Hoş geldi zevk-i la‘l-ı lebin şun ale’ş-şabah

Bûs itdi hâl-ı ruğlarını Hâfız oldu mest
Şankim dehâna düştü iki afyûn ale’ş-şabah

43

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Hâme-i kudretle çekmiş haqq-ı ruğ-ı dil-dâre şahh
Hâme tek ebruların kılmış haqq-ı ruhsâre şahh

Diğkat ile bir nazar kıldım berât-ı hüsnüne
Kim anı bildim nedir ol turre-i tarrâre şahh

‘Âlemiñ dîdârını seyr eyledim bir bir hemân
Bulmadım bir vech-i şîhhat didim ol dîdâre şahh

Şordum ol la‘l-ı lebin bu haqq-ı hamrâlar nedir
Didi o şûh-ı şîrîn ağzımda bir güftâre şahh

Yazdı Hâfız levh-i dilde tîr-i müjgân zahmını
Kim çeke ebrûların ol defter-i bîmâre şahh

44

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dağıtıp zülf-i ruḥundan gösterir cânânın şubḥ
 Çün temâşa seyrine çıktı hûrşîd-i rahşâne şubḥ

Künc-i ğamda nûş ider her şeb şarâb-ı firqatî
 Tan mıdır dîvâne çıksa bu dil-i mestâne şubḥ

Murğ-ı dil zülf ğamından düştü bir sevdâya kim
 Cân virirdi bulsa şem'ine eger pervâne şubḥ

Vaşl ârzûsuyla her şeb çarḥ ser-gerdân idüp
 Muntazar kim her seher ol âfet-i devrâne şubḥ

Küfr-i zülfünde temekkün eyle Hâfız gice tek
 Zâhir oldu gün yüzünden geldiğim imânâ şubḥ

Kâfiye-i hâ

45

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Yağdı cânım riştesin hicriñde cânâ şem'-i ruḥ
 Yana dirseñ şubḥa dek kim böyle yana şem'-i ruḥ

Gösterirsin kâkülün baştan başa sevdâ şalup
 Aldı ğam miqrâşı 'ömrüm yandığınca şem'-i ruḥ

Gör şeb-i hicrânîni saklar derûnum şu'lesin
 Kıl perîşân zülfünü kim oldu peydâ şem'-i ruḥ

10a

Devr-i hüsnünde nigâhım aldım ol hûrşîdin
 Rûz şeb olduğça mihr-i 'âlem-ârâ şem'-i ruḥ

Yiter âteş virdün ey Hâfız baña ruḥ diyerek
 Haḳḳ budur şem‘-i vücûdum kıldı icrâ şem‘-i ruḥ

46

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Virdi mir‘ât-ı dile ḥayli cilâ dîdâre baḥ
 Gönlü seyr eyleyen âyîne-i ruḥsâre baḥ

Şordu dil la‘l-ı lebinden didi yoḳ yoḳ söylemem
 Teşne-i dil-sûze baḥ aḡzındaki güftâre baḥ

Baḳma küfr-i zülfüne meyl eylesem zâhid şaḳın
 Revnâk-ı imânın almış ṭurre-i ṭarrâre baḥ

Şorma ey dil dem-be-dem la‘l-ı şeker güftârını
 Ğâfil olma gâh-be-gâh ol gamze-i ḥun-ḥâre baḥ

Gülşen-i ‘aşḳ ḥayâl-ı vaşde ey ḡonce-fem
 Baḳma bülbül nâlesine şubḥ-dem ben-tâze baḥ

Mûnis-i şem‘-i ruḥ-ı cânâna kılmış gönلümü
 Bu ne ḥikmet bu ne kudret kudret-i settâre baḥ

Devr-i bâb vuşlat-ı sulṭân-ı gönلüm dem-be-dem
 Sende ey Hâfız gel ol dîvâne-i bî-‘âre baḥ

Ḳâfiye-i dâl

47

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ref‘-i ebrû kıl yakın gel ey meh-i tâbâna ‘iyd
 Zâhir olsun meh yüzünden ‘âşıḳa nişâne ‘iyd

Tâb-ı hüsniñ firkatı ey meh-i kuşûr şehri dil
Anı vaşlıñla tamam it gelmesin noqşâna 'iyd

Dil ser-i kûyun gedâ-veş devri der-meşk eyleyup
Ol ğaribiñ el ele gönlün bugün sultâna 'iyd

Zülf ebrûsuyla dutdum meh yüzün göstermedi
Ne ğara gün ne ğara yazı dil-i hicrâne 'iyd

Rûşen olmuş ğonce-i gülşende Hâfız pür-ġamım
Bülbüle âh u fiġân hoş bu gül-i ħandâne 'iyd

48

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Ta'yîr ider çehremi didâr-ı Muḡammed
Od gibi yaġar cânımı ruḡsâr-ı Muḡammed

Mirât-ı ġaddâr yine yaġup tûtî-yi gönlüm
Söyler görecek la'l-ı şeker-bâr-ı Muḡammed

Şubḡ demle murġ-ı dili naġta getirdi
Ol ğonce-i dehân leb-i ġüftâr-ı Muḡammed

Aġıtdı dili şu gibi ol serviñ ayaġı
Ḥâk itdi teni şîve-i refât-ı Muḡammed

Dostluġ ideli ol şeh-i ḡûbânla Hâfız
Düşman görünür gözüme aġyâr-ı Muḡammed

49

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

El-meded ey kaşları yâ tîr-i müjgân el-meded
Gönlümü kıldı hayâl-ı dîde-i hayrân el-meded

Mûy-ı gîsûlerle murğ-ı gönlümü kayd eyle kim
Dağtır 'aqlım benim zülf-ü perîşân el-meded

Berğ-i hüsnün inletir ra'd-ı dili ey mâh-rû
Göklere çıkdı şadâ-yı âh u efgân el-meded

El ele câm-ı dili lûtf eyle ey pîr-i mugân
Bâde-i la'liñle pür it koyma noqşân el-meded

Nağd-ı cân isterseñ ey şâhım metâ'-ı
Ġamze-i cellâdın aldı koymadı cân el-meded
10a
Haste-i hecriñ gönül kıldı hayâtı bir nefes
Eyle câna merhem vaşlıñla dermân el-meded

Âh u efgânın şadasın gördüm efkâr söyler
Şâyed ey Hâfız olur 'âlemde giryân el-meded

Kâfiye-i zâl

50

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bâde-i la'l-ı lebiñ ol âb-ı kevşerden lezîz
Güfte-i şirîn zebânın şehd-i şekerden lezîz

Cân virüp pervâne-i zevkin göre şem‘-i ruḥun
Kim bilir şeb-i reng-i zülfün bûy-ı ‘anberden lezîz

Ol şu‘â‘-ı hûrşîd-i ḥüsnünde ‘âlem zerredir
Mihr-i rûyuñ çarḥ-ı dilde nûr-ı envâerden lezîz

Gülşen-i ḥüsnün temâşâ kıldı gamda görmedim
Ruḥların tek bir gül-i ter verd-i aḥmerden lezîz

Şafḥa-ı dilde ser-â-ser nokṭa-yı dâğ-ı siyeh
Hiç degil hâl-ı ruḥuñ ol dürr-i gevherden lezîz

Ka‘be-i ḥüsnün tavâfı cur‘a-yı zemzem lebiñ
Dem-be-dem meyden mükeyyif ḥacc-ı ekberden lezîz

‘Âlemin zevk-i şafâsın gördüm ey Ḥâfız tamam
Bulmadım bir zevk-i dil dîdâr-ı dil-berden lezîz

51

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ḳanḳı meydîr kim görür la‘l-ı zülâlînden elezz
Ḳanḳı cânân bâğın serveri var ḳadd-ı nihâlından elezz

Ḳanḳı gülşendir mülevven açılır ḥüsnün gibi
Ḳanḳı bâğın serveri var ḳadd-ı nihâlînden elezz

Ḳanḳı sultândır ki mâlik ola mülk-i ḳudrete
Ḳanḳı şâhın şevket-i ‘izzi celâlînden elezz

Ḳanḳı fitne hâl-ı ḥaṭṭın gibi sevdâlar virir
Ḳanḳı güft ü gû dirseñ ḳıl u ḳâlînden elezz

Ƙanƙı dildir ŗûret-i ‘aŗsin sâlar ruĥsârîna
Ƙanƙı mir’ât aldu billûr cemâlînden elezz

Ƙanƙı gîsû sırr-ı ruĥsârîñ nihân itmekte var
Ƙanƙı sevdâ turre-i ĥoŗ-bûy ĥisâlînden elezz

Ƙanƙı ŗâ‘ir medĥ ider maĥbûbuñu Ĥâfız gibi
Ƙanƙı maĥbûbuñ vefâsı ittisâlinden elezz

Ƙâfiye-i râ

52

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Nedir bu gülŗen-i ĥüsnünde câna ġonceler güller
Nedir bu ŗubĥ demle ĥoŗ nevâ-yı zâr-ı bülbüller

Nedir bu cism-i bî-cânda dizilmiŗ ŗanlı peykânîñ
Nedir bu ŗîŗe-i dilde ŗadd-ı bâlâ ŗaranfüller

Nedir bu ‘ârîz-ı gül-güne üzre dutdu dil mûye
Nedir bu lâle-veŗ ruĥsâr-ı ĥoŗ zülf bu sünbüller

Nedir bu sâĥiyâ peymâneler ol bezm-i ĥüsnünde
Nedir bu söylenen aġzında dem dem la‘l-ı pür müller

Nedir bu noĥta-ı sevdâ ser-â-ser ŗafĥa-ı dilde
Nedir bu gül ruĥunda yürüyen ŗeb renk fülfüller

Nedir bu fikr-i ma‘nâ-yı ĥaĥt-ı ruĥsâr-ı gül-günüñ
Nedir bu mû-yı zülfüñ-veŗ ĥayâlimde taĥâyüller

Nedir bu riŗte-i cânîñla cevrin çekmeñ ey Ĥâfız
Nedir bu ol ŗeh-i ĥüsnüñ cefâsına taĥammüller

10b

53

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Ey bâd-ı şabâ dutandan ne haber var
 Âşufte dilim hâl-nümâdan ne haber var

Vardık mı seher gülşen-i hüsnüne o yârîñ
 Ol cezbe-i didâr-ı bahâdan ne haber var

Çıldı elem-i hicri dili haste-i bî-dâd
 Lâ'1-ı lebi cân-bahş şifâdan ne haber var

Bilmez mi benim çekdiğimi vâdî-i gamda
 Niçin dimez ol cevri-cefâdan ne haber var

Çıktıñ hañ-ı ruhsârı temâşâsına Hâfiz
 Lûtf eyle nihân itme belâdan ne haber var

54

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Çokunup bâd-ı şabâ zülfüne bûy getirir
 Dil-i âzâdeye dem-i besteliği o getirir

Baņa teklîf-i namâz eyleme ey zâhid-i kem
 Kaşı miñRâbına her dem beni bağı getirir

Şöyle bir sâhir-i hûbânadır ol kaşı kemân
 Çeşm-i efsûnla müjgânına karşı getirir

Bezm-i hüsnünde dirîğ eyleme gel câm-ı lebin
 O nigh-bân-ı tegâfûl göze uyhu getirir

Zülf sevdâsına çok yılma şabâ tek Hâfız
Şeb-i mevhûmedir ol kim dile kaygu getirir

55

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Bâğ-ı hüsn ruh-ı cânâna şabâ gül getirir
Şubhı murğ-ı dili ol gülşene bülbül getirir

İstedim bûy-ı meşâmı o siyeh gîsûdan
Zülf-ü sevdâsın olup başına sünbül getirir

Mey-i gül-gûn içüp ol ruhları gülme yüzüne
Destine hançer alup reng-i karanfül getirir

Bezm-i hüsnünde şunup devr iden ol sâkîden
Şordum ol câm-ı lebi la'hıyla pür-mül getirir

Revnâk-ı zülfüne çok kıılma nazar ey Hâfız
Rû-yı mirât-ı dile vech-i mütehayyil getirir

56

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Ṭarîk-i vaşlı dutdum hicr-i 'âlem pâydârımdır
Bu hâlîm reh-nümâ ol kûy-ı cânâna kararımdır

Tecerrüd bâğına girdim selâmet sâyesin buldum
Bu 'âlem nittigin bildim hemîşe böyle kârımdır

Dime zâhid olam hâdiş bu mülk-i 'aşka ben vâriş
Benim bu 'aşkıma bâ'îş o bî-mânend yârımdır

Viririm ben aña cânı ne cânı belki îmânı
Baña terk it dime anı ne mümkün inîzârımdır

Beni men' itme ey zâhid ki olma 'aşkıma câhid
Bu 'aşıklığıma şâhid o şem'-i ruḥ-ı nigârımdır

Gözüm yaşıım çeker dem dem o қа' r-ı baḥr-ı dilden hem
İki gözden çıkar her dem bir ulu nehr-i cânımdır

Nedir Ḥâfız bu sevdâlıg ki 'aşḳ ehline hem- tâli'
Melâmet içre şeydâlık benim bu iftiḥârımdır

57

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Ḥabîbim il beni 'aşık seni cânâna söylerler
Şeb-i vuşlat seni şem' beni pervâne söylerler

Ḥazer kıl leblerinden şorma her dem bezm-i ḥüsnünde
Rümûz-ı nâz ile ol gâmze-i fettâna söylerler

11a

Añarlar bize 'âlemde hemân Mecnûn ü Ferhâdı
Benim ḥâlim dimezler kışşâ-yı efsûne söylerler

O ḥâl-ı ruḥlarıñ 'uşşâka yer yer fitne virmekte
Bugün ol devr-i ḥüsnünde anı bir dâne söylerler

Şorarsañ la'lin ey dil leblerinden ḥafıyye dutup şor
Ki söz bir eyleyup şâyed anı dendâne söylerler

Meded kıl def'-i maḥmûr it ṭabîbim dîde-i dilde
Ki her meclis seni sâḳî beni mestâne söylerler

Dimişler ğamzeler Hâfız lebiñden bûse kaçd idüp
İnanma sevdiğim şordum anı yâbâna söylerler

58

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Benim bu derd-i bî-dermânıma dermân ne müşkildir
Ki kaldı dâmı-ı zülfünden gönül hicrân ne müşkildir

Baña dirler ki sineñ çâk idüp 'arz-ı hâl itme
Perîşân eylemiş zülfün dili pinhân ne müşkildir

Berât-ı hüsnüñe ey dil ne dirsın vechi var ammâ
Haţţ-ı ruhsârıyla ol bî-noқта-ı fermân ne müşkildir

Temâşâ-yı ruhuñ bir kıl kadardır seyr-i zülfünde
'Acep ol rûz-ı vuşlatde şeb-i hicrân ne müşkildir

Cefâsın çekmek ol kaçı kemânıñ güç degil Hâfız
Ki ammâ şaf şaf olmuş nâvek-i müjgân ne müşkildir

59

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey müselmânlar beni ol çeşm-i fettân öldürür
Göz qarartıp iki kâfir bir müselmân öldürür

Rûz-ı istiğnâyla bizden çekildi ol kaçı yâ
Sînemî almış nişâna tîr-i müjgân öldürür

Nev-ھاţţın fermân idin ey leşker-i Hindû baña
Kimseler öldüremez ancak o fermân öldürür

Mûye döndüm fikr-i ma'nâ-yı hatt-ı ruhsâr ile
 Kıl kadar mazmûn ile zülf-i perişân öldürür

Tâze cânlar bahş ider ol gonce-i bâğ-ı vefâ
 Bülbülü şubh-ı vişâl verd-i handân öldürür

Mübtelâ-yı derd-i 'aşkım şöyle kim ben ey tabîb
 Ger şifâ-yı vuşlatı kılsanda dermân öldürür

Kimdir ey Hâfız seni de öldüren bir cân için
 Söylemek olmaz anı ammâ ki bir cân öldürür

60

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Yâri görsem her kaçan rûh-ı revânım deprenir
 Deprenir rûh-ı revânım tende cânım deprenir

Söylese cân bahş ider ol gövde kalıp cânıma
 Depretince leblerini üstühânım deprenir

Çıkşa ol murğ-ı dil 'uşşâkıyı şayd itmege
 Nahl-ı cânım üzre ol dem âşiyânım deprenir

Tîğ-i hicrinden o şûhuñ şöyle kılmışdım hâzer
 Gördüğümce reglerimde hûn-feşânım deprenir

Kim oñulmaz derde şaldı bir kemân ebrû beni
 Depretir ol çeşm-i âhûsın nişânım deprenir

11b

Tevbe-i istignâ seni yakşa fitil-i cân ile
 Durmayup burc-ı bedende dil nihânım deprenir

Görse ey Hâfız gönül yek-dâne-i hâl-ı ruḥun
Dâm-ı zülfünde o murğ-ı nâtuvânım deprenir

61

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Degmesün ruḥsâre zülfün dil ḥazînim incinir
Zülfüne yüz virme kim âh u enînim incinir

Sâķi-i dil bezm-i ḥüsnünde şaķın depretme leb
Şun edeple sâġarın la'l-ı şirînim incinir

Rište-i cânım deyu çekme şu'â'-ı âfitâb
Müstefâd-ı nûr olunca hem ḥabîbim incinir

Her ser-i mûyında var 'uķde-i ġisû-yı kâm
Enmül-i 'aşķ ile ḥallet târ-ı çînim incinir

Sîneñi müjġân oķundan itme ey Hâfız inḥırâķ
Güç görüp ol kaşları yâ nâzeninim incinir

62

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey yüzü mir'ât-ı raḥmet ey sözü şehd-i şeker
Tûṭî-yi dil ister ol nuṭķ-ı vişâlinden ḥaber

Sûret-i kevşer yazılmış câm-ı la'linde ne ḥoş
Kim bulur her teşne dil nûşetde hâl-ı diger

Maḥrem-i sırr-ı ḥüdâ gencîne-i şadrın seniñ
Fetḥ idersin her nefeste gevheriñ dâneler

Bağ-ı rahmetde yitürdi haqq bu nahl qametin
Leblerin 'ayn-ı şefâ'atdan dem-â-dem şu içer

Sâkin-i taht-ı 'atâsın kim bugün şâhâne sen
Bâb-ı lûtfuñda gedâlar rûz şeb yâ hû çeker

Ba'is-i eşyâ vücûduñ efdâl-ı mahlûk-ı haqq
Kim bu eşyâdan garaž sensin hemân ey mu'teber

Yâ rasûlallâh kemâl-i ihtiyâcım var saña
Kıl şefâ'at Hâfıza maşşerde yâ hayrû'l-beşer

63

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Zencîr-i zülfüñdedir cânâ dili dîvâneler
Bâde-i la'l-ı lebiñden nûş idüp mestâneler

Kalb-ı 'âşık şem'-i ruhsârîñ yanında hâl tek
Gör nice yanmış yatar bir tarâf pervâneler

Zevk-i vuşlatdır ki bî-hûş eylemiş pervâneyi
'Âşıkîñ ma'sûka vaşlın ne bilür bî-gâneler

Bî-kesem bir hem-demim yoğdur mükesser hâtırım
Ol sebeptendir dem-â-dem bekleriz vîrâneler

Zîr-i zülfüñde nedir hâlî degil dîdem dedi
Özlerin pinhâne çekmiş bir yoluñ rindâneler

Kûşe-i gamzeñde gönlüm cân-ı la'lin nûşte
Bekleyup himmet çeker hâk-ı der-i meyhâneden

Çeşme-i hayvân-ı Hızırî kim hayâtın bulmadı
Feyz-i la'liñde seniñ Hâfız dutar peymâneler

64

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

'Âcep bu hâlet-i 'aşkı neden insâna virmişler
Hemân muılağ aña bir âteş-i süzâne virmişler

Bitirmüşler başına dağı bir sevdâ-yı zülf-ü yâr
Muhabbet deyü bir derdi dil-i pinhâna virmişler

Fenâ vü fakrı virmüş hađđ ezelden böyle 'uşşâka
Beğâ vü mülk-i hüsnü bir ulu sulţana virmişler
12a

Zemîn-i dilde şalmış 'aks-ı rûy ol ref'-i zülfünden
Açup leyl nehârım hürşid-i rağşâna virmişler

Şu'â'-ı hüsnüñü zülfünden isterdim meğer bilmem
Şeb-i şem'-i ruğ-ı yârı meh-i tâbâna virmişler

Tenezzül itdi dil didâr-i nûre leyl-i kudretde
Meger emr eyleyup rûhum şeb-i hicrâne virmişler

Şikâyet itme ey Hâfız belâ-yı hicr-i 'aşkıñdan
Hayâl-ı 'aşđ ile kim muttâşif ol câna virmişler

65

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hağikat der-i 'aşđ-ı dilde pinhân eylemek güçtür
Dem-â-dem haste-i didâre dermân eylemek güçtür

Akıtma tîğ-i âhım merdümünden kes daği raħm it
 Hazer kıl ey gözüm nâ-ħaķķ yere ķan eylemek güçtür

Ne ğamdır kim gönül sînem bir olsa zaħm-ı ağyârdan
 Esâsı ‘aşķ olan bünyâdı virân eylemek güçtür

Beni güldürmek için dem dem ağlar çeşm hem-derdim
 Firâķ-ı yâr ile giryân-ı ğandân eylemek güçtür

Şanır beyhûde zâhid âh u efğânım derk itmez
 Muħabbet ne diyenler ğalı iz‘ân eylemek güçtür

Ne yüzden ref‘ idersin zülf-i yârı ey şabâ ebsem
 Ħaķikat ehline sırrını i‘lân eylemek güçtür

Ħayâl-ı ķab içinde gördü Ħâfız ğüsn-i yârı çün
 Budur vak‘ada bir dem şabr-ı hicrân eylemek güçtür

66

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Şem‘a devr yansın bu şeb tâ şubħa dek pervâneler
 Sayesinde hem-nişîn olsun dil-i sûzâneler

Ey el’an ‘aķlım perî-veş dem-be-dem mecnûnuñ em
 Çek anı zencîr-i zülfe girmesin dîvâneler

Bezm-i ğüsnünde nedir bu ğüft ü ğû-yı lebleriñ
 İstimâ‘ımdan şorup bildim anı peymâneler

Mâil-i zülfümdür ‘aşķlarım dirsene eger
 Şem‘-i ruhsârına tâlîb mi degiller yanalar

Pençe-i murğ-ı dili kayd itdi dâm-ı zülfüne
Kim düşürdü hâl-ı ruhsârına yer yer dâneler

N'ola dutsa dest-i 'aşkıım dâmen-i pîr-i muğân
Tâ bedîd itdi beni hâk-ı reh-i meyhâneler

Teşnedir hicrânda Hâfiz her seher göz yaşına
Def'a def'a şâkıyâ gel şubh dem vir kaneler

67

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Şâne tek dil zülf-i yârîñ 'anber-efşân çeker
Gör ne dîvânerişte-i cânân çeker

Murğ-ı rûhum giceler zülfünde haqq dir şubha dek
Şafha-ı haqq-ı ruhunda vîrd-i cânânın çeker

Şubh dem baħr-ı derûnum mevc urup her bir taraf
Mevc-ı ka'rından anîñ lü'lü'-ü mercânın çeker

Ol kemân ebrûyı gürdükçe olur ham kâmetim
Göz göre kan itmek içün tîr-i müjgânın çeker

Düşti Hâfiz 'iyd-ı muhabbetde ser sevdâsına
Bağlamış ol mûy-ı ruhsârıyla fermânın çeker

12b

68

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey şabâ senden gönül yâr-ı vefâdârın şorar
Bir şîrîn-leb baħş-ı cân güftâr hem-vârın şorar

Uğradîñ mı gülşen-i hüsnüñe yârîñ şubh dem
Bir haber vir gonce-i hoş-bûy ruhsârın şorar

Zülf-i sevdâsıyla gönüm düştü şebiniñ nûrun
Tâleb-i hüsn-i haqîkat semt-i didârın şorar

Ûtû-yi bîmâr-veş kayd-ı kafesde dil esîr
Anıñçün dem-be-dem la'l-ı şeker-bârın şorar

Sâkin-i meyhâne dutmuş meşreb-i pîr-i mugân
Kim bula zevkin dem-â-dem câm-ı esrârın şorar

Bezm-i hüsnünde şorar ol hâl-ı dilden rû-be-rû
Durmayup ağız-be-ağız vaşl-ı güftârın şorar

Nağl-veş âvâz ider Hâfız hevâ-yı 'aşqda
Bâğ-ı zevkiñde dıraht hâl-ı ezhârın şorar

69

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Dime zâhid dil-i sûze neden yok yere âh eyler
Muhabetden derûnum âteşi devrin güvâh eyler

Anıñ havf-ı handânından gönül bir mûye dutmuştur
Şeb-i gam sâye-i zülfün anıñçün hûb-gâh eyler

Felekde ol meh-i tâbân ile bir gün görem bir dem
Geçer sür'atle rûz-ı 'ömrü şeb-i tek siyâh eyler

'Acep midir şeb-i hicrânda yansa şem'-veş cânım
Ki ol şem'-i ruhı efzûn olup kıddim kütâh eyler

Meded elden ayağa düştüm ey sâkı-i câm-ı mey
Gedâ-yı bî-nevâdır la'liñe dem dem nigâh eyler

Beni men' eyler ol zâhid şaRâb-ı câm-ı vuşlatden
Ne gâfildir göre tâgyîr taqđır-i ilâhî eyler

Gözün sevmekte ey Hâfız kuşûru varsa gönlün
Yiter tevfiq-i rebbânî añâ kim her günâh eyler

70

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Seni ol Yûsuf-ı gül-pirehinde dil-rübâ dirler
Beni de pîr-i Ken'ân-veş be-gâyet mübtelâ dirler

Düşüpdür murğ-ı dil sevdâ-yı zülf-i 'anber-efşâna
Şeb-i hicrânda zâr iden beni sen mehlikâ dirler

Belî ehl-i sihr çok gülşen-i 'âlemde ey gül-rû
Haqîkatde budur gonce saña bülbül bañâ dirler

'İbâdet kaçd idüp sen kaçları mihrâba yüz dutdum
Namâz ehl i olan zülfün görüp hâşâ haşâ dirler

Dem urmuş evc-i 'uşşâka maqâm-ı bûselik dutmuş
İder şehnâz anıñçün Hâfız ehl-i hevâ dirler

71

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

'Aşkıñ deminde ney gibi sînem ne dem çeker
Hicriñ ğamında hasta gönül çün ne ğam çeker

Hüsnün mâlikinde şeh-i leşker-i habes
Her bir tarâfdan ol iki kara 'âlem çeker

Zülfün şu deñlü câzibe kim müye dutdu dil
Haydar mişâli gönül her demde dem çeker

Yolunda ölmek istediñ ey dil o meh-i reşk
Ammâ duyarsa anı eger cân elem çeker

Ey gül dolaştı rişte-i dil hâr-ı şâhîna
Etrâf-ı bâğ-ı hüsnüne Hâfız harem çeker

72

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Nice bir 'aşk u hevâ vuşlat-ı cânân nice bir
Nice bir ârzû-yı gül seyr-i gülistân nice bir

13a

Nice bir sâye-i serv-i sere sevdâsı düşüp
Nice bir âh u figân şeb-i hicrân nice bir

Nice bir tûl-ı emel fikr-i ruḥ-ı yâr ile dil
Nice bir zülf-i hevâ âteş-i sûzân nice bir

Nice bir cân ki pervâne gibi şem'a yakıp
Nice bir bezm-i şafâ şem'-i şebistân nice bir

Nice bir vaḫt-ı seher pâyiñle yüz sürmek
Nice bir bülbül-i tek âh u efgân nice bir

Nice bir la'l-ı leb-i yârı şorarsın dem dem
Nice bir vaşl-ı cünûn vâle-i hayrân nice bir

Nice bir sâlik-i râh der-i meyhâne-i ‘aşk
Nice bir mest-i melâmet dil-i sekrân nice bir

Nice bir ‘arz-ı riyâ dut reh-i ihlâş Hâfız
Nice bir kendiñi zâhid gibi nisyân nice bir

73

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Ezel kitâbı sevdâyı ser-i ‘uşşâka yazmışlar
İki satır eyleyup anı ruḥ-ı buraḫa yazmışlar

Rümûzuyla ne hoş yazmışlar ol nûn ḳalem-i şirîn
Ki şerḫin sûre-i nûr eylemiş âfâḫa yazmışlar

Güzel sevmek sevâbın görseñ ey zâhid vücûb rûde
Midâd-ı ḳudretiyle rû-yı ebrû ḫâḫa yazmışlar

Şifât-ı câm-ı kevşer naḫlını la‘l-ı ḫadîşinden
Şorup güftâr olup bir la‘l tek evrâḫa yazmışlar

Gönül levḫinden meşḳ eyle ḫatt-ı ruḫsârın ey Hâfız
O bir derc-i ḫaḳîḫatdır anı meşşâḫe yazmışlar

74

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Dil-i dîvânemi ol ḫurre-i ḫarrâre çekmişler
Bîḫamdillâḫ kim riştesin ruḫsâre çekmişler

Çıḫarmışlar şehâdet mertebesine o güneḫkârı
Şehid itmek için Manşûr-veş bir dâre çekmişler

Cemâliñ ka‘besine kaçd idüp sa‘y-ı tavâfında
 Kara bahtımı gör kim perde-i divâra çekmişler

Gözüm nemnâkî hak-ı pâyiñ her dem nazardan ki
 Fiğânıñ tutayâsın dide-i bî-dâre çekmişler

N’ola ref‘-i niķâb itseñ ferâh-nâk ol ğamdârıñ
 Ki anı bir mûy-ı zülfün Meşhed-i didâre çekmişler

Seniñle âşinâlığ itdigimden ğamzeler yer yer
 Beni öldürmek her biri bir ğüftâre çekmişler

Ne resm-i ‘aşk-ı Hâfızdır ol evrâķ-ı ruķ-ı yâre
 Muħabbet-i şöħbetin zîr-i ğaķķ-ı ruħsâre çekmişler

75

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Gönül cemi‘yyet-i dilden perîşân olmamız yegdür
 Cihânda kûşe-i ğam içre pinhân olmamız yegdür

İdüp mihr-i kana‘atla musaħķar dîv-i dünyâyı
 Bizim bu milket-i faķra Süleymân olmamız yegdür

Geçüp ğeş-t-i ferâsetle bu deryâ-yı mülevveşden
 Selâmet-i siyâsetde pâk-dâmen olmamız yegdür

Felekde ğün gibi vaşl-ı tamâm devr-i dâimdir
 Şeb-i hicrânda meh-veş ğâhî noķşân olmamız yegdür

Gül-âsâ şubh handân olmadan bu bâğ-ı ‘âlemde
Cüdâ bülbül gibi zâr ile giryân olmamız yegdür

Ayâğ-ı bezm-i vuşlatdan eliñ çekme pey-â-pey çek
Esîr-i câm-ı ‘aşkla mest-i hayrân olmamız yegdür

Kemâl irdi firkat-ı menzil-i hicrânda ey Hâfız
Hemân şimdin geri biz vaşl-ı cânân olmamız yegdür

13b

76

Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

Ağyâr elemın çekme gönül nâfile gamdır
Haşmîñ sitemin duymamağ ol haşma sitemdir

Ol kes ki özin görmeye kem öz ki özündür
Erbâb-ı ma’ârifte olursa yine kemdir

Çeşmiyle nigâh itse eger dil-ber-i ra’nâ
Ey dil aña incinme şağın ‘ayn-ı keremdir

Zâhirde velî ol şeh-i hûbâna ırakız
Ammâ ki hağlîkat dil-i bî-kes ile hemdir

Demdir deyu şalma âbıka merdüm-i çeşmi
Ey dîde ağan eşk-i hûnaye dim nemdir

Hağğâ ki bilürsin saña mâil olanı hep
Bu vaz’-ı teğâfûl dil-i ‘uşşâka elemdir

Şanmañ bu ten-i Hâfızı bir şûret-i hâl
Esrâr-ı ruğ-ı yâre hemân mağfi haramdır

77

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bülbüli gülşende şubha verd-i ahmer söylerdir

Tûfî-yi kayd-ı kafesde zevk-i şeker söylerdir

Teşne em la'l-ı leb-i şûh-ı şirîne Hızır-veş

Çeşme-i âb-ı hayâtın 'ayn-ı kevser söylerdir

Şanmañız hãmûş olur pervâne gönlüm yanup

Hoş lisân-ı söz ile şem'-i münevver söylerdir

Bu ğam-ı hicrânda murğ-ı baht şeb-i rengî ol

Kâkûli müşgîn ile zülf-i mu'anber söylerdir

Ney gibi nâlân ider Hâfız maķâm-ı 'aşķda

Kışsa-ı dâĝ-ı derûnun derd-i dilber söylerdir

78

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Seniñ şem'-i ruħun varsa benim pervâne cânım var

Seniñ tîr-i müjeñ varse benim kanlı nişânım var

Seniñ ol bâĝ-ı hüsnünde ser-â-ser gunceler varsa

Benimde şâh-ı tende murğ-ı dilden bir figânım var

Seniñ zâhir haţţ-ı ruhsârın beñlerin varsa

Benimde sînem üzre yer yerin dâĝ-ı nihânım var

Seniñ tahte's-serâya nâzil olmuş varsa zülfün

Benimde başım üzre 'arşa 'azm itmiş duħânım var

Seniñ zülfünde varsa eger küfr-i haţâlardan
Benimde mûy-ı ruhsârınla ‘ağd olmuş imânım var

Seniñ la‘l-ı lebin varsa pür olmuş bezm-i hüsnünde
Benimde câm-ı cevriñden cigerden türlü kıanım var

Seniñ Hâfız gibi ‘aşkın yolunda varsa pîrin
Benimde seniñ gibi kıâmet-i mevzûn yârim var

79

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey şabâ aç zülf-i yârı gönlümün efkârı var
Bülbül-i kâmım ider âh u figânı pek zârı var

Na‘me-i murğ-ı dili beyhûde şanma zâhidâ
Bir varağ-ı gülden okur her şubh dem ezkârı var

Ehl-i ‘aşka gam mıdır ölmek cihânda ‘aşkıdan
Âteş-i âh-ı derûnı dilde bir âşârı var

Giceler hicrân odına yana dem-i şubh figân
Şem‘i var pervâneniñ hem bülbülün zârı var

‘Ârız-ı fikrinde diğğat eylemek ey dil haţâ
Degme zülfi teline bir âteş-i ruhsârı var

Ağlamaz çeşmim benimle derdimi dirseñ gönül
Ol dağı sencileyin bir ârzû-yı nezzârı var

14a

Çokdur eşdâf-ı suhan bağır-ı dilinde Hâfızın
Gerden-i tab‘ında her lü‘lü’-i eş‘ârı var

80

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Kesret-i dünyâdan el çektim baña vaḥdet yiter
Fikr-i dildâr ile hem dem olduğum keşret yiter

'İzzetim faqr u fenâ gerdûna kılmam ser-nigûn
Mesken-i şadr-ı mezellet içre bu ref'et yiter

Ey felek virme baña her dem o mihrin firḳatin
Giceler tâ şubḫa degin çektigim firḳat yiter

Çekmezem bu dehr-i dûniñ câm-ı zehrin bir nefes
Çekdigim pîr-i muġân destinden ol şerbet yiter

Ey şabâ lûtf it perîşân itme gönlüm dem-be-dem
Şubḫ dem ol zülf-i yâre virdiġin zaḫmet yiter

Baḫmazem ol zâhide tezyîn-i siret eylemem
Gördüğüm mir'ât-ı 'aşḫ içre baña şûret yiter

Çünkü ey Hâfız tecerrüd taḫtınıñ sulṫânısın
Dûd-ı âḫ eşk-i çeşmiñ leşker-i şevket yiter

81

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Görüp ol ġamze-i cellâdınıñ cisminde cân oynar
Şanasın bir kafes kaydında murġ-ı nâtûvân oynar

Gözüm ol ḳanlı müjġânını gösterme baña her dem
Görünce reklerimde birbirin ḫûn-ı nihân oynar

Hayâl itdikçe zülfün dil şeb-i hicrânda fikrinden
Görür kim hâb içinde vâkı‘a rûh-ı revân oynar

Olur hayrân dil-i beste huzûrunda celâlinden
Göñül takrîr-i hâl-ı derdin itdikçe zebân oynar

Ham-ı ebrûnla kıddim büküpdür tîr-i müjgânî
Çekilme benden ey cânım ki sînemde nişân oynar

Esüp zülf-i hevâsıyla şabâ gülşende şubh dem
Dıraht-ı kıddimi depretme şâyet âşiyân oynar

Firâkıdan olursa Hâfız ey cânım budur taşkık
Mezarımda hevâ-yı vuşlatıñdan üstühân oynar

82

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Zülf sevdâdan ki ruhsârıñla göñlüm eglendir
‘Âşıkım kûyinde didârıñla göñlüm egleñir

Şubh dem gülşende vaşlıñla ümîdim olmasa
Ey gül-i ra‘nâ neden hârıñla göñlüm egleñir

Çekmişim mey dem-be-dem gamdan helâsım var hele
Ol şirîn la‘l-ı şeker yârıñle göñlüm egleñir

Vâde-i hicrândayım bir gam-güsârım yok benim
Bî-kesem gurbetde efkârıñla göñlüm egleñir

Bezm-i dilde hem-dem Hâfız o la‘lîñ şoşbeti
Kim şorar her demde güftârıñla göñlüm egleñir

83

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Kim ki çekmez zencîr-i zülfe dili divânedir
Bâde-i la'l-ı lebiñ nûş itmeyin mestânedir

Teşne-i câm-ı hâkîkat 'aşkıñ üftâdesi
Bekler ol kim âsitâni menba'-ı meyhânedir

Sâkîyâ şun def'a def'a kâse-i la'liñ kim ol
Teşne-i la'l harâret bezmine peymânedir

Olma her şeb ey gönül pervâne tek şem'a yakın
Söyleme kurb-ı sulţân âteş-i sûzânedir

Bülbül-i gönlüm ider gülşende şubhı nâlesin
Ey şabâ 'arz it anı hoş bu gül-i handânedir
14b

Sırr-ı la'l-i yârı dem dem ki şorarsın ey gönül
Virme zevk-i keşf-i râzın câna ol bî-gânedir

Zülf-i sevdâsıyla çün bezm-i şeb-i vuşlatde kim
Hâfız ol şem'-i ruḥ-ı cânâna pervânedir

84

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ugradım bâzâr-ı 'aşka dün biri sevdâ şatar
Müşterî oldum anıñ vaşlına istignâ şatar

Naqd-ı 'ömrüm şarf idüp virsem metâ'-ı hüsnuñe
Çok bahâ ister meta'ın açmaga cânâ şatar

İsteyup şordum anî la'lin didim kim şun görem
 Hüsnüne bir pîr-i muğândır sâgar-ı şahbâ şatar

Ġonceden iste gönül bülbül-veş ol bûy-ı vefâ
 Göz yaşıyla şubh dem çok bu gül-i ra'nâ şatar

Ref'et-i üftâde için feyz-i nazardır yâdın
 Seyr-i hüsnün Hâfıza ol gözleri şehlâ şatar

85

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Temennî kıldığımca iltifâtı yâr nâz eyler
 İder ağıyâre çok ben zâre bilmem ki az eyler

Yer itdi kaşları yâdın muhabbet oğları dile
 Ne peykan-ı harâretdir ki ol şabrım ger az eyler

Seherden gülşen-i hüsnünde bülbül tek ka'âteyin
 Saña ol gonce-i kâmin gönül 'arz-ı niyâz eyler

Degildir gül yüzünde eşk-i çeşmim nokta-ı hâlî
 Anı evrâk-ı verd üzre yazup takrîr-i râz eyler

Alup miğras-ı hicrân rişte-i cânım iki şem'inde
 Benim 'ömrüm kütâh oldu o dem dem ser-firâz eyler

Beni men' eyler ol zâhid kaşı miğRâbe yüz dutsam
 Henüz kim kıbleyi bilmez ne teklif-i namâz eyler

Haqîkat ehlidir Hâfız kazâ-yı 'aşqda Mecnûndan
 Meger 'âkıldır ol tahrîz-i Leyliden mecâz eyler

86

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Söylesem hâl-ı dil-i sûzânı derdim depreşir
Her dem itsem ney gibi efgânı derdim depreşir

Bûselikden perde-i 'uşşâka açup şeh-nâz ider
Keşf-i râz itsem görüp cânânı derdim depreşir

Ey şabâ ref' itme zülf-i yâri
Gösterip ol hûrşîd-i rahşâna derdim depreşir

Dem-be-dem şorduğça la'lin virir ol cândan haber
Kande görsem şâfi-yi loqmânı derdim depreşir

Böyledir derdim benim ki kâbil-i dermânı degil
İtseler ger derdime dermânı derdim depreşir

Maḥrem-i râzım dem-â-dem şubḥı bülbül tek gönül
Açma kim berk-i gül-i ḥandânı derdim depreşir

Şaldı Ḥâfız fikr-i çeşmin gönül ebrû-yı kemâl
Kim çeküp atdığça müjgânı derdim depreşir

87

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Bir şem'a mı var şu'le-i ruḥsârîna beñzer
Bir çehre mi var cezbe-i dîdârîna beñzer

Bir bencileyin 'âşık-ı dil-teşne mi var hele
Bir bâde mi var la'l-i şeker-bârîna beñzer

Bir dil gibi üftâde mi var hâk-ı rehiñde
 Bir söz mü var şîve-i refâtârîna beñzer

Bir ben gibi hâmuş ola mı la'ı-ı lebiñde
 Bir söz mü olur neş'e-yi güftârîna beñzer

Bir sen gibi 'âşık mı ola 'âleme Hâfız
 Bir hûb-ı dil-ârâ mı ola yârîne beñzer

15a

88

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

O şûhuñ ruhlarından renk alan gül-berk-i ter dirler
 Benim efğânımı taklîd iden ehl-i seher dirler

Meşâm-ı vuşlatı gonce dehânından getir bir dem
 Şabâ ol bâğ-ı cânândan seni şubh geçer dirler

Hâdîş-i câm-ı la'lin dem-be-dem ey teşne dil şordum
 Hayât-ı câvidânımdan baña bir hoş-haber dirler

O rûh-ı pâk-ı rûhâni felekde bir melek sîmâ
 Zîyâ.....zâtın görmeyen gâfil beşer dirler

Gel Allâh'ı seversen saqlama senden suâlim var
 Bu söz vaq'amdır kim il seni Hâfız sever dirler

89

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey gönül bu cândan özge gayr-ı cânânın mı var
 Cân ki cânânına 'arz itmeğe cânın mı var

Hicr odıyla haykırırsın şubh tek âh-ı çerâğ
Hâne-i dilde yanar şem‘-i şebistânînmı var

Mevc urursun rüzgâr-ı zülfüyle ey bahr-ı dil
Nazm-ı silk-i âhıma kim dürr-i mercânın mı var

Oı ham ebrûyla hüsnün berâtın kaçlama
Gönderirsin peyk-i ğamzen birle fermânın mı var

Ben gibi ey lâle bağırın kan idersin dem-be-dem
Sineni çâk eylemişsin dâğ-ı hicrânın mı var

Dağıtıp her lahza ‘aqlım ey perî dîvâne tek
Kim anı cem‘ itmege zülf-i perîşânın mı var

Bağladın teşne dili Hâfız der-i meyhâneye
Ol ocâğ-ı şeyh-i kübrâ nezire kurbânın mı var

90

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Dem-be-dem mest dilim la‘l-ı şeker-bârın mı var
Cennet-i hüsnünde kevşer gibi enhârın mı var

Devr ider bezm-i cemâlînde gönül pervâne tek
Yağmağa kâm-ı çerâğın şem‘-ı ruhsârın mı var

Bülbül-âsâ gülşen-i bûyın ider dil ârzû
Ey gül-i ra‘nâ vişâlîñ güç meger hârın mı var

Güç görüp benden çekilme ey kemân ebrû amân
Sinemi deldi muhabbet tîr-i Tâtârın mı var

Ağlama dirseñ şubḥ dem ey dîde-i Ḥâfız beni
Leşker-i çeşmiñ deminde dürr-i şehvârın mı var

91

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Fiğân-ı âh-ı bülbül şubḥ demle zârı güldendir
Anîñ derd-i füzûnı rü'yet-i didâr-ı güldendir

Nihân ile o zâr-ı vaşlîñi bülbül-i hem-râz
Yağın vehm eyleme berk-i gül ağıâr-ı güldendir

Füzûn-ı seyl-i eşkimdir bahâr-ı hüsniñ irdikçe
Ümid-i gonce-i vaşlı ki ol âşâr-ı güldendir

Giyinmiş câme-i gül-gündur şanman seher-gâhı
Dem-i vuşlatde ol ta'lik-i şah-ı hâr-ı güldendir

Gelürse okları ol kaşları yâniñ saña Ḥâfız
Gelen tîr-i fiğân şubḥ dem eşcâr-ı güldendir

92

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Yürüt ayağı sâkî durma şun peymâneñi bir bir
Kerem kıl iltifât ile gözet mestâneneni bir bir

Esîr-i câm-ı la'liñ bezm-i hüsniñde dil-i mecnûn
N'ola zencîr-i zülfünde göre dîvâneni bir bir

Bizi dûr itme şubḥ açdır lûtfunu ey sâkî
Ziyâde eylesin her teşne dil meyḥâneni bir bir

Şeb-i hicrânda şubh şâm dil fark idemez ey şüh
 Egil mihrîbânla meh-i tâbâne ki bir bir
 15b

Senîñ ‘âşıklarıñ zülf-i ğamînda hayâl-ı dillerden
 N’ola şem’in yakup cem’ eylesin pervâneñi bir bir

HaRâbât ehli dil sâkî mezâk-ı câm-ı la’lînden
 Çıkup şâhâne seyr itsen biraz virâneñi bir bir

Nîkâb-ı ğonce-i kâmiñ dem-i şubh ile ey Hâfız
 Şabâ şâyed diye hâl-ı dil-i süzâneñi bir bir

93

Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün

Şabâ lûtf it yetür ol ğonceye efgânımı bir bir
 Dutupdur hâr-ı hasret vuşlat-ı dâmânımı bir bir

N’ola ‘arz eylesen hâl-ı nihânım bâğ-bânına
 Nümâyan eylesün hoş bu gül-i handânımı bir bir

Şeb-i zulmetde göz gevherlerin nazm eyledüm dem-dem
 Bûselik âh u zâre lü’lü’-i mercânımı bir bir

Felek-veş devr ider dil kûy-ı yârı şâm-ı şöhetde
 Çekersen sîneye ey çarh meh-i tâbânımı bir bir

Delupdur bâğrımı ey kaşları yâ tîr-i hicrânîñ
 Meded dest-i vişâliñle çıkar peykânımı bir bir

Dil-i şad-pâremi bezl eyledüm çün ‘iyd-i hüsnünde
 Taqqabül Rabbenâ amennâ dem-i qurbânımı bir bir

İdüp ‘iydi bahâne fırsatın ir görseñ ey Hâfız
N’ola bir kere bûs itsem ruḥ-ı cânânımı bir bir

94

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Benim ol kûşe-i miḥRâb-ı ebrû dil-penâhımdır
Şeb-i gam içre şem‘inden çıkan dûd-ı siyâhımdır

Ṭarîḳ-i ‘aşḳı dutdu mûy-ı ruḥsârıyla dil yârîñ
Vişâl-ı ḥâl-ı ḥâşş-ı maḥremine maḥfi râhımdır

Berât-ı ḥüsnüñe tarḥ eylemiş ḥaḳḳ nokṭa-ı bî-ḥaṭṭ
Rümûzuyla işâret kim meger ol ḥâl-ḥâhımdır

Serîr-i ‘aşḳa sultân olduğum zâhir gedâlıkdan
Ki ol kayd-ı ḥayâtıyla virilmüş ‘âlicâhımdır

Ḥaṭṭ-ı ruḥsârıyla bilmem ne yüzden eylemiş fermân
İtâ‘at itmemek olmaz gönül bir pâdişâhımdır

Fıraḳ-ı mâh-tâbânım ḥam-ebrûyla âh kim
Ḳarardın şûret-i baḥtım bilirim her günâhımdır

Şehîd-i tîḡ-i gamzeñ oldu Hâfız kim yiter ḳanda
Bu la‘liñ müdde‘âsı dil o leblerde güvâhımdır

95

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Ḳaçan kim tîr-i müjgânîñ o cânâdır kemân eyler
Gönül levḥin dutup dest-i muḥabbetle nişân eyler

Hadeng levh-i sînemde ser-â-ser gör çok ammâ
O fikr-i nûş-ı la'liñ sevdigim bağrımı kan eyler

Bahâr-ı gülşen-i hüsniñ temâşâsın ider ârzû
Anîñçün murğ-ı gönlüm zülf-i çiniñ âşiyân eyler

İki âhûyu gördüm seyr ider şahrâ-yı hüsniñde
Beni ol deşt-i hayretde gönülde dide-bân eyler

Olur ol gülşen-i hüsniñde cânâ gunceler handân
Benim bu murğ-ı gönlüm şubh demlerle figân eyler

Şalar kim zülf-i sevdâsın başıma ol melek sîmâ
Şu'â'-ı dūd-ı âhım şubh seyr-i âsmân eyler

Görüp hürşîd gaddârın rû-be-rû Hâfiz
Şeb-i hicrândaçarhı mekân eyler

16a

Qâfiye-i zâ

96

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Kef-i mu'cîz esrârîñ yed-i Mûsâyı depretmez
Sözün îhyâ-yı mevtâda leb-i 'Îsâyı depretmez

Harîm-i bâğ-ı kudretde yetişmiş şecersin sen
Nihâlîñ mîve-i hikmet virir tûbâyı depretmez

Şu deñlü kuvvet-i tîr-i vişâlîñ kâbe kavseyn
Eger itseñ nişân-ı kurb o ednâyı depretmez

Cemâlîñ gülşeni zevk-i vişâlı 'âşıkça hoşdur
Kânîñ didâr-ı seyri cennetü'l-me'vâyı depretmez

Haft-ı reyhân-ı hüsnüñ levh-ı maḥfûz-ı mecâmi'dir
Şaçîñ sırr-ı hüdâdır kim şeb-i esrâyı depretmez

Gelüp mihr-i nübüvvet mu'cizâtı sende hatm oldu
Belî bir parmağîñ kılsa işâre âlı depretmez

Şefâ'at bahrısın mevc-ı emânîñ bâd-ı rahmetle
Ki düşse kaçresi ma'şiyet-i deryâyı depretmez

Dutuptur yâ Rasûlallâh şafâ'at dâmeni Hâfız
Ki ol 'izz-i hużûr-ı ḥaḳka sensiz pâyı depretmez

97

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Yakdı o şeb ki şem'-i ruḥı dilde mâhımız
Şaldı şu'â'-ı şânı cihân içre âhımız

Sevdâ başımda âteş-i 'aşkındadır benim
Çıkdı firâz-ı gerdişe dûd-ı siyâhımız

Zâhid tarîk-ı mey-kededir râh-ı müstâkîm
Ki oldur vaşl-ı yâre bugün maḥfi râhımız

Biz bir gedâyız ol der-i ḥikmetde kim bugün
Kılmaḳda keşf-i râz hıdır pâdişâhımız

Hâfız tefâḥür itse gönül çok mudur meger
Faḳr u fenâ fenâda bizim 'âlicâhımız

98

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Ġâm-ı hicrân-ı 'aşka tâ ezelden mübtelâyız biz
Bihamdillâh hele esbâb-ı vaşla âşinâyız biz

Mezağ-ı la'l-ı cânâna nihân meyhâne-i dilde
Esîr-i câm-ı 'âşk maḥrem-i sırr-ı hüdâyız biz

Temâşâ eyle zâhid ḥâlimi her ḥâlimden
Nedir gör şüretiñ âyîne-i 'âlem-nümâyız biz

O şûhuñ şâḥ-ı naḥl kâmetinde âşiyân-ı dil
Hevâ-yı zülf ile pervâz ider murğ-ı hümâyız biz

Teveccüh itdigim ol kaşları miḥRâba ey zâhid
Anıñçün kim gürûh-ı ehl-i 'aşka muḳtedâyız biz

Maḳam-ı bûselikde gösterir 'uşşâka şehnâzın
Çıkar evce şabâ ile ḥüseynim pür-nevâyız biz

Şadâ-yı iştiḥârım 'âlemi dutsa ne var Ḥâfız
Ki ṭabl-ı 'aşkı sînemde çalar bir pâdşâyız biz

99

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ref ' idüp zülf-i siyâhın ol meh-i tâbânımız
Çıkdı biñ nâz ile şubḥ ḥürşid-i raḥşânımız

Şu'leler şaldı zemîn-i gönlüme ol âfitâb
Rûşen idüp ḥânesin yaḳdı dil-i sûzânımız

Berķ urup in̄letme n̄l̄nımda hicr-i m̄h ile
Yetuşur ř̄ayed saña ey çarĥ gec-i efḡnımız

Akıtır ĥasretle gamzeñ gözlerimden kanlı yař
Raĥm idüp kılmaz nazar dem-dem doker ol ĥanımız

Dutdı Ĥâfız derd-i ‘ařkıyla belâ deřtin vaťân
Eyledi virân ĥâne-i ebdânımız

100

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

şem‘le şem‘-i ruĥ-ı c̄ânâna biz pervâneyiz
Nûş-ı c̄âm-ı la‘l bezm-i ĥüsne mestâneyiz

Aldı ‘ilm ol perî-veş kıldı zülfünde nihân
‘Aql-ı d̄ânâyız ammâ şuret-i d̄ivâneyiz
16b

Ĥâdim-i pîr-i muĥânız la‘lden bir c̄âm için
Mey-perestiz sâkin-i der-i meyĥâneyiz

Sâķiyâ şun def‘a def‘a c̄âm-ı mey ĥasretdeyim
Sâkin-i bezm-i ĥaķıķat teşne-i peymâneyiz

Zâhid ‘azm-ı behişti olmadan c̄ân ertürüp
Biz esîr-i derd-i vâslüz tâlib-i c̄ânâneyiz

Gevher-i ģenc-i muĥabbet bizde pinhân oldu kim
Raĥne-i fetĥ-i t̄ılısm-ı ‘ařķ ile virâneyiz

Bu ĥazâ-yı mihnet-i ‘ařķ içre ey Ĥâfız bugün
İştihad-ı rind-i rüsvâlîķda biz bir d̄âneyiz

101

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Baṅa mefhûm-ı haṭṭ-ı ‘ârızın ol meh beyân itmez

Anı bir vechle söyler ki kııl kadar ‘âyân itmez

Şalar etrâfa ḥüsn-i haṭṭ-ı ruḥsârın o mâh rû

Baṅa bir nıde-nâme yazmayup haṭṭın nihân itmez

Ḥayâl-ı seyr-i dîdârıyla gönlüm fikr-i vaşlında

Ḳalup zülfünde pinhânca çıkup ‘azm-ı cânân itmez

Nesîm-i bûy-ı gülden mest olupdur bülbül-i gönlüm

Añınçün gülşen içre şubḥ demlerle fiğân itmez

Yetişmez menzil-i maḳşûda Ḥâfız râh-ı vuşlatde

Ferâgat eyleyup mülk-i dili ol terk-i cân itmez

102

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Küfr-i zülfün seyr idenler nûr-ı îmân istemez

Nûr-ı îmân isteyen küfründe noḳşân istemez

Ḥûşîd-i raḥşâna bakmaz zerrece pervâne dil

Şem‘-i ruḥşarın görüp mihr-i münevver istemez

Seyr ider gönlüm cemâlînde cemî‘-i ‘âlemi

Añınçün dîde-i dil ğayr-ı manzar istemez

Kim bulur derd-i ruḥuna ol tılısm-ı la‘liñi

Feth iden derc-i dehânın şehd u şeker istemez

Cevher-i zâtîñ bulan nağd-ı dili şarf eyleyup
Faqr-ı baħr cân u ten içre o cevher istemez

Nâil-i taħt-ı Süleymân olmuşum devriñde ben
Sâkin-i ħâk-ı derin kim ħeft-kışver istemez

Bâğ-ı dîdârînda Ĥâfız yâd ider verd-i ruħun
Ĥüsnün evrâķın görüp berk-i gül-i ter istemez

103

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Mâil-i la‘l-ı lebiñ kim câm-ı kevşer istemez
La‘liñîñ rengîn görüp yâķût-ı aħmer istemez

Ey şabâ cem‘ıyyet-i dilden mürûr itme seħer
‘Âşık-ı dem-besteler zülf-i perîşân istemez

Mâlik-i mihr-i vişâlin olsa hem kim ey perî
Mûr olur kapînda ol taħt-ı Süleymân istemez

Bir nefes sen cân ile bezm-i ħayât içre olan
Vuşlatîña cân atar kim bir daħı cân istemez

Gülşen-i ħüsnün temâşâ eyleyup bülbüllerîñ
Ėonce-i ħûr-lîķâ-yı bâğ-ı rıdvân istemez

Vâde-yi hicrânda fikr-i vaşl ile bîmâr o kim
Mübtelâ-yı derd-i ‘aşķîñ olsa dermân istemez

Ey şabâ kıлма perîşân zülf-i yâri şubħ dem
Böyle Ĥâfızkim sırrın i‘lân istemez

104

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Mâil-i dîdâr idem yâr olmadın peydâ henüz
Ben esîr-i zülf idim ruḥ şalmadın sevda henüz

Almış idim bûy-ı hoş bâğ-ı muḥabbetden seḫer
Ġonce-veş açılmamışdı ol gül-i ra'nâ henüz

Şubḫı feryâdın bitürdi murğ-ı dil ol ğonceye
Ḥâb-ı hicrânda yatarken bülbül-i şeydâ henüz

17a

Bağrımı ḫan eylemişdi dâğ-ı ḫasret birle 'aşḫ
Ḳılmadın meylin kenâre lâle-i ḫamrâ henüz

Mest-i ḫayrân idim ol la'l-ı leb-i câna ile
Görmemişdi zevḫ-i meyden sâğar-ı şahbâ henüz

Çarḫ idüp isbât-ı nefy mâ-'adâ şâhidlerin
Müdde'îler mâsivâdan ḫılmadın da'vâ henüz

Âstân-ı bâb-ı vaşlında yatur Ḥâfız müdâm
Baldu 'âlem içre özge rütbe-i a'lâ henüz

105

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Peyâmı 'ârızın aldım ḫaṭṭ-ı ruḫsâr gelür gelmez
Bahâ-yı müjde cân virdi gönül ol yâr gelür gelmez

Temennî ḫıldığımca va'de-i vaşlın o serv-i ḫadd
Rümûz eyler leb-i şehdiyle bir güftâr gelür gelmez

Benim bir tûfî kim âyine-i hüsnün gelür gelmez
Tekellüm eyledim ol la‘l-ı şeker-bâr gelür gelmez

Niyâz-ı da‘veti dilde olup hâk-ı reh-i yârîñ
İder biñ nâz-ı istiğnâ ile reftâr gelür gelmez

Dem-i şubh ile ey Hâfız figân dut bâğ-ı kâmindâ
Dehân-ı gönceden ol bûy-ı vaşlın hâr gelür gelmez

106

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Gönül vaşl-ı ruḥ-ı cânânı düşvâr olduğun bilmez
Neden fikr eylemez kıllı denlü efkâr olduğun bilmez

Bırakmışdır özin bir vâdî-i zulmet hicâbında
Düşünmez mâverâsın nûr-ı didâr olduğun bilmez

Temennâ-yı vişâl-ı gül idüp dil şâḥ-ı ‘âzm itmiş
‘Acep bu tıfl-ı bülbül anda çok hâr olduğun bilmez

Oḡur esmâ‘-ı hüsnâsın ide fetḥ-i niḡâb-ı ḡakk
Tılsım-ı genc-i ruḡsâr üzre ol mâr olduğun bilmez

Gönül bî-gâne cismimde yatur biñ zâr ile Hâfız
N’ola bu vâde-i hicrânda bîmâr olduğun bilmez

107

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Peyâm-ı gönce femlerle baña şubḡı şabâ gelmez
Dem-i zülflü ile ḡaldım künc-i ḡamda dil-güşâ gelmez

Derûnım ney gibi iñler hevâ-yı derd-i firqatden
O şeh-nâz itdiği demlerde ‘uşşâka nevâ gelmez

Belâ dağında gördüm ben dili mecnûnı şûret tek
Meger kim ol saçı Leylîye lâl olmuş şadâ gelmez

Mehîn-i ehl-i ‘aşkıñ câm-ı pendîn ey gönül çekme
Küdûret ehlidir zâhid kim anlardan şafâ gelmez

Geçerdi zûr-ı vaşlıñ gün yüzün benden nihân itdi
Şeb-i gamda hele ber-vechle ol meh liqâ gelmez

Ta‘allük eyleyen zülfüne çekmez fikr-i ruhsârıñ
Anıñçün ehl-i diller hatırına bir haţâ gelmez

Belâ-yı derd-i ‘aşk dil-bere şabr eyle ey Hâfız
Cefâ olmaz ki her bir işde kim andan vefâ gelmez

108

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Ne eşk ol kim dem-â-dem lâle-ruh tek rengin âl itmez
Ne gözdür zülf-i cânânı şeb-i gamda hayâl itmez

Ne dildir ‘aşk-ı fikr-i vaşl-ı yârinde şikest olsa
Ne dil-berdir nihân-ı derd-mendinden sûâl itmez

Ne ol pervânedir yanmaz muhabbet odına her şeb
Ne şem‘idir dil-i sûzânına arz-ı cemâl itmez

Ne bülbüldür ki dutmuş şâh-ı gülde mesken-i hârın
Ne goncedir ki giryânına her şubh vişâl itmez

Ne teşne dildir ol kim bezm-i hüsn-i yâre dâirdir
 Ne sâķîdir ki def-i bî-hevâ câm-ı zülâl itmez
 17b
 Ne mecnûndur ki belâ zencîrine bend eylemiş göñlin
 Ne leylîdir ki ħall-i müşkil tağyîr-i ħâl itmez

Ne ‘âşıkdır ki Ĥâfız ‘aşķ-ı ma‘şûķı ħayâl itmiş
 Ne ma‘şûķdur ki dil-i ‘uşşâķını vaşlında lâl itmez

109

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Ķaddîñ tek bâğ-ı ‘âlem içre bir serv-i semen bitmez
 Ĥaţţ-ı reyĥân-ı müşğînin ħibi ter yâsemen bitmez

Deĥânın vaşf idince şafĥâ-ı hüsnünden ol gül ruĥ
 Tebessümle didi yok böyle bir ħonce deĥân bitmez

Ĥâţţ-ı ruşsâr-ı cânâne dime ol mûy-ı ħamdır bu
 Bu meşĥûrdur ki zîrâ berk-i gül üzre diken bitmez

Görünen ‘ârız-ı dil-berde dûd-ı âteş-i dildir
 N’ola ķıl denlü fehm itsen od üstünde çemen bitmez

Ĥezâr-âsâ sirişķ pâ-yı şâĥ-ı gülde ķıl seyl-âb
 Dem-i şubĥla Ĥâfız ħonce-i kâmın kaçan bitmez

110

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ol meh-i tâbân ruĥ-ı cânâne beñzer beñzemez
 Ĥâme-i ķudret ĥaţţ-ı reyĥâne beñzer beñzemez

Ḥüsni Yûsuf-gûn gibi dutdu cihânı ser-tâ-ser
Neşî-i rûyinde ol bir aña beñzer beñzemez

Tîr-i hicriñ sîne-i ‘uşşâkı mecrûḥ itmede
İşîRâb-ı nâvek-i müjgâna beñzer beñzemez

Fitne-i âsûb devrân olsalar ‘âlemde hem
Bir nigâh-ı gamze-i fettâna beñzer beñzemez

Dest-i Mûsâda ejdehâ cezb itdi dil sırr-ı ‘alen
İki vechinde dem-i sü‘bâne beñzer beñzemez

Gerçi ‘Îsâ baḥş-ı cân itdi lebiyle mürdeye
Diller ihyâ itmede sen câna beñzer beñzemez

Bülbül-i pür-şevk ider gülşende efgânı güle
Hâfız-ı şûrîde-i nâlâna beñzer beñzemez

111

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ol gül-i ḥamrâ-yı ter ruḥsâre beñzer beñzemez
Mâh-ı tâbân bir tû-yı dîdâre beñzer beñzemez

Nûş-ı câm-ı kevşer ey ḥûr-liḳâ cennetde ger
Leḥçe-i la‘l-ı leb-i güftâre beñzer beñzemez

Gülşen içre sünbül-i ḥoş-bûyı gördüm ser-tâ-ser
Ol perîşân zülf-i ‘anber yâre beñzer beñzemez

Gerçi Mûsâ kıldı destinde ‘aşâsın ejdehâ
Mu‘cizâtı turre-i ṭarrâre beñzer beñzemez

Bahş câm-ı çeşme-i hayvân ider Hızr u Mesîh
Neşî-i zevk dem-i aşâre beñzer beñzemez

‘İş u nûş-ı bâğ-ı rıdvân hûr-ı ğılmân ile
Sâye-i divâr-ı kû-yı yâre beñzer beñzemez

Subh demle âh ider bâğ içre bülbül şâh şâh
Hâfız-ı üftâde pür-zâre beñzer beñzemez

112

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ol meh-i tâbân ruḥ-ı zîbâyâ beñzer beñzemez
Kâmet-i tûbâ kıdd-i bâlâya beñzer beñzemez

Sidre-i şadr-ı gönül biñ dile zahir maḳâm
Müntehî-i kırb o ednâya beñzer beñzemez

Ol berât-ı pür-nişân-ı pâdişâh-ı mülk-i hûb
Bu ḥaḫḫ-ı nev-reste-i tuğrâya beñzer beñzemez

Rütbe-i ‘arş-ı mu‘allânî serir sâyesini
Âstân-ı pâye-i ‘alâya beñzer beñzemez

Kılsa ḥüsn-i Yûsufa mir’ât-ı kudretten nazar
Kim nigâh-ı şûret-i rızâya beñzer beñzemez

Bâğ-ı firdevs içre gördüm kân-ı ke’simiz reḫîk
Lezzet-i zevk-i leb-i ḥamrâya beñzer beñzemez

18a

Gör cünûn-ı ‘aşk ile ‘âlemde mecnûn söylenir
Hâfız-ı âşûfte-i şeydâya beñzer beñzemez

113

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Nice demlerdir ki bezm-i 'îş u 'îşret beklerüz
Biz gürûh-ı ehl-i zevkiz câm-ı vuşlat beklerüz

Sâlik-i meyhâne-i pîr-i muğânız dem-be-dem
Kâmrân-ı mürşîd-i râh-ı hidâyet beklerüz

Murg-ı rûhum gülşen-i hüsnünde yârin şubh şâm
Nağl-ı tende biz hemân bir hâl-ı şûret beklerüz

Şanma zâhid kalb-ı 'uşşâkı tehîdir sen gibi
Künc-i dilde gevher-i genc-i muhabbet beklerüz

Kesret-i 'âlemden el virdim ayâğı vaḥdete
Kim bu zâhir vaḥdet ile sırr-ı vaḥdet beklerüz

Sâye-i divâr-ı kûy-ı yâre düştün ḥâk tek
Seyr-i serv gülşen-i ruḥsâre fırsat beklerüz

Kâr-bân-ı ehl-i tecrîdiz reh-i vuşlatde kim
Çıkmağa kim Ḥâfız der-i dünyâda nevbet beklerüz

Kâfiye-i sîn

114

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Şaldı mir'ât-ı dile ol ḥürşîd-i raḥşâna 'aks
Çarḫa düşmüş hicr odına bir meh-i tâbâna 'aks

Ayırır benden o mihrî rûz-ı hicriyle felek
Kim olur her şeb bâna ol vuşlat-ı cânâna 'aks

Ey kemân ebrû çekübdür rişte-i meylîñ beni
 Kuvvet-i hüsnüñle kıldı nâvek-i müjgâna ‘aks

Şanma ey bülbül o berki zînet-i ‘ârızdır ol
 ‘Ârız-ı cânâna virmiş ol gül-i handâna ‘aks

Küfr-i zülfüyle nihân itdi dil-i üftâde
 Kılmadı âyîne-i ruşşar ile îmâna ‘aks

Ûâmetin seyr eyledim serviñ ayâğın öpmede
 Kim meger şalmış ol eşk-i çeşm-i hûn-efşâna ‘aks

Şem‘-i vehm itmez yanan Hâfız şeb-i ‘âlemde ol
 Şu‘le-i ‘aşq-ı derûnı âteş-i pervâne ‘aks

115

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

Eyledi pervâne gönül şem‘-i ruş-ı yâre heves
 Zevk-i vişâliyle ider cezbe-i dîdâre heves

Ûonce dehânında dutar la‘l-ı leb bûy-ı semen
 Bülbül-i dil anıñcün itdi o güftâre heves
 18b

Bâğ-ı muhbbetde gönül serviñ ayâğına düşüp
 Şu gibi aqđı idüp ol cünbüş-i refâre heves

Fikr-i şaçıñ bu şeb-i ğamda beni kıl deñlü qodı
 Şubha degin kıldı bir ince uzun efkâre heves

Hâfız ol la‘l-ı leb-i cânânı görüp zevk ideli
 Kılmadı hiç mest olalı güfte-i ağıyâre heves

116

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Eyledi gülşende kıddiñ kâmet-i şimşâd pes
Çeşm-i âhûlarla kıldiñ bu dil-i şayyâdı pes

Gonce-i hüsnün neşâtıyla bulupdur rif'atı
Kıldı şâh-ı hâr-ı gamda bülbül-i nâşâdı pes

Dest-i şabır ile çalup şâhâne tabl-ı sîneni
İtme ey dil rif'at-ı âvâze-yi feryâdı pes

Padişâhım çeşm-i hışmıyla nazâr şalma bâna
Tig-i gamzeñ eyledi ol şimşîr-i cellâda pes

Sâye-i dîvâr-ı kûyı firqatiñdir bu gönül
Bâd-ı hicrânıyla kılmış bu cihân âbâd pes

Men' ider nâşih beni meyhâneden irşâd idüp
Ben ki irşâd olmuşum neylerim irşâdı pes

Zühd idüp Hâfız bir adın olmasın iki şağın
Zümre-i ehl-i haqîkatde ki ol bir adı pes

117

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

'Aşk-ı billûrın dutup 'aşıklığa kıldiñ heves
Ey gönül gitdiñ reh-i mecnûna bu 'âlemde pes

Gevher-i hicrânda yitdi âh u zârım göklere
Ol saçı Leylâya yitmez mi 'acep feryâd-res

Giceler gönülüm döker gül ruhları evrâkıını
 Muşhâf-ı hüsnünden alır tıfl-ı dil her şubh ders

Tîr-i hicriyle sînem göz göz olupdür şöyle kim
 Ten degil şanmañ anı ol murğ-ı rûhum çün kafes

Haste-i ‘aşk olduñ ey Hâfız saña yokdur ölüm
 Bâkîdir ömrün seniñle olsa cânın bir nefes

Qâfiye-i şîn

118

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

O sâhil-i baħr-ı dilde zülfünü şayde künd itmiş
 Zerâfetle nihengiñ halka-ı ber-mûye bend itmiş

Döküp iki şadefteñ lü‘lü’-i mercâna merdüm tek
 Dizip bir bir giribânına anı sîne-bend itmiş

Leb-i şeker saña söyler ne dirsini tûf-i gönülüm
 Ki qâbil misin ol söz fehmine zikr-i qand itmiş

Felekler yandı şubh âteş-i âh u figâniñâ
 ‘Acep gördün mü ey bülbül o gonce-fem ne çend itmiş

Şaqın eyyâmîñ ey Hâfız hevâ-yı zülf tâbi‘ kııl
 Bu baħr-ı ‘aşk durur geşt-i dil-i cân garq çend itmiş

119

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Düşüp ‘aks-ı ‘izârîñ âsmâna âfitâb olmuş
 Benim âh-ı şerârimde felekler pür-şihâb olmuş

Haṭṭ-ı ruḥsârîni cem' eyledim kilik-i muḥabbetdir
Göñül levhinde gördüm bî-noḳta vaşf-ı kitâb olmuş

Meded ey sâḳî ol câm-ı vişâliñ def'a def'a şun
ŞaRâb-ı hicrini dil nûş idüp mest-i ḥaRâb olmuş

Dutar bir ke's-i billûrin o dil-ber bezm-i ḥüsnünde
Anı şordum leṭâfetle didi hoş la'1-ı leb olmuş

Sûâl itmiş şaRâbıñ ḥürmetinden zâhida dil-i dûn
Ḥadış-ı la'liñ anıñ ḥalline şâfi cevâb olmuş

İdüp ârzü-yı la'lı kim reh-i meyḥâneyi duttuñ
Biḥamdillâh saña Ḥâfız henüz râh-ı sevâb olmuş

19a

120

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

N'ola ol ḥırḳa-ı 'aşḳıñ giyüp ḳapıñda olam dervîş
Ki sen aḡâ-yı zîşânsın saña bende ḡulâm dervîş

Ġinâ-yı 'aşḳla memlû ser-â-ser şurre-i göñlüm
Belî ḥüsnüñ zekâtına be-gâyet faḳr-ı tâm dervîş

Ḥarârat faḳrı yaḳmış ol dil-i bî-çâreyi gör kim
Dutar ḳarşında ol la'1-ı leb-i şirîne câm dervîş

N'ola hicrinle aḡlatsan ne hoş vaşlıyla güldürsen
Gerek öldür gerek raḥm it saña çün oldu râm dervîş

Der-i dergâha yüz urdu işidiñ daşının Ḥâfız
Teraḥḫümle umar kim öz lebiñde bir selâm dervîş

121

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Açılmış bâğ-ı behçet içre ol gonce dehânlanmış
Henüz güftâre gülşen bezm-i gülşende sühanlanmış

Beni rüsvâ ider bülbül deyu feryâd ile gülde
Kızarmış açılup bâd-ı gâzapla çün dikenlenmiş

Gidüp hammâm-ı gül-zâre n'ider dil gül temâşâsın
Libâs-ı sebzeyle ol verd-i hamrâ pîrehenlenmiş

Felek dest-i karîb ile dutar âyîne-i 'ayyâr
'Ârûs-ı kâmıma meşşât olmuş pîrezenlenmiş

Perîşân gördüm ol şâh-ı şükufe şâh-sâr üzre
Meger kim na'ra-ı efgân-ı bülbülden figânlanmış

Niçün şevk eylemez devr-i ruhunda 'andelib-i dil
O murğ-ı nâtuvânım dâm-ı zülfünde reslenmiş

Nedendir zinde-i eş'âre meyl itmezsin ey Hâfız
Mezâr-ı tende tab'ım berk-i gül-ter kefenlenmiş

122

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Ol hâme-i kudret haţt-ı ruşşârını yazmış
Cezb-i dil-i 'uşşâkına dîdârını yazmış

Âyîne-i hüsnünde görüp tûfî-i gönüm
Bezm-i dehen-i la'l-ı şeker-bârını yazmış

Evrâk-ı ruḥunda dil okur virdini şubḥ
Ber-vechle ‘âşıkların ezkârını yazmış

Ey ḡonce dehânında nedir ol ḥaṭṭ-ı ḥamrâ
Şorsam lebini diye mi ḡüftârını yazmış

Ḥâfız ne ḡara yazılı kim devr-i ruḥunda
Yâr defter-i ruḥsâre dil-i zârını yazmış

123

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Şafḥa-ı ruḥsârın itmiş ḥaṭṭ-ı sevdâyla naḡş
ḡülşen-i ḥüsnün ḡılıpdür verd-i ḥamrâ ile naḡş

Ḳıl ḡalemlerle anı taḥrîr idüpdür der-kenâr
Bir şehen-şahı nişâne itdi tuḡrâyla naḡş

Şüretim ta‘yîr şanmañ ḥüsn taşvîr eylemiş
Kilk-i naḡḡâş-ı ezel çün reng-i rüsvâ ile naḡş

Böyle bir rengin ferîd ‘âḡıl-ı ‘aşrım ḡüyen
Peykerim ḡıldım cünûn-ı derd-i Leylâ ile naḡş

Yaz ḥaṭṭ-ı ruḥsârını dîvâr-ı dilde kim bugün
Eyle Ḥâfız levḥ-i sîneñ fikr-i ferdâ ile naḡş

124

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Dil-i dîvânemi zencîr-i zülfünde esîr itmiş
Biḡamdillâh enîsem ‘ârız-ı şem‘-i münîr itmiş

Bağınca hüsüne murğ-ı dil ditrer meger kim ol
Kaşın yâ kibr-gîn şaf şaf dutup hemvâr-ı tîr itmiş

Sen ol gevhersîñ eşdâf-ı bihâr-ı hüsn eşhedû
Ferîd-i lü'lü'-i maḥz olmada ḥaḳḳ bî-naẓir itmiş

Benim ol 'âşık-ı rüsvâ-yı şeydâ râh-ı vaşlında
Ki her meh-rûlerle ḥâk-ı ğubâr-ı pâyı zîr itmiş
19b

Niḳâb-ı rûy-ı dil-ber ḥaṭṭ degildir zâil-i hüsñü
Raḳîb-i bed-liḳâlardan o meh-rû mübeyyen itmiş

Der-i vaşlında bu teşne dili ol la'l-ı şirînim
Temennâ-yı mezâḳ-ı sâğarında dest-gîr itmiş

Ağarsın zülf-i sevdâsı başıñdan şalma ey Ḥâfız
Disinler bir civân 'uşşâḳını 'aşḳında pîr itmiş

125

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Hümâ-yı murğ-ı dil zülfünde yârîñ âşiyân dutmuş
Ne sevdâdır başında baş çeküp tenhâ mekân dutmuş

Düzüptür nâvek-i müjgânîñi şaf şaf o kaşı yâ
Dil-i 'uşşâḳını şayd itmege tîr-i kemân dutmuş

Dil-i sûzânı bezm-i hüsn-i cânânda dimen ḥâmûş
ŞaRâb-ı câm-ı la'lin ḳaşd-ı nûş itmekde ḳân dutmuş

Ayırdı âfitâbımdan beni hicrânda ḳoydı çarḥ
Şu'â'-ı şu'le-i âhım kim sûy-ı âsmân dutmuş

Beni şimdin geri dutmaz huşû‘-ı âteş-i hicrân
Ki pervâne gönül şem‘-i ruḥ-ı cânâna cân dutmuş

Açılmaz ḡonce-i kâmım o bâḡ-ı vaşl-ı cânândan
Anîñçün bülbül-i dil şubḡ demlerle fiḡân dutmuş

Ayaḡı koyma elden dest-i yâr istersen ey Ḥâfız
Yiter maḡşûduna kim dâmen-i pîr-i muḡân dutmuş

126

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Firâz-ı nerd-bân-ı pâyeye Şeddâd ayak başmış
Bülend evzâ‘ına çarḡ incinüp bir yâd ayak başmış

Ser-i iḡbâlini kaṭ‘ itmeḡe deş-i siyâsetde
Çeküp şimşîr-i ḡahrın şarşar-ı cellâd ayak başmış

O la‘l-ı şirîne teşne dil olmuş nişe-i ‘aşkı
Olup yol kesmede dâḡ-ı dile ferhâd ayak başmış

Perîşân olduğum fehmi eylemiş gül-zâr-ı miḡnetde
Güle i‘lâm-ı ḡâle bülbül-i nâ-şâd ayak başmış

Nişân-ı tîr-i müjḡân olma her dem ḡaşları yâ
Şaḡın ey murḡ-ı cân bâḡ-ı dile şayyâd ayak başmış

Ḥarâb itmiş iken fikr-i ‘adem bünyâd iḡbâlım
Vücûda gelmeḡe kâm-ı gönül îcâd ayak başmış

Nihân it câm-ı dilde sırr-ı la‘l-ı yârı ey Ḥâfız
Ayaḡın çekme bezm-i ‘aşḡa şimdi yâd ayak başmış

Ḳâfiye-i şâd

127

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Olmadın her gîz belâ-yı derd-i hicrândan ḫalâş
Bulmadım şeydâ dili bir vaşl-ı cânânda ḫalâş

Zülf-i sevdâsı beni çekti dem-i efsûnla
Hiç ne mümkündür hüçûm-ı sihr-i sü'bândan ḫalâş

Güç görüp bizden çekildikçe kaçan kim kaşî yâ
İdemezdim sînemi ol tîr-i müjgândan ḫalâş

'Aşk odından ictinâb itse eger pervâne dil
Mum gibi yanup olurdu şem'-i sûzândan ḫalâş

Gülşen-i ḫüsnünde gördükçe gül-i ruḫsârîni
Şubḫ demle olmamışdır bülbül-i efgândan ḫalâş

Rûzgâr-ı 'aşk ile geşt-i muḫabbetle gönül
Olmadı mevc-i maḫûf-ı baḫr-ı 'ummândan ḫalâş

Ol muḫabbet murgına kıldım ten-i zârı kafes
İtmezem Ḥâfız bu kaydî rişte-i cândan ḫalâş

20a

Ḳâfiye-i dâd

128

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bülbüle gülşende şubḫ bu gül-i terdir ğarâz
Bezimde pervâneye şem'-i münevverdir ğarâz

Leblerin şorsam ruḥ-ı âyîneye karşıdır ol
 Tûṭıye kûy-ı suḥandan zevk-i şekerdir ğaraż

Cennet-i ḥüsnüñ temâşâ eylemekden ‘âşıka
 Seyr-i didârınla nûş-ı câm-ı kevşerdir ğaraż

Seyr iderler nâzıyla çok kamet-i mevzûnlar
 Bâğ-ı ‘âlem içre ammâ serv-i ‘ar‘ardır ğaraż

‘Ârızn ki çüh mu‘aṭṭar eylemiş ğisûlerin
 Bûy-ı ruḥsârından ol zülf-i mu‘anberdir ğaraż

Şordum ol la‘lîñ ḥadisinden senin kim didiler
 Bâde-i câm-ı şafâ yakût-ı aḥmerdir ğaraż

Ol şeh-i ḥübâna bir maḥfice ‘âşık sevilir
 Ḥâfız âşufte-i dil-i sûz kem-terdir ğaraż

129

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Qıldı cân pervâne-i dil şem‘-ı ruḥ cânâne ‘arz
 Hicr odundan itdi cismin âteş-i sûzâna ‘arz

Râh-ı la‘lin ḥasta dil dutdu ḥayât-ı cân için
 Dest-i vaşlıyla qılupdur derdini dermâne ‘arz

Göz göz itdi bağrımı her oqları ey qaşı yâ
 N’ola qılsam sînemi ol nâvek-i müjgâna ‘arz

Mest-i ḥayrânım ki her dem eylemişsin teşneye
 Bezm-i ḥüsnünde o sâkî sâğar u peymâne ‘arz

Ġonce-i kârn dili ey bülbül-i bâĝ-ı vefâ
Şubĥ demlerle anı eyle gl-i ĥandâne ‘arz

Ķatre-i eşk-i ĥn-âbımdır benim baĥr-ı muĥît
Sâhil-i çeşmim ide gönlümdeki ‘ummâna ‘arz

Bâd-ı hicrân itdi Ĥâfız milket-i çeşm-i ĥarâb
Vaşl ta‘mîr eylesun kıl dergâĥ-ı sultâna ‘arz

Ķâfiye-i tı

130

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bir ferâĥdır ‘uşşâĥa seyr-i cemâliñden faĥat
Râĥat-ı cân u göñüldür ĥoş vişâliñden faĥat

Fikr-i zülfi şöyle incindi bu cânım riştesin
Mye dönmüş bir ĥayâl oldum ĥayâliñden faĥat

N’ola şerĥ itse perîşân zlfñ evrâĥ-ı ruĥñ
Defter-i aĥvâl-ı dildir ĥatt-ı ĥâliñden faĥat

‘Âşıĥa bâĝ iĥre düşmek sâyeñi ey serv-i ĥadd
Mîve-i zevĥ-i muĥabbetdir nihâliñden faĥat

Ol gül-i ĥamrâya Ĥâfız şubĥ demlerle baĥup
Bülbül-i ‘arz-ı fiĝândır eşk-i âliñden faĥat

Ķâfiye-i zı

131

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Ķaçan kim şâdır olsa ĝonce-i ĥoş bu dehenden lafz
Şadef-mânend olur gyâ ĥıĥar dürr-i ‘Adenden lafz

Görüp la‘l-ı lebin dil şu gibi ağıdı ayağına
Başup hatır çekem geçti gelen ser-i semenden lafz

Züleyhâyı gönül yalvar gördü dâr-ı tenhâda
‘Acep gelmez baña bu Yûsuf-ı pirehenden lafz

Şu deñlü nâz ider ‘uşşâkına güftâre geldikçe
Bilürmez ol mezâk-ı lezzet ki ey sühandan lafz

Neden söyleşmez ey Hâfiz seniñle ol leb-i şeker
Meger kim zâhir olmuş la‘liniñ haqqında senden lafz

Qâfiye-i ‘ayn

132

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

‘Âşık olmuş kim yanar ol ‘arız-ı cânâna şem‘
Pertev-i ‘aqs-ı ruhı dutmuş ki her şeb yana şem‘

‘Aşk odundan dūd-ı âhımdır derûnım reşk iden
Şaldı çok sevdâ bu fânûs-ı dil-i sūzâne şem‘
20b

Küfr-i zülfün sînedden ol dem çıkarmış dūd tek
Devr-i ruhsârında geldi doğrulup îmâna şem‘

Zülf şeb-i renginden almış başına sevdâ-yı ‘aşk
Bağlayup el ‘arz-ı âteşle devr-i dîvâne şem‘

Her şehir feryâd u efgân giceler yanmak müdâm
Şubh gül ârzû ider bülbül-i şeb pervâne şem‘

Tîre-i çeşimde yer yer rişte-i cân gösterir
Her tarâfdan dest-i sūzuyle dutup bir câne şem‘

Mum gibi cânın iritdi âteş-i hicrân-ı ‘aşk
N’ola Hâfız kılsañ cânı şeb-i hicrâne şem’

Qâfiye-i ğayn

133

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

İtme cânândan gönül bir cân için cânın dirîğ
İtmesun tâ qadr-ı zevq-i cânı cânânın dirîğ

Ey tabîb-i cân qoyma zaħm-ı hicrânda beni
Derd-mendim itme benden vaşl-ı dermânın dirîğ

Güç görüp benden çekildiñse eger ey qaşı yâ
Pûte-i sînemden itme tîr-i müjgânın dirîğ

Bâb-ı hicrînde vefâ destin dutar dil rûz u şeb
Pâdişâhım ben gedâdan qılma ihsânın dirîğ

Mü’min-i kâmil olam dirseñ ruħ-ı devrinde ger
Küfr-i zülfünden o yârın dutma îmânın dirîğ

Qıl temevvüç bâd-ı âhımla benim ey baħr-ı çeşm
İtme ğavvâş-ı figândan dürr-i mercânın dirîğ

Zulmet-i zülfünde Hâfız teşne lebdir Hızr tek
Qılma erbâb-ı ‘azametden âb-ı hayvânın dirîğ

Kâfiye-i fe

134

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Açıldı gülşen içre hamrâ gül taraf taraf
Şubhı figâna başladı bülbül taraf taraf

Ref' itdi zülfin ebrû bahâr-veş o mâh-rû
Zeyn itdi bâğ-ı hüsnü sünbül taraf taraf

Rüh-veş elinde hançeri kanlar döküp gelür
Dağıtdı gülsitâni çaranfûl taraf taraf

Şem'-i ruhuyla yandı gönül nokta tek siyâh
Güyâ ki düştü 'ârıza fülful taraf taraf

Benden bu gûne gûne şadâ nice çıkmasun
Hâfız delindi gamze ile dil taraf taraf

135

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Ne bu çeşminde gözüm tîr-i cefâlar şaf şaf
Ne bu kaçında çuran ehl-i belâlar şaf şaf

Hüsn-i vech ile 'aâ kılrsa sultânım
Ki dururlar der-i lûtfunda gedâlar şaf şaf

Kaşı mihrabına karşı n'ola el bağlasalar
Fikr-i ruhsârıyla kalbi şafâlar şaf şaf

Seyr-i didârı şehîd itse beni ey rıdvân
Namâzımda çuralar hürlikâlar şaf şaf

Mülk-i ruhsârına mâlik olalı Hâfız anî
Düzülür qarşusuna qaralu eller şaf şaf

136

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Dutdu bahâr-ı hüsni çemenler taraf taraf
Seyrâne çıkdı serv-i semenler taraf taraf

Şubh demle başladı efgâne 'andelib
Handâne geldi gonce dehenler taraf taraf

Koymaz dili o kaşı kemân vaşlı 'ârıza
Dutmuş elinde tîr dikenler taraf taraf

Bağrım delindi ney gibi tîg-i cefân ile
Şaldı cihâna dürlü sühanler taraf taraf

Şanmañ çekilmemiş ola kuhl çeşm-i Hâfıza
Düşmüş hayâl-ı vech-i hüsner taraf taraf

21a

Qâfiye-i kâf

137

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Zât-ı ârâyîşe ey dil baqma anda câna baq
Câna baqma belki kendünde olan cânâne baq

Hüsni Yûsuf şanma her hûb-ı dil-ârâyı görüp
Naqd-ı cân vir Mısr-ı dilde Yûsuf-ı Ken'âne baq

Eşk-i çeşmim göz ki almaz iseñ zâhid eger
Bağr-ı dilde cünbüş-i peyveste-i 'ummâne baq

Dehriñe mağrûr olup ta'n itme 'aşk ilen şaşkın
Dâm iseñ hâk-ı tab' ol rütbe-i şeytâne bak

Ğurb evâdânı dilerseñ cümleden ednâca ol
Çeşm-i mi'râcıyla her şeb vuşlat-ı rahmâne bak

Ma'nâ-yı sırr-ı hüdâ isterseñ ey dil rû-be-rû
Şafha-ı hüsnünde cânânın reyhâne bak

Hüsn-i yârı seyr idem dirseñ eger Hâfız
Küfr-i zülfünden temekkün kı l ruğ-ı îmâne bak

138

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Revâ mı sevdiğim senden ola her dem cüdâ 'âşık
Dutar dest-i ricâsın bâb-ı lûtfundan gedâ 'âşık

Gehî hüsn-i nazardan bu dil-i mağzûnu dûr itme
Bilürsin kim degil bî-ğânelerden âşinâ 'âşık

Niğâb-ı sırr-ı hüsnün ref' idüp görsem ne şûretde
N'ola kesb itse mir'at-ı cemâlinden şafâ 'âşık

Beni men' itme zâhid zülf sevdâsından ol yârîñ
Ğazâ ile giriftâr oldu n'itsin mübtelâ 'âşık

Ğâm-ı hicriñde ey cânâ gönül bîmârîñ olmuşdur
Ğabîbim merhem-i vaşlıñla ister kı l şifâ 'âşık

Dimiş ol şeh zekât-ı hüsnüme muhtâc olan gelsin
Anıñçün ihtiyâr itdi bu gün fağr u fenâ 'âşık

Ne güçtür dirseñ ol ası kemânîñ yayını çekme
Vefâ kim ister ey Hâfîz çeker elbet cefâ ‘âşîk

139

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Gelir lûtf-ı kerem ‘uşşâka itdikçe cefâ ma‘şûk
Olunca ‘âşîka böyle gerekdir dil-rubâ ma‘şûk

Baňa yegdür hayât-ı müste‘ârından bu fânîniñ
Yolunda olmamız maqbûl idense cân-fezâ ma‘şûk

Temâşâ kıldı gamda şûret-i ‘aqlım şalar ‘aksın
Dutup ası ru-ı âyîne-i ‘âlem-nümâ ma‘şûk

Lebi güftârını ta‘lîm idince tûtî-i câna
Virir şekerle mir‘ât-ı dile bir hoş cilâ ma‘şûk

O gülmez derd-i hicrânîñ seniñ ey Hâfîz nev-att
Meger dest-i vişâlıyla yaza att-ı şifâ ma‘şûk

140

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Başıma düşti bir hayâl-ı zülf-i sevdâ-yı ‘aşk
Ĝarat itdi hâne-i ‘aqlım ne var yağmâ-yı ‘aşk

Nad-ı cânîñ şarf idüp ol kâküli pür-tâbâna
Şatın aldıñ başıña ey dil bugün Ĝavgâ-yı ‘aşk

Hükm-i şer‘-i yâr ile rüsvâlîĝı sâbit degül
Şâhidi yok ılmasun ol müdde‘î da‘vâ-yı ‘aşk

Zâhid-i cehl-i mürekkeb ‘aşkı inkâr etmesun
Görmüşüm evrâk-ı hüsn-i yârde bir fetvâ-yı ‘aşk

Gerçi rüsvây oldu mecnûnda mecâz-ı leylde
Lîk maḥbûb-ı ḥaḳîḳatde benim rüsvâ-yı ‘aşk

Rûşen-i şem‘-i ruḥ-ı cânândan ey kıl ḥazer
‘Âşık-ı şâdık olanlar eylemez ifşâ-yı ‘aşk

Şanma zâhid ola Ḥâfız sen gibi beyḥude zât
Çâker-i yârim ḥaḳîḳat zahirim dârâ-yı ‘aşk

21b

141

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Benim ol bülbül-i şeydâyı seḥer-zâr ancak
Mesken-i gülşen-i hüsnünde o gülzâr ancak

Şanma zâhid beni sen gibi olam maḥlab-ı ḥûr
Ġarażım cennet-i me‘vâda o dîdâr ancak

Nice her şeb o mehiñ karşına bağlayam el
Beni mum gibi yaḳar âteş-i ruḥsâr ancak

Fıkr-i mażmûn-ı ḥaḫḫ-ı hüsnüñe kıldıkça nazar
Baña ‘arız olur ol ma‘nâda efkâr ancak

Vech-i vuşlat göremem âyîne-i va‘dînda
Gördüm anda gehî şûret-i iḳrâr ancak

Ḥûḫ-ı la‘lîñ ile söyleşemez bülbül-i dil
Ġonce-vârı bir iki şekeri güftâr ancak

Sa'y-i katl itdiği dem Hâfıza ağıyârların
Yine ol demde yitersun baña sen yâr ancak

Îâfiye-i kâf

142

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Yer itdi ey kemân ebrû sînemde tîr-i hicrânın
Meded dest-i vişâliñle irişdi baña dermânın

Seni çün pâre pâre itdi tîğ-i ğamze-i fettân
Dutup la'l-i leb-i yârdan almadı ey ciger kıanıñ

Haıı-ı ruhsârıyla ma'zûl itsiñ mülk-i hüsñünde
Muıı'im pâdişâhım her ne yüzden çıkısa fermânın

Dutar sevdâ-yı zülfünde yüzünde âfitâb-ı çarh
Seniñ ey meh o mehi 'âlem-ârâ oldu hayrânın

Reh-i 'aşkıñda pâmalım seniñ ey pâdişâh-ı hüsñ
N'ola ben hâka şalsiñ sâye-i serv-i hırâmânın

Ğamım taııırine cânâ kaçan kim dâmeniñ dutsam
Kıomaz ol şafııa-ı hüsñünde seyr-i haıı-ı reyhanın

Dağıt ebrûlarıñ göster hilâli-i 'iyd 'arızdan
O seyr-i munıazırdır Hâfıza bî-çâre kıurbânın

143

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Yakdı bu pervâne gönlüm şem'-i ruhsârın seniñ
Kim beni hayretde kıoydu seyr-i didârın seniñ

Noқта gülse murg-ı cnım lebleri tald idüp
Syledir ol ttye la‘l-ı Őekerbrn seni

N‘ola hk olsam reh-i vaşlında cna gmıdır
Kim beni p-ml idptr tarz-ı reftrn seni

Bülbül-i pr-Őevk hmŐ itdi bg-ı ‘aşkında
Gnce-i nuk-ı fesh remz-i gftrn seni

Gz göz itse snemi mjgn ou ey kaşı y
Gmıdır kim göz ider ol eŐem-i gddrn seni

Şöyledir za‘fım benim ol zülf-i sevdnyla kim
Mye döndürdü beni bu ince efkrn seni

Merhem-i vaŐıyla dermn eyle hicrin derdine
Ey tab-i cn-ı Hfz öldü bmrn seni

144

F‘iltn F‘iltn F‘iltn F‘ilün

Hk-ı py itdi beni serv-i hrmnn seni
h bir kez girse dest-i ‘arza dmenin seni

Hme-i hmla tarr eylesem derd-i dili
Kim qmaz Şerh itmege zülf-i perŐnn seni

Büktü qddim bu hayl ile hm ebrlerin
Gz göz itdi snemi ol tr-i mjgnn seni

Yre ‘arz it derdini bmr ise ey teşne dil
Hkka-ı derc-i leb-i la‘linde dermnn seni

Çıkdı seyr-i 'iyd-i ruhsârîna bir âşufte dil
 Muntaşırdır tîğ iqbâlîna qurbânîñ seniñ
 22a
 Zâhir u bañın muñî'im emriñe her vechle
 Pâdişâhım her ne yüzden çıksa fermânîñ seniñ

Dirseñ ey Hâfız beni yâr öldürüpdür hier ile
 Bu ne beyhûde şikâyet kime ne cânîñ seniñ

145

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Beni yaqdı ilâhî şem'-i ruhsârı o meh-rûnuñ
 Dil-i bîçârem olmuşdur esîr-i zülf şeb bunuñ

Halâş eyle bu sevdâdan baña vaşlın müyessîr kııl
 Ki qoymuşdur beni hayretde sihr-i çeşm-i câdûnuñ

Düzüp müjgânını şaf şaf dem-â-dem o kemân ebrû
 Dil-i mecrûhımı gözler o tîr-i çeşm-i âhûnuñ

Dem-â-dem inletir ra'd-ı dili ol berk-i hüsñünde
 Belâlar yağdurur başıma cevri ol ham ebrûnuñ

Çek ey Hâfız bugün kim dâmen-i cevriñ qoma elden
 Yitersin vaşlına elbetde bir gün ol cefâ-cûnuñ

146

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Beni ey çarh o meh-i 'âlem-ârâdan cüdâ kııldıñ
 Şeb-i gamda qodîñ fikr-i ruh ile âşinâ kııldıñ

Hayâl-i zülf-i cânân şahfe-i sînemde naşş olmuş
Bir uzun ince sevdâya ‘aceb ki mübtelâ kıldıñ

Geçerdiñ âfitâbım rûz-ı istib‘âd ile benden
Küsûf-ı hûrşîd-i baht eylediñ şubhım mesa’ kıldıñ

Hümâ-yı murğ-ı gönüm âşiyân-ı bâğ-ı beyzâdan
Çıkardıñ lâ-mekân idüp anı ehl-i hevâ kıldıñ

Ne deñlü hâk ise Hâfız yine ser-tâcın ey gerdün
Re‘âyet itmeyup zîrâ gubâr-ı zîr-i pâ kıldıñ

147

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

‘Âşık oldur kim reh-i ‘aşk içre hâk olmak gerek
Fikr-i vuşlatla şeb-i gamda helâk olmak gerek

Câme-i pür-renk-i rüsvâlıg telebbüs itse kim
Dâmen-i telvîse istinkâfden pâk olmak gerek

Nağd-ı ‘ömrüyle metâ‘-ı cân harîdâr olmada
Ey dil-i cân derd-i ‘aşka iştirâk olmak gerek

Ey şeb-i vuşlatda kim şem‘-i ruğ-ı cânânına
Cân virüp pervâne dil-i sûz-nâk olmak gerek

Şerha şerha sîne-i Hâfız neden dirseñ eger
Perde-i ‘aşk-ı haqîkat çâk çâk olmak gerek

148

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Cânân odur ki sencileyin cân fezâ gerek
 'Âşık odur ki bencileyin pür-nevâ gerek

Şaldı şedâ-yı nâmı muhabbet gönül velî
 Senden de 'âşıka dem-i meyl hafâ gerek

Hicrân oğuna çekmede bu zağm-ı sînemde
 Bir desti tâk-ı hüsne yiter kaşı yâ gerek

Didâr-ı yârı seyr ideyim dirse kim eger
 Âyîne tek cîlâ-yı dili pür-şafâ gerek

Hâfız beğâ-yı mülk-i cemâl ister ise ger
 Taht-ı hayâtına saltanat üzre fenâ gerek

149

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

'Âşıkı dil-berdeki 'işveler eyler helâk
 Çeşm-i pür-efsûnla gamzeler eyler helâk

Servi görünce o meh dürlü nümâyiş eyle
 Cünbüş-i yağmâ-ı cân şîveler eyler helâk

Söylese cân bahş ider ol leb-i 'Îsâ dem
 Remziyle gösterdiği nükteler eyler helâk

Ebrûları mışra'ân beste evşâf-ı hüsn
 Zülfi şabâ tek seher nâgmeler eyler helâk

Hâfız-ı üftâde nergis-i mestânesi
Dest-i nigâh ile ol düşteler eyler helâk

22b

150

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Lebiñ münâdîdir 'uşşâka vuşlatdan haber virmek
Ki hoşdur tûfî-i bîmârına zevk-ı şeker virmek

Niçün ruhsâr-ı yârı pür-leb itsin hırş bûseyle
Ne lâzımdır saña âyîne-i tab'a keder virmek

Hayâl-ı şem'-i ruhsârınla oldum ey gözü bî-dâr
'Aceb mi şubh demle tîg-i âha eşk-i ter virmek

Siper-i dilde berç-i pertev-i mihr ruḡ-ı yârden
Kevâkib tek ser-â-ser âteş-i âh-ı şerer virmek

Kaşın yâ kirpigin şaf şaf idince ol meh ey Hâfız
Ne dirsın sîneñi degmez mi ol tîre siper virmek

151

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Baña ol zülf-i hoş-bûyuñ perîşân itmediñ gitdiñ
Yaḡup şem'-i ruḡ-ı ḡüsnüñ nümâyân itmediñ gitdiñ

Garîbiñdir ser-i kûyin dolaşır ḡasta dil her şeb
Vişâliñ bezmine bir kere mihmân itmediñ gitdiñ

Şabâ bu gonçe-i kâm-ı dil ol bâḡ-ı cânânda
Fiḡân u girye-i bûlbûlde ḡandân itmediñ gitdiñ

Ben ol üftâdeyim hicriñle olmuşum bîmâr
Şifâ-yı vaşlla bir derde dermân itmediñ gitdiñ

Dili rüsvâ-yı ‘âlem eyledin ‘aşkıñla ey câna
Vişâliñ mahreminde anı pinhân itmediñ gitdiñ

İniştirdiñ o mû-yı târe gönülüm yâd idüp vuşlat
Haţ-ı ruşsârıyla bir kat‘-ı fermân itmediñ gitdiñ

Cihân-ı dutdu ceş-i eşk-i çeşm-i Hâfız-ı dil-sûz
Anı hâk-ı reh-i ‘aşkıñda sulţân itmediñ gitdiñ

152

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Şabâ aç gonce-i kâmım mu‘aţtar verd-i ra‘nâ tek
Terennüm ide şubh bülbül-i dil murğ-ı şeydâ tek

N’ola ‘arz itse gönülüm sidresinden yâre peyk-i ‘aşk
Nihâl-ı meyve-i rıf‘at yiter mi nahl-ı tûbâ tek

Şu deñlü şevketim vardır bugün rüsvâ-yı ‘aşk ile
Baña serheng olamaz nice yüz bin şâh-ı dârâ tek

O şûhuñ şu‘le-i târ-ı muhabbet şöyle zâr kim
Sipih-ı dilde nûr-ı âfitâb-ı ‘âlem-ârâ tek

Sirişk-i seyl-i hûnâb-ı dökünce dîde-i Hâfız
Gelür teskîn-i mevc baħr-ı âha âb-ı deryâ tek

153

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Neşât-ı bezm-i keşretten ğamıyla cây-ı tenhâ yeg
Bugün 'iyş-i cihânda zevk-ı telh-ı câm-ı ferdâ yeg

Nüfûz-ı tîr-i haşma dut siper-veş sine-i şabrı
Nizâ' itmekden ey dil sende ol ğam ol ibkâ yeg

Ger olsañ bülbül-i dâğ-ı fesâhet hüsñ şavtıyla
Yine bir çıka geç bed-nağme yân-ı zâğ-ı sevdâ yeg

Ez-ezel başda ayakda ma'ârif ehl-i zîr olmuş
Meger kim çarha bu devrânla 'âlâdan ednâ yeg

Bu demde 'ayb imiş 'arz-ı hüner ey ma'den-i 'irfân
Biraz dînâr-ı meğşûş ile ancak kuru simâ yeg

Zamâne mün'imi yanında biñ zügürd müselmândan
Kirîh-i küfr ile mekrûh olan bir tersâ yeg

Hâfâ-yı sırrını hıfz eyle Hâfız mâsivâ Allâhdan
Riyâ-ı kâdr-ı rif'atdan nüzûl genc-i ihfâ yeg

154

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

Devr-i ruhunda gördüm o gisû bölük bölük
Şahn-ı semâda seyr ider ebrû bölük bölük

Rağsa getirdi çarh dili bî-karârımı
Bezm-i felekde cünbüş-i meh-rû bölük bölük

23a

Küfrin görünce mu‘cîz-i zülfünde hâl-veş
Geldi îmâne sâhîr-i Hindî bölük bölük

Çapıñda cûy-ı merhem-i vaşlıyla kim yiter
Derd-i firâk-ı hicriyle şâyırû bölük bölük

Deşt-i muhabbet içre güzer itdi kıl şikâr
Maḥbûb-ı şûḥ dîde-i âhû bölük bölük

Her dem nigâh-ı feyz nazar itse kemim o yâr
Müjgân şaldı sînemi karşı bölük bölük

Ḥâfız gelince ḥatıra yâr özge dem çıkar
‘Arş-ı ‘azîme na‘ra-ı yâ hû bölük bölük

155

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

N’ola yansa şem‘i ruḥsârîna dil pervâne tek
‘Âşıkâ bir zevk olur mu vuşlat-ı cânâne tek

Hiç zâhid ‘aşk odı mânend olur mu devrine
Külḥen-i gönlümde yer yer âteş-i sûzâne tek

Sâgar-ı la‘l-ı ḥaḳîkat isteyen ey teşne dil
Pîr elinden pür olupdür pür-ḥam-ı meyhâne tek

Şerbet-i vaşlîñ temennâ kıldığımda söyle kim
Hicr elinden kınyıla doldu gönlüm peymâne tek

Ḥatır-ı Ḥâfız ḥarâb olduysa ‘aşkla ne ğam
Andadır genc-i muhabbet gevher-i virâne tek

156

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Şubhı nâlân iderim bir gül-i ra‘nâ diyerek
Gülde handâne gelür bülbül-i şeydâ diyerek

N’ola gel ‘azm-ı behişt itse gönül ey zâhid
Bir büt-i hûr-likâ kâmet-i tûbâ diyerek

Reh-i ‘aşkıında anî sa’y ile kurbân olsam
Dolaşır kûyını dil ka‘be-i ‘ulyâ diyereke

Elele aldı cünûnuyla gönül dem beste
Kûh-ı kâfi geçuben gitdi Leylâ diyerek

Terk-i cân ile Hâfız nola yoluında seniñ
Kibr olma ölsede bu derdle cânân diyerek

157

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Zülf-i müşgîne dolaşır bir gönül mû diyerek
Kayd-ı dâm heves-i şayd bir âhû diyerek

Mevc-i zülfünle sebûh itse nola geşt-i murâd
Bağır-ı hüseyne düşüp ‘anber-i hoş bû diyerek

Gezer düşte muhabbet ideli teşne gönül
İtdim ârzû leb-i la‘lini anî şu diyerek

Çarh-ı encümle müzeyyen dime her gice çıkar
Şerer-i âh-ı derûnum gûne-i meh-rû diyerek

Bir temâşâyâ dolanır ser-i kûyın Hâfız
Sail-i çeşm-i muhabbet gice yâ hû diyerek

Qâfiye-i lâm

158

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Tîr-i hicrânîna düştüm sine-i şabr-ı cemîl

حسننا الله تعالى وحده نعم الوكيل

Fikr-i vaşlîna şeb-i hicrânda yandım şubha dek
Şem'-i ruhsârîna kıldın rişte-i cânı fetîl

Haft-ı gül-gûnuında zikrindi lebiñ vaşfını haqq
Cennet-i hüsnündür ol fihâ testimi selsebîl

'Azm-ı râh-ı mâder-i cânâne kıldı tıfl-ı dil
Peyk-i zevk-i vaşlla innâ hedeynâhu's-sebîl

Zerre-veş bir gün görem dirken ruḡ-ı devr-i....

Oldı ile zülfi baña leyl-i tevîl

23b

Ey tabîb-i cân devâ-yı vaşl kıl bîmârîna
Zahm-ı hicrânıyla gönlüm kûşe-i gamda 'alîl

Senden ey Hâfız ayırdı ol meh-i tâbân çarḡ

احسن الله غراك يكتب أجرٌ جزيل

159

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Bañâ bir âl-i resûl eyledi gül ruḡ ile âl

Sihr-i çeşm ile o sâhir kıomadı mecâl

Cân alır gânzeleri sözleri cân baḥşın ider
Lebleri derde devâ kevşer-veş ḥûrî maḳâl

Dâm-ı zülfünde nice diller esîr olmuşdür
Heves-i bûseyle sevdâ-yı yek-dâne ḥâl

Leyle-i ḳadr berât-ı kâküli gün yüzü ‘ıyd
Görünür kimi nazar ehline anîñ ḳaşî hilâl

Giyünüp başdan ayağa o libâs-ı sebzîn
Şalunur servi gibi nâzıyla ol tâze nihâl

Ḳurre-i ‘ayn-ı ḥâlîl silsile-i İsmâ‘îl
Getürür yüzüne her dem dili dem beste-i lâl

Muşḥaf-ı ḥüsnüñi ḥatm eyledin ey Ḥâfız oḳu
Sûre-i kevşeri velleyl ile veduḥa ḳâl

160

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Reşḳ idüp yüz urdu ḥâke ‘ârız-ı câna gül
‘Arz-ı ḥâle bir varaḳ şaldı ḥaṭṭ-ı reyḥâna gül

Bâĝ-ı dilde murĝ-ı zâre şubḥı efgân itdürüp
Eylemiş ḳaşd-ı temâşâ bülbül-i nâlâne gül

Dil uzanma ‘ârız-ı yâre ḥaṭṭı geldi deyu
Ḥâr-ı nâzıyla göründü zîver-i bostâne gül

Geldi bûy-ı gül hazâre güle zâr ‘andelîb
Düştü bülbül bir baña ḥandân olup bir yâne gül

İltifât-ı gonceye Hâfız nazar kıll şubh dem
Çıkdı murğ-ı dil temâşâsına hoş seyrâne gül

161

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Şerm olup âl oldu rengi yakdı çün dîdâre gül
Âl-ı 'ârızla teşebbüh eyler ol ruhsâre gül

Bülbül-i dil yitürür çarha ser-i âvâzesin
Ger düşeydi şubh demle kûşe-i dostâre gül

N'ola kim ben hasteñin kıll señ temâşâsın gelüp
Ber-güzâr-ı bâğ-ı hüsnünle virüp bimâre gül

Şubh demle âh u efgân eylerim ey bâğ-bân
İltifâtıyla tebessüm eyleye men zâre gül

Zevk-ı sırr-ı la'l için feryâd ider bülbül velî
Gonce-i kâm dileyen koymaz güle güftâre gül

Koymaz ol ser-i tîğ-i âhıyla dili çâk eyleyem
İtdürür çün şerha şerha sînemi biñ hâre gül

Virdi esrâr-ı dehânında oğurken bir varâk
Kıldı Hâfız sırr-ı hüsnüyle beni âvâre gül

162

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Bahâr irdi yine şubhı ider âh u figân bülbül
Döküp evrâk-ı hoş bûy-ı gül-i ra'nâya kan bülbül

Göñül derd-i gam-ı ağıâr cânâneye incinme
Nihâl-ı şah-ı gül üzre neden duttu mekân bülbül

Miyân-ı fâm-ı gülde zerd-i tıfl pür-şükûf-âsâ
Libâs-ı cisme gülün ‘aşkıyla itmiş zer nişân bülbül

Benim murğ-ı dil-i nâlânım ol ruhsârımı seyrinde
‘Aceb mi dutsa bâğ-ı gönelerde âşiyân bülbül
24a

Geçüp eyyâm-ı gül hâr-ı gamıyla eglenir bir dem
Fırâk-ı hicriyle hâmûş olup içmez dehân bülbül

Dehân-ı göneden bâd-ı nesîm gösterir hoş-bûy
Bulur şubhı çemen içre ferahle tâze cân bülbül

Gül-i ruhsâr-ı cânâne bakup zâr olma ey Hâfız
Saña reşk eyler ammâ hoş ider âhı nihân bülbül

163

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

شوقتي الى الله هو الحق جميل
ربّ ازليّ احد دام جليل

Mümkün müdür ol dil-ber-i ra‘nâya nazire
سبحان من استبعد للزّات بي دليل

‘Âşıklığımı ol meh inkâr ide münkir
الحنن منقلب معالعشق دليل

Kimse idemez vuşlat-ı cânâne illâ
من يترك الاغيار فقد بان سبيل

Bu ‘âşık-ı dil-sûzı eger reddider isen

في بابك بيكي حزنا ثم يعيل

Mevc urdığı dem baħr-ı gönül bâd-ı seħerle

قد جا منالقلب الي العين يسيل

Ĥâfız seniñ ol emriñe her vechle teslîm

الحكم لك كيف نشأ وتميل

164

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

Dîvân-ı yâre ĥâliñi ‘arz it beyâne gel

Erbâb-ı ehl-i ‘aşķ iseñ ey dil ‘ayâne gel

Bezm-i felekde ol meh-i tâbânîñ ey dilâ

Ağûş-ı câna çekmede mûy-ı miyâne gel

Ârzû-yı zevķ câm-ı şeRâb-ı vişâl iden

Tehzîb-i ĥatır ile o pîr-i muğâne gel

Gülşende şanma bülbüli nâlân ider hemân

Ey ĝonce şubĥı demle bu seyr-i fiğâne gel

Sen genc-i ĥüsn gevher-i dil biz virâneyiz

Fâş itme sırr-ı Ĥâfızı câna nihâne gel

165

Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün

‘Aceb bu turre-i şeb-rengemurg-ı dil-ğüşâ müşkil

Ki i’câz-ı ĥüsndür keşf-i esrâr-ı ĥüdâ müşkil

Düşünce ‘aks-ı tâb-ı ĥüsnüne mir’ât-ı ruĥsâre

Niğâh-ı revnâķ-ı âyîne-i ‘âlem-nümâ müşķil

Vüzû-ı fâriğ al meyden şalât-ı vuşlâta ey dil
Teğâret olmadın pîr-i muğâna iktidâ müşkil

Seniñ hâk-ı rehiñ olmak baña hoş pâyedir ammâ
Temâşâ-yı mağâm ‘âlem-i tahte’s-serâ müşkil

Ne mümkün nûr-ı mihrin zerrede hıfz olmak ey Hâfız
Muhabbet gevher-i genc-i gönülde ihtifâ müşkil

166

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey nigâh-ı çeşm-i dil ağmâz-ı dîdâr olmağıl
Şu‘le-i âteş deyu teb‘îd-i ruhsâr olmağıl

Kaatre kaatre ol sirişk-i dîde-i hûn-rîzle
‘Ârız-ı nişane şubh ‘arz-ı işâr olmağıl

Güne güne günde biñ kez öldürür gamzeñ beni
Kıl terağğüm pâdişâhım böyle hun-hâr olmağıl

Lağza lağza bahş-ı cân itmeñ diler yoluñda dil
Sende ey rûh-ı muşavver şallî refât olmağıl

Zülf-i pür-çîniñde haţır eglenirken gam ile
Zîr-i müden kâşif-i esrâr efkâr olmağıl

24b

İltifât-ı tîr-i vaşl duymasun bîgâne ten
Ta‘ne-i ağıâr-ı bed-hûden haberdâr olmağıl

Kıl nazar mir’ât-ı hüsn-i yâre Hâfız nuţka gel
Söyle tûfî gibi şeker zevk-i güftâr olmağıl

167

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Seyr-i sırr-ı 'arız-ı yâre hâtt-ı hâ'il degül
Her kişi kim bilmede gönlünde kîn gâfil degül

Ol saçı Leyâya 'aql u cân u dil-bend itmeyin
Bir cünûn zâtıdır kim kâbil-i 'âkıll degül

Ma'nâ-yı hâl-ı hâtt-ı evrâk-ı hüsnün fehm iden
'Âlem-i 'aşk-ı haqîkatdır kim ol câhil degül

Ger ser-i zülfün temessük itmez ise dest-i dil
Piçe-veş ol âşiyân-ı maşşuda vâşıl degül

Rind-i rüsvâlîgda 'aşk içre kemâle irmeyen
Nâkış-ı erbâb-ı 'irfândır henüz kâmil degül

Bahş-ı 'âlem-i taşavvufda benim nükte-şinâs
Zülf-i sevdâsında dil âsûdedir za'il degül

Meclis-i 'aşk içre Hâfız kıldı isbât-ı vücûd
Müdde'idir ol evvâb-ı muhabbetle nâkil degül

Kâfiye-i mîm

168

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Merhabâ ey piş-i 'âlem bâ'is-i mefhûm mîm
Mecma'-ı sırr-ı ilâhi zîver-i 'arş-ı 'azîm

Manzar-ı dîdâr-ı hâk-ı âyîne-i hüsnüñ seniñ
Seyr iderler anı dilde ehl-i hâl olan fehîm

Zerredir ‘âlem-i şu‘â‘-ı kadriñ içre devr iden
Âfitâb-ı çarh-ı fazl-ı rif‘atiñ itdi vehîm

Şubhı ferş-i hâk-ı bâğ-ı vuşlâtıñ oldum ki çün
Virdi hoş-bûy-ı dehân-ı gonce bâd-ı nesîm

Kevşer-i cennetden ey hûr-lîkâ la‘liñ seniñ
Âb-ı hayvândan nişândır fihi cennâtü’n-na‘îm

‘Arşa-yı deşt-i muhâbbetle seniñ çâlâkûñ em
Menzil-i maşşûda kâm-ı cânla oldum ‘azîm

Vaşf-ı hüsnünde seniñ ey dil-rubâ-yı lâ-naẗîr
Şevķiñ evzânıyla kıldıñ Hâfız tab‘-ı selîm

169

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Kıldı ol serv sihr-bâzıyla gülşende hırâm
Ruḥ-ı zîbâyla zeyn eyledi hoş bâğ-ı meşâm

Çıkdı iķbâlına erbâb-ı şükûfe nigerûñ
Mihr-veş hâke şalup yüzlerini hâşş-ı ‘âm

Serv ayâğı üzre durdı anıñ hâzretine
Ser-firâz oldu aña hizmetle şubḥ u şâm

Eşk-i çeşmin ayağı tozuna şoķuldu revân
Yer öpüp koydı yüzün hâke çemen buldı niẗâm

Ferş-ı eţfâl-ı şükûfe kelemûnı nigeht
Şalunup bâğa şabâ virdinine hoş bula bâm

Nergis-i mestini nergis idicek taqlîd ey
Düşdi idişe-i çeşmi dil-i cân itdi maķâm

Lâle şerh eyledi bâgrını idüp efşâne
Çekdi kendine dilin oldu benefş aña râm

Çıķdı mestâne karanfûl oluben destine tîg
Nûş-ı la'liyle kızarmış yüzü şan kendisi câm

Sünbülün bâgrı karardı haţtı sevdâsı ile
Feslegân şâibe-i zülf ile buldu eyü nâm

Gonce-i hüsnün görüp açıldı dehân-ı Hâfız
Geldi her vechle andan gül-i şermendine lâm

25a

170

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Güşâd olmaz niçün bâd-ı seherde gülistân gönlüm
Ola murğ-ı muhabbet çün müretteb âşiyân gönlüm

Nedendir sâkin-i virâne cismim bu dil-i şeydâ
Miyân-ı hâk-ı kûy-ı yâre dutmuştur mekân gönlüm

Nigâh-ı vuşlâtın dür itme benden ey kemân ebrû
Virince nâvek-i müjgânına bir dem nişân gönlüm

Beni gözden birağub koyma katl-ı dest-i gamzeñde
O şimşir-i muhabbetle olubdür hûn-feşân gönlüm

Perîşân kılma Hâfız zülf-i yâre her şabâ ile
Şağın bir vechle keşf itme bu sırr-ı nihân gönlüm

171

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Sâkin-i hâk-ı reh-i 'aşkıım ki rif'at isterüm
Şâh-ı mülk-i zilletim dârâ-yı 'izzet isterüm

Kûşe-i mehdür muhabbet içre pinhânım bugün
Seyr-i dîdâr ile izhâr-ı muhabbet isterüm

Ṭûṭî-i şeker-zebânım kim tekellüm itmede
Şaḫa-ı mir'ât-ı dilde özge şûret isterüm

İstemem baḫş felekden taḫt-ı mülk-i isti'âre
Pâye-i faḫrıyla bu devrânda devlet isterüm

Mest-i ḫayrânım şarâb-ı nâb-ı la'l-i yârıyla
Seyr-i ruḫsârına ifâket isterüm

Kûy-ı yâre ğarât itsem n'ola âh vâh ile
Pâdişâh-ı mülk-i 'aşkıım şân şöhret isterüm

İstemem Hâfız mükedder zîver-i dîdâr-ı yâr
Şaḫfa-ı mir'ât-ı dilden şâfi rü'yet isterüm

172

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ṭâlib-i esrâr-ı zülfüm 'azm-ı ruḫsâr isterüm
Sâlik-i râh-ı beḫâyım seyr-i dîdâr isterüm

Şanma zâhid âh u eḫân itdigim beyhûdedir

Ben esîr-i derd-i ‘aşkıñ vuşlat-ı yâr isterüm

Biz haqîkat ehliyiz dürr-i haqâyık söylerüz
Nazm-ı lü’lü’-i ‘izâre rişte-i târ isterüm

Ta‘n-ı ağıyârıyla mülk-i gönlüm virânedir
Dilde divâr-ı zemîn-i ‘aşğa mi‘mâr isterüm

Lü’lü’-i eşkim baña ‘arz itme her dem gûne gûn
Ben ki bir gevher fûrûşum dürr-i şehvâr isterüm

Şordugum ‘ayb itme zâhid la‘l-ı yârı dem-be-dem
Va‘de-i vaşl dil-i mehcûre güftâr isterüm

Bülbül-i şûrîde em şubhı terennüm itmede
Gonce-i kâm-ı dil-i Hâfızda gülzâr isterüm

173

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Çıldım ol serviñ ayâğına revân eşk-i terim
Dide merd-i mülk idüp saçdı gözümdeñ gevherüm

Şad nâz içre o tıfl aglar iken görmüşler
Dâne-i dürr-i sirişkiyle delindi cigerüm

Dest-i billûruyla gördüm içer ol âb-ı zülâl
Didem ey meh ‘aceyleye şuya düşti şekerüm

Şem‘-i kâmım gice yakmadı na‘liñ deyu gönül
Yağdı hûrşîdi siyâhıyla bu âh-ı şererüm

Görelî nergis-i mestiñ seniñ ey kaçsı kemân
 Koymadı gânzeleriñ fikri bu cândan eşerüm

Pâs-bân-ı ser-i kûyı olur idim ammâ
 Korçarım segleri ifşâ ide yer yer gezerüm

Zülf zencîrine bend eyle dili ey Hâfız
 Çeşm-i efsûna aldı benim ol nazarüm

25b

174

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Mübtelâ-yı derd-i hicrim vaşl-ı cânân isterüm
 Bezm-ı şıhhat içre câm-ı şöhet-i cân isterüm

Tâlib-i dîdâr-ı cânânım behişt-i 'aşkıda
 Şanma zâhid sen gibi ben hûr u gilmân isterüm

Hâk-ı tende saşklarım 'aşkı-ı haşıkât gevherin
 Ben muhâbbet gencim bir künc-i virâne isterüm

Derd-i pinhânımı izhâr idemem biri kimseye
 Belki cânım tuymasın dermânı pinhân isterüm

Pâdişâh-ı mülk-i 'aşkı bu tılısm-ı hüsne
 Bir perî teşhîrine mühr-i Süleymân isterüm

Deşt-i hicrânda harâret şöyle te'sîr eylemiş
 Bezm-i rahat sâye-i serv-i hırâmân isterüm

Bülbül-i dem besteyim hicrânda Hâfız âh kim
 Na'me-i sûz-ı dile şahn-ı gülistân isterüm

175

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Bî-hûş olurum ol meh-i tâbânımı görsem
 Hâmûş olurum la'l-ı dürr-i efşânımı görsem

Râhında ölürsem ne 'aceb hâke beRaber
 Kıddim bükülür serv-i hırâmânımı görsem

Şaldı beni ol kûh-ı game bir saçı Leylâ
 Mecnûn olurum zülf-i perişânımı görsem

Bir demle dehenin depredecek nâziyla yokdur
 Cânım çıkar ol demde ki cânânımı görsem

Sevdâ-yı haţtıyla beni kor tîre-i hîcre
 Rûşen bulurum hûrşîd-i râhşânımı görsem

Bülbül gibi nâlân iderim şubhı demle
 Âh bir kere n'ola gül-i handânımı görsem

YâRab bu ne hâlet ayağa düşeli Hâfız
 Elden giderim ol şeh-i hûbânımı görsem

176

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Cânım çekilir nâvek-i müjgânını görsem
 Kanım dökülür gamze-i fettânını görsem

Âyîne-i ruhsâre bakup tûfî-i gönlüm
 Natık eyler o la'l-ı efşânımı görsem

Gün gibi virir hâke beni ol meh-i tâbân
Ger sâye şalup serv-i hırâmânını görsem

Bakup o kemân ebrûya ditrer dil-i cânım
Her nâvek-i müjgânda ki peykânını görsem

Şûret görünür sîne-i billûruna baksañ
Cânım çıkar ol çâk-ı giribânını görsem

Naşş-ı sühenim mahv olur ol şafha-ı dilde
Evrâk-ı ruğunda hatt-ı reyhânını görsem

Hâfız dökülür lü'lü'-i dil didelerimden
Derc-i dehen-i haqqâ-ı mercânını görsem

177

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Merhabâ ey şem'-i şâm mâh-ı tâbânım benim
Merhabâ ey nûr-ı şubh mihr-i rahşânım benim

Zülfi tek kıddim büker sevdâmı yer yer depredir
Sâye şalsa başıma serv-i hırâmânım benim

Vaşlıñı itsem temennî derdim artar kıl kerem
Sendedir bu dâğ-ı derd-i hicr dermânım benim

Tîr-i ğamzeñ deldi bağrım ney gibi ey kaşı yâ
'Âlemi dutsa 'aceb mi âh u efgânım benim

'İyd-i vaşlıñla sevindirsen n'ola men hastayi
Ey hilâl ebrû dimezsın bu da kırbânım benim

26a

Hâk-ı cisminden güzer itseydi ol rûh-ı revân
Hâk-ı pâye yüz sürüp şu tek açar cânım benim

Hâfızı bülbül gibi her şubh çok zâr eyleme
Gonce-i bâğ-ı leâfet verd-i handânım benim

178

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bülbül-i şûrîde em her şubh feryâd eylerüm
Gonce-i bâğ cemâl-i yâr için yâd eylerüm

Ey felek virme bâna her dem o mihrîñ fırkatın
Yoşsa âhımla seni bir demde ber-bâd eylerüm

'Aşkı ta'n eyleyen ol zâhid-i münkerleri
Âyet-i dîdâr-ı cânânıyla irşâd eylerüm

Dâm-ı zülfünde esîr itdiñ 'aceb murğ-ı dil
Dimediñ hiç seyr-i ruhsârıma âzâd eylerüm

Hâne-i dilde kıomaz şem'-i ruhuñ yanmaya cân
Âteş-i âhımla ey meh bende imdâd eylerüm

Ol lebi şirîn bâna remziyle kılsa bir nigâh
Sînem üzre pençe-i kaç' dâğ-ı feryâd eylerüm

Devr-i ruhsârında Hâfız hüsni oldukça füzûn
Çok eş'âr hatt-ı nev-reste îcâd eylerüm

179

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Zâtı tek kıldı perişân hatır-ı cem'iyetim
 Koymadı divâneliğden özge bir hayşiyetim

Tîr-i ğamzeñ zahmını çekmekden ey kaşı kemân
 Rişte-i derd-i firâke kalmadı hiç tâtım

N'ola zülfün gibi yüz sürsem ayağın tozuna
 Yokmudur kıl kadar cânâ katında rağbetim

Baňa ey cân ğam mıdr 'aşkıñla mahzûn olduğum
 Şöyle bîgane degül vardır yine ünsiyetim

Vaşf-ı hâlim bilmişem ol ğonce-femden remziyle
 Bâde-i la'l-ı leb-i dil-berde dir keyfiyetim

Cismimi kevm eyledim 'aşkıñda gördüm ol mehiñ
 Ğamzesinde cân ruħ-ı ayînesinde şüretim

Başın için bir nigâh it Hâfız-ı üftâdeñe
 Râh-ı vaşlıñda ayağa düşmüşüm var zilletim

180

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Vücûdum mülkini 'aşkıñ hevâsıyla haRâb itdim
 Reh-i 'aşkıñda cânâ seng-i cismim hep tûRâb itdim

O tûğ-i hicriñle şerħa şerħa şaħfa-ı sînen
 Ki ol nâr-ı firaķıñda dil-i cânı kebâb itdim

Lebiñ endîşesi bezm-i ğam içre teşne-i gönle
Peyâ bî-devr idüp sâķî gözüm yaşın şaRâb itdim

Hadîş-i la'lı kilik-i 'aşķ ile bu şahfa-ı dilde
Yazup vefķ-i mu'amma üzre anı bir kitâb itdim

Nazar kıl rûy-ı eflâke derûn-ı nâr-ı hasretle
Şerâr-i âh vâhımdan ser-â-ser pür-şihâb itdim

Didim ey meh nedir rûyiñde bu haţţ ebrû gîsûler
Didi kim meh-perest oldur görenlerden niķâb itdim

Sevin ey Hâfız-ı bî-çâre imkân-ı vişâl oldu
Bugün ol kûy-ı yârın segleriñe intisâb itdim

181

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Göster baña müjeleriñ kaşı kemânım
Ol dem ki gelur hâţırdadır bu nişânım

Âhım çıkarır göklere ol ğamze-i kâfir
Lâyık mı içinde mesîhâ bî-fiĝânım
26b

Bir teşne dilim şarulayım boynuña қandır
Şun la'lı lebiñ düşmeye ta boynuña қanım

Ol ruħa müfevvez bu dil-i cânım taħrîk
Gidikçe gider gelse gelir rûħ-ı revânım

Ol ħal-ı haţţ-ı 'ârıza baқdıķça gözümden
Dem dem қara şu gibi aқar eşk-i nihânım

Bu bülbül-i nâlâna bir kez gele baksañ
Nevresteciğim serv-i kıaddim gonce dehânım

Hâfız reh-i ‘aşk içre seni eyledi kim pîr
Bir kıaşı kemân kibrigi ok tâze civânım

182

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

Şeb-i şevkıimde seyr-i ‘arız-ı cânâne bîdârım
Hâkîkat manzarından nâzır-ı mir’ât-ı dîdârım

Geçer elbette âteşden behište ‘azm iden ‘aşık
Ben ol pervâneyim kim şem‘-i ruhsârîna tayyârım

Kalup kıayd-ı kıafesde murğ-ı dil her şubh âh eyler
Ki zîrâ gonce-i ârzûyı vuşlat-gâhe gülzârım

Benim cevelân idüp fülk-i himemle baır-ı ‘irfânda
Yemm-i ‘aşk içre eşdâf-ı sühende dürr-i şehvârım

Cülûs itsem n’ola Hâfız serir şî‘r-i şâhâne
Muhabbet tâcı başımda gam-ı ‘aşkıyla hûnhârım

183

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

Ağlatma beni cevriyle ey çeşm-i hümârım
Kalmaz seni gördükçe gözüm şabr u kıarârım

Pervâne dili şem‘îñ odı şöyleki yakdı
Dâğlar mı çekersin sîneme lâle ‘izârım

Raħm eyle baña ey melek ağlatma beni gel
Yohsa felege an aıtır ebr-i bahârım

Bu nâfe-i müşg dil-efşân ider idim
Ol âhû muħabbet güzârında olsa şikârım

Kevkeb degül ey meh felegiñ naş-ı libâsı
Hicr odıyle şubhı benim âh-ı şerârım

Ey bülbül-i şûrîde seher eyleme çok zâr
Dimez misin ol ğonce şâyed ki

Seglerle ser-i kûyını her gice dolaşır
Hâfiz diyesin buda benim ‘âşık-ı zârım

184

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

Göster yüzüñi ‘iyd idelim ası hilâlîm
Budur her ayıñ başına yitdikçe hayâlîm

urbân olurum nergis-i mestâniña ammâ
Ol ğamzeñ ucuna göre almadı mecâlîm

Giymiş ser-i pâ egnine ol câme-i seyrin
Reftârıyla hâk itdi beni

Hicriñde temâşâ-yı ruħuñ dil ider ârzû
Artar göricek hüsnuñe şevıyle

Dem beste olur dil göriben zülf-i siyâhıñ
Şanmaki perîşân

Dîdârînî seyr eylese gîlmân ola hayrân
Kevşer-i lebine teşnedr ey

Bîñ şermiyle karşıusuna varsam eli bakar
Hâfız tıramam ol şehe ‘arz itmege hâlim

185

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

Dil-i divânemi o turrâ-yı tarrâre ‘arz itsem
Bu ahvâlî perîşânım o vech-i yâre ‘arz itsem

Nazar kıl bende-i üftâdene ey şâh-ı mülk-i dil
Nişânım mahv olur ger dîde-i ğaddâre ‘arz itsem
27a

Dutunup pervâne cânım vişâliñ bezmiñe ol şeb
Yanar vâre-ı vücûdum şu‘le-i ruhsârînâ ‘arz itsem

N’ola ref‘-i niķâb itse o şâh-ı mülk-i istiġnâ
Ne vâre bu ‘âşıkı ol meh rek-i dîdâre ‘arz itsem

Ser-â-ser şerħa şerħa dâġ-ı sînem derd-i hicrinden
O dem rengîn olurdu ġamze-i hûn-hâre ‘arz itsem

Şikâyet eylerim ġamzeñ ucundan çeşmiñe cânâ
Görûlsün dirmisin o devlet-i bî-dâre ‘arz itsem

Şu deñlü şiddet-i ‘aşķ âteşiniñ dilde ey Hâfız
Yaķardı dûzahı âh-ı derûnım nâre ‘arz itsem

186

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Görsem ol hür-liqâyı câm-ı kevser söylerüm

La'lini gûş eylesem yakût-ı ahmer söylerüm

Tûfî-i dil baksa mir'ât-ı ruḥ-ı cânânıma

Nuḫ idüp güftâre gelse zevk-i şeker söylerüm

Nim-tebessümle nigâḥ itse baña ol mehveşim

Lü'lü' tek dendâne bakşam dürr-i gevher söylerüm

Vaşf-ı hüsnün mekteb-i 'aşk içre okur gayrılar

Ser-ķalemde ben anı evrâķe ezber söylerüm

Hâne-i dilde neden Hâfız muḥabbet şu'lesi

Anıñçün ol meh-i tâbânı ekser söylerüm

187

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Derd-i belâ-yı 'aşķa bugün mübtelâ benim

Evbâb-ı dâĝ-ı hicr ĝama âşinâ benim

İskenderim bu mülk-i muḥabbetde ser-tâ-ser

Şûret-pezîrim âyine-i dil-nümâ benim

Ķurb-ı vişâl şem'-i ruḥ-ı yâre cân atup

Pervâz iden evvel evc-i hevâda hümâ benim

Bezm-i muşşafâda nûş iden ol sâĝar 'emi

Dest-i 'aḫâyı meyden alan ibtidâ benim

Cânânım ile hem-dem itmiş cânım ey gönül
Bu ‘âlem-i ten içre hemân mâsivâ benim

Levh-i gönülde naqş-ı ruḥ-ı âyet-i ḥüsn
Tahrîr olundu maḥzen-i sırr-ı ḥüdâ benim

Ḥâfız o tāk-ı ebrûye el bağladım selef
Zirâ gürûh-ı ehl-i dile muḳtedâ benim

188

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ḥaste dilde yazup sevdâ-yı ebrûnı kalem
Zûr-ı bismillâh ile n’ola qaşın yâyin çekem

Ḥâl-ı ḥaṭṭı ḥalka-ı zülfi nedir müjgânıyla
Şahfa-ı sînemde yer yer eylemiş tarḥ-ı raḳam

Ġamze-i cellâdına virmeye dili bî-çâre
Pâdişâhım tîġ-i hicrânıyla öldür itme dem

Ġâret-ı mülk-i dile ol çâker-ı hindûlarıñ
Zülf-i sevdân ile şâhım çekerler yer yer ‘ilm

N’ola gelse bir cîfe-i cân nev-zemîn-i cismime
Şîve refâtıyla serve girüp şalsa ḳaddim

Kevkebim ol mâh-ı iḳbâl itdigin gördü felek
Akıdır çeşm ḥasedden ḳatre ḳatre eşk-i nem

Şahfa-ı rûyinde Ḥâfız resm-i ‘aşıklıḳdır ol
Eşk-i ḥûnâbıyla tahrîr eylemiş anı müjem

189

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

Şubhı demle gonce-i dil-dârı yâre gülşenim
 şem'-i 'ârız-ı cânânım ile külhenim

Ûr-i müjgânından ey cân ihtirâz itme şaşkın
 Şimdi cevrini çeken ol kaşları yâyın benim
 27b

Tîre-i gam içre kılsam gam degül ey çeşm-i dil
 Fikr-i şem'-i 'ârız-ı yâr ile her şeb rûşenim

Hiç müfid olur mu yakmak hicr odı hasteleri
 Ben ezel pervâne tek şem'-i ruhuyla sûzânım

Murg-ı dil bir dâne için dâm-ı zülfünde yatur
 Ol kanâ'at lâne bin 'anâ-yı kâf kûhenim

Cismimi yâkdînsa mahv oldu vücûdum germ kim
 Külhen-i 'aşk içre hâlâ hicr odına mahzenim

İtme Hâfız naqd-ı cânın şarf cânândan dirîğ
 Ben zer u sîm-i muhabbet kûheninden ma'denim

190

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Hüsnün güneşin şa'sa'-ı aya değışmem
 Hâl-ı ruhuñu müneccim-i şüreyyâya değışmem

Didârın ol yerde temâşâ ider olsam
 Kûyın tarâfın cennet-i a'lâya değışmem

Bu haste gönül sâye-i vaşlînda geçerse
Ol kâmet-i mevzûnîni tûbâyâ degişmem

Bâg içre eger sîneme dâğlar da çekilse
Sünbül saçını ‘anber-i sârâyâ degişmem

Bezm-i şeb-i şevkınde seniñ la‘lı şirînim
Câm-ı lebiñi sâğar-ı şahpâyâ degişmem

Rüsvâ-yı reh-i ‘aşkıma ey şâh-ı melâhat
Bu zînetimi şevket-i dârâyâ degişmem

Feryâd idiben sine-i çâk itmede Hâfız
Âh-ı dilimi gulgüle-i nâyâ degişmem

191

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Baňa nâvek-i muhabbet atar ol kaşı kemânım
Nigeh nühüftesiyle gözedir o meh-i nişânım

O böyle nim-tebessüm idicek o meh yüzünden
Dökülür dürr-i leţâfet çâk olur şadef-i cânım

Beni mir’ât-ı ruhuñdan n’ola eyleseñ temâşâ
Şûret-i tekellüm ile tûtı-i şeker-zebânım

Leb-i dercini güşâde kaçan eylese şadâyı
Lü’lü’-i nazm-ı sühânden tûtulur dem-i dehânım

Ham ebrûsın nighle ser-i müjgânını görsem
Çekilir yüreklerinden aqıtır o hûn-efşânım

Çemen-i hezâr-ı dilde ğam hârıyla enîsem
Yiter ey şabâ şeherden benim o güle figânım

O şehîñ yolunda Hâfız ‘aceb olur mu ölmek
Kafes-i muhabbet içre kıala murğ-ı nâtûvânım

Qâfiye-i nûn

192

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Cüdâ kıldı beni ol hâr-ı ğam bu gül-‘izârımdan
İderler gunceler çâk-ı giribân âh-ı zârımdan

Yetişdirdim zemîn-i dilde esmâr-ı ğam eşcârın
O fikr-i serv-i kâmetle bu çeşm-i eşk-bârımdan

Hevâ-yı serv-i kâmetle tebħizler ider kadîm
Zemîn u âsmân inler şadâ-yı şâh-sâzımdan

Çıqardır dil ki hâk-ı teni eflâke båd-ı ‘aşk
Küsûf-ı âfitâb ‘âlem-ârâdır ğübârımdan

Benim tek rûşen olma felek bu zûlmet-i ğamda
Beni çûnkim sen ayırdıñ o meh rûşen niĝârımdan

Şaķın mir’ât-ı kâlbimden o seng-i cevriñi cânâ
Niĝâh-ı çeşmiyle bakma hâzer kıl inkısârımdan

.....şanma ey Hâfız aţlas-ı çarħı
Ser-â-ser âteş-i âh-ı şerârımdan

28a

193

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

Bir kıddi serv-i büleñd bir leb-i la'l-ı şırîn
 Bir rûşen-i dil-pesend bir şeh-i hub-ı göziñ

Qıldı beni pür-melâl eyledi âşufte hâl
 Hâlimi kılmaz suâl kaçlarını eyler çin

Çamzeleri hûn-feşân sözleri var bahş-ı cân
 Fitne-i devr-i zaman sâhiri rûy-ı zemîn

Ruğları var gül gibi saçları sünbül gibi
 Beñleri fülful gibi gül yüzü ter-yâsemin

Nergis-i mest-i hâb lebleri sâfi şarâb
 Şanki yüzü âfitâb kaşı hilâl meh cebîn

Şağfa-ı 'aşk-ı dile yazdı muğabbet hele
 Dest-i tağakküm ile başdı o mühr-i nigîn

Hâfız-ı âşufteyim 'aşk ile dem-besteyim
 Hicriyle hastayım eylerim âh u enîn

194

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Ruhuñ nazikdür gonce dehen berk-i gül-i terden
 Muşaffî gevher-i la'l-ı lebiñ yâkût-ı ağmerden

Temâşâ kılsalar âyîne-i hüsnün seniñ ey meh
 Mücellâ dirler ol billûr-ı vechiñ mihr-i enverden

Dem-â-dem sâğar-ı bezm-i muhabbetden lebiñ şormak
Ellezdir ey şeh-i ğılmân o nûş-ı câm-ı kevşerden

Ser-i kûyînde sa'yım ey lebi zemzem baña yegdür
Tavâf-ı ka'be-i hüsnün şevâbı hacc-ı ekberden

Keşide cevr-i ebrûdan çekilme ey dil-i pür-tâb
Baña ölmek muğarrerdir o tîr-i çeşm-i dil-berden

Ne mümkün nuçka gelmek tûtî-i dil söyler ol ammâ
Bağup âyîne-i hüsne ümîd-i zevk-i şekerden

Ne deñlü şahfa-ı hüsne nazar kıldıysa diğkatle
Kerem kıl pâdişâhım Hâfızı hâk itme defterden

195

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Yetiş ey hıızr-ı himmet al elim bahr-ı muhabbetden
Halâş it geşt-i gönüm ğark-ı gird-âb-ı muhabbetden

Düşürdi bu dili zülf hevâsı mevc-i gird-âbe
Hele bir kez görünse kara berr-i selâmetden

N'ola ğavvaş-ı dil baır-ı muhabbetden çıkar serdir
Ne merdümdür senâr eyler gözüm 'ayn-ı seğâvetden

Eger münşât-ı felek 'aşka el virseydi eyyâmı
Yiterdim hıızr-veş âb-ı hayâta tamm-ı tâkatden

Cefâsın çekdire geldiyse Hâfız ol reîs-i hüsn
Bilürsün bir cezîre firkatle cây-ı vuşlatden

196

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fa'ilün

Yağma cânım âteş-i âh-ı şerârimden şağın
Tökme kıanım mevc-i bahr-ı bî-ğarârımdan şağın

Reng-i ğam gösterme murğ-ı câna ey ğonce dehen
Şubh demle nâle vü feryâd-ı zârımdan şağın

Gerçi hâk-ı râhım ben pâymâl itme beni
Neşr-i navek-i nebât-ı rehgüzârımdan şağın

Ûtûyım mir'ât-ı hüsünüden ğorem şeker lebiñ
Gevher-i la'liñi nuğk-ı inkisârımdan şağın

Geşt-ğâhım buldu eyyâmın yemm-i 'aşğ içre gel
Ğarğa-ı gird-âb-ı ta'n- rüzğârımdan şağın

Ğülşen-i kâımımdan ey murğ-ı melâhet şubh dem
..... perîşân itme hârımdan şağın

Hâfıza gösterme her demde tılısm-ı hüsününe
Gevher-i genc-i vücûdum târûmârımdan şağın

28b

197

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Mest itdi beni bir lebi şirîn ruhı mey-ğûn
Saldı ayağê sâye gibi kâmet-i mevzûñ

Baş eğmez iken çarh-ı mu'allâya o mehden
Düşdi nedeyin bezm-i dile şu'le-i efsûn

Terk-i vatan itsem n'ola ey Yûsuf-ı şânî
Çâh-ı zekânî içre gönül olmasa mescûn

Rahm eyle benim iki gözüm eşk-i hûn-âbâ
Ağlar gözümün yaşına ceyhûnla seyhûn

Ol şeb ki seniñ şem'-i ruhuñ olsa müşa'sa'
'Aşk âteşi bir hâne-i dilde olur efzûn

Hicrân eleminden şağın olma müteşekkî
Ey dil oda 'aşıklara bir hâl-ı diğەر-gûn

Hâfız kühen-i deşt-i muhabbetde meger kim
Divânemidir olmayasın Leylâya Mecnûn

198

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hırâm itdikçe ol serv-i seher hammâme gülşende
Çıkar eflâke dûd-ı âteşim bu cism-i küllhenden

Ġamâm-ı câmeden meh-veş çıkınca ol melek-sîma
Münevver oldu tâk-ı saıf-ı hammâm revnâk-ı tenden

Hezârân 'izz u nâzıyla ser-â-pâ ol ten-i semîn
Büründü kûte-i zerrîn nâzik-i reng-i süsünden

Edeple tāsın elin öpdi ayağı üzre düştü
Düşündü dâne-i hoş bu 'arâkle dürr-i efkenden

Mu'anber kâküli kıldı mu'aıttar cevfi hemmâmı
Buhâr-ı âteş-i dildir çıkar kim câm-ı rûzunden

Görünce kevşer-i la'lini havuzuñ ağızı şulandı
Sezâdır âb-ı cân dökmek ayağı serve dil senden

Behâ-yı müjde-i hemmâmden el yusun o meh Hâfız
Virildi naqd-ı cânım kîse-i ebdânla pehenden

199

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Bir perî yazdı baña vefk-i hatt-ı hüsn-i füsûn
Eyledi zencîr-i zülfünde dili zâr zebûn

'Âlemi dutsa 'aceb mi na'ra-ı âhım benim
Dest-i Leylâya peyâ pey cân-ı cünûn

Ey meh-i evc-i melâhat leyle-i kadriñde ol
Şu'le-i hüsnüñle

Meh yüzünde şanma ebrû zülfi-veş cevlân iden
Şem'-i ruhsârıyla

Müntehî-yi sidre-i me'vâda ey hûrlikâ
Görse nahl-ı kâmetiñ

Rişte-i cânımla şem'-i 'ârızîñ rûşen olur
Dilde derd-i 'aşk olduğca füzûn

La'l şanmañ leblerinde dem-be-dem fermân idüp
Katlı iderken Hâfızı düşmüş nişân-ı reng-i hûn

200

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Ol saçı Leylâ dil-i dîvânemi mecnûn iden
 Bir nigehle sihr-i çeşmiyle baña efsûn iden

Hicr odı ey nûr-ı çeşmim def' olur ğamla yine
 Âteş-i şem'-i ruḥuñ ammâ dili meftûn iden

Naqd-ı cân virüp metâ'-ı vaşlıña aldanmazem
 Âh bu bâzâr için ḥüsniñdir beni meftûn iden

Çarḫa baş eĝmez iken ey meh bütün dünyâda
 Şu'le-i mihr-i cemâliñ ḥâk-âsâ dil dún iden

Cân virüp yoluñda ölürüm seniñ ey cân velî
 İmtinâ'-ı iltifâtñ Ḥâfızı maḥzûn iden

29a

201

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Uşandım bâĝ-ı 'aşk içre bu murĝ-ı kâmi pervâzdan
 Ki aldım rişte-i kaydu ḥaber-i şûḫ-ı ğaddârdan

Metâ'-ı ḥüsne dil müşteri olsa ne nâzükdür
 Anñ bâzârı ebrîşim gibi 'uşşâke açmazdan

O meh döndürdü çar âstânı şevk-ı ruḥundan ki
 Ḥarîr-i câna şarmış rişte-i sîmi zerû-yı nâzdan

N'olaydı sözünü deşt-i muḥabbetde o nâz üstâd
 İdeydi sînem üzre naqş-ı efzûn tarḫ-ı tarrârdan

Döşetsem peşine şimşiri çalsa târ-ı sînemden
O tâk-ı âsumân inler şadâ-yı bân-ı âvâzdan

Bu cânım riştesin tenden çeker ol şâne-i hüsnü
Çıkaradır dest-i nâzıyla harîr-i haqqâ rârdan

İpek-veş dil dolaştı hâr-ı ‘aşka neyleyim ey dil
Henüz kâr-ı cefâya itmedin ol tıfl-ı agâzdan

Çeküp târ-ı sühan engüşt-i dest-i ‘aşkıyla Hâfız
Geçerdi şâne-i nazma o süft-i cerr-i i‘câzdan

202

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Peyâm-ı müjde hoş-bûy gelince şubh dem gönülden
Hümâ pervâz idüp murğ-ı tekellüm gitdi bülbülden

Hayâl-ı zülf-i müşgîni beni döndürdü bir mûye
Ki derdi dâğ-ı sînemle başın sevdâsı sünbülден

Miyânından çeküp hançer yürür mestâne mestâne
Meger kim gülşende tarz almış o serv-i kıdd kıranfülden

Gönül dâğ-ı harâretde ser-â-ser lâle renk olsa
‘Aceb mi meyl-i zevk-i la‘l bâb-ı neş’e-yi mülden

O mâhın sırr-ı ruhsârıyla gönlüm şöyle inceldi
Şeb-i hicrânda fikr-i mûy-ı gîsûsın tahayyülden

Temessül eyler idim şûret-i ‘aşk ile ben ammâ
Beni bî-tâk idüp qor ol perî-peyker teşekkülden

Muḳâyved dâm-ı zülfünden eger murğ-ı dil-i Hâfız
Anı vaşlınla kııl rûşen ḫalâş eyle teselsülden

203

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ġamdan âzâd olmayam kayd-ı belâyım şimdi ben
Zülf-i sevdâsıyla her şeb âşinâyım şimdi ben

Cism-i bî-câne gitdin ol perî-peyker beni
Bir nigâh-ı câna dem dem mübtelâyım şimdi ben

..... gâh murğ-ı dil
Lâne-i dîvâr-ı yârda bir hümâyım şimdi ben

Ben ḫaḳîḳat ehline dil-berde yüz
Dil beḳada zâhir eşkel-i fenâyım şimdi ben

Bağçe-i ḫüsnünde seyr ideli ol gönceniñ
Bülbül-âsâ şubḫ dem ehl-i hevâyım şimdi ben

Fikr-i zülf-i yârdan men' eyler zâhid beni
Kıl te'emmül tâlib-i sırr-ı ḫüdâyım şimdi ben

Nûş-ı la'l-ı yâr ile Hâfız bugün mest elest
Anınçün çâker-i bezm-i şafâyım şimdi ben

204

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Şâḫ-ı bâğ-ı behçet içre verd-i ra'nâdır ḫüsn
Ġonce-i dilden açılmış berk-i zîbâdır ḫüsn

Şöyle işler kevkeb-i murğ-ı melâhatde anî
Bu felekde âfitâb-ı ‘âlem-ârâdır hüsñ

Her bir el yitmez o şâhîñ vaşlına kılma heves
Bâğ-ı istignâda ey dil serv-i bâlâdır hüsñ

Levh-i dilde hüsñü taşvîr eylemek mümkün degil
‘Âlem içre zevk-i hüsñ ile bî-tâdır hüsñ

Bahr-ı cismimde şadef manend gönül
Anı bir hoş saqla Hâfız dürr-i yektâdır hüsñ

29b

205

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Sakınmaz mı o Leylâ şayha-ı âh-ı cünûnumdan
Tegâfûl mü ider yoğsa benim derd-i derûnumdan

Nice murğ-ı melâhat başım üzre âşiyân dutsa
Temâşâ itmesem dönmem anı cây-ı sükûnumda

Ta‘aqqul iyler iken fikr-i müy-ı zülf şeb-i rengîn
Ayırdı ol saçı Leylâ beni derk-i fûnûnumdan

O berk-i gonce-i bâğ ruğ-ı yâr surğ-ı renk olmak
Hezâr-âsâ dem-ı şubh ile eşk-i lâle-gûnumdan

Qadd-ı bâlâ-yı cânânı görünce şerm-sâr oldum
Ser-i mâtem şalup tubâ baña bu ser-nigûnumdan

Ne gam manşûr-ı gönlüm ölse ger tîğ-i enelhaqqla
Eger divâr-ı dilde naqş olursa tarğ-ı hûnumdan

O ŝâhîñ şöhret-i hüsnüyle Hâfız ‘âlem-i dile
Anı her yerde yâd idüp benim ‘aşk-ı füzûnumdan

206

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Çeşme-i çeşmim firevân itdi çün hasretin
La‘l-ı yâri gördüğü dem telh ider dil lezzetin

Döndürür mûye beni her şeb hayâl-ı zülf-i yâr
Şubha dek eyler perîşân gönlümün cem‘iyyetin

Câm-ı rüsvâlîğ dutar meyhâne-i ‘aşkında dil
Bir yüzi aq çâkeriñdir kıoymaz elden ğayretin

Ķana döndü la‘l-ı cânân diyerek ey dil ciger
Nice demler nûş ider mestâne gönlüm ŝerbetin

Hâke şaldı tek beni zerre-i mihr-şu‘â‘
N’ola devrândır çekerse dil bu çarhîñ zilletin

Şayd iderken deşt-i vuşlatda ol âhûyı meger
Bâzû-yı ârzû idüp gitdi görünce vahşetin

Peyker-i Hâfızda ‘âşıkıñ neşâtı söylenir
Gösterir ol âyîne ruhsârı görsün şüretin

207

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Çerâğ-ı dil yanar her şeb şu‘â‘-ı mâh-ţâbândan
Çıkar şubha fûrûğ-ı âteşim hürşid-i raşşândan

Şerâr-âsâ enzûn çarh âhımdan kevâkibler
Seni hıfz itmek için ey melek aşgâ-yı şeytândan

Benim ol berğ-i hatf tek ser-â-ser seyr iden çarhı
Zühûr iden derûnım şu'lesidir nâr-ı hicrândan

O mihrîñ sâyenîñ düşem ayağı nûruna ol dem
Görünmez zerre-veş 'âlem gözüme zıll-ı pinhândan

Felek kavş-ı kuzahdan itdi çok yiter belâ sîtem
Kevâkib tek muşahhaş olmaz ol efrâh-ı peykândan

Şeb-i mi'râc ile nûr-ı tecellî tûr-ı sînâda
Baña tahte's-serâ eyle beRâber 'arş-ı rahmândan

Çıkan eflâke Hâfiz halka halka şanma ebrdir
Benim dūd-ı siyâhımdır şu'â'-ı şem'-i sūzândan

Ķâfiye-i vāv

208

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Teşne-dil la'l-ı şeker-efşânın eyler ârzû
Hastadır hicriñle kim dermânım eyler ârzû

Nâle-i Ya'kûb şevqım pür kılup câh-ı ģamı
Mısr-ı dilde Yûsuf-ı Ken'ânın eyler ârzû

Ķandedir yârim deyu demde la'lin şordugum
Dil şehîd-i ģamzesidir ģânın eyler ârzû

Yâr ile da'vâ-yı hicrân itmede rûz-ı kıyâm
Der-i miyân-ı vaşlda dâmeniñ eyler ârzû

Zülf-i sevdâsıyla şeb tek devr olup hûrşîdin

Tîre-i bahtım meh-i tâbânîñ eyler ârzû

30a

Seyr-i gülşenden ‘arz-ı ‘uşşâka saçı jâle tek

Bülbül-i dil gonce-i handânın eyler ârzû

Cân virirsîñ yâre Hâfız n’ola çokdur gâyeti

Diyeler bir cânıyla cânânîñ eyler ârzû

209

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Degüldür hañ-ı sevdâ ‘ârızîñ üstünde ey meh-rû

Çamerden nûr alınca düştü Cibrîlîñ perinden mü

Melâhat milketimde ey melek bir şâh-ı a‘zâmsın

Sezâdır rûh-ı Kudsa der-i küheñde ola rıf‘at cû

Ṭârîk-i âsimândan kevkebim düş olmadı ol mâha

Refîk olmuş meger hûrşîd-i hüsne ol hilâl ebrû

Der-i lûtfundan ol şâhîñ temennî kılmadı ihsân

‘Aceb mi ‘arşa ‘azm itse şadâ-yı şayha-ı yâhû

Dil-i bî-çâre-i cezb eyledi efsûnla yer yer

Şu‘â‘-âsâ o meh-rûda hayâl-ı rişte-i gîsû

Benim kim bülbül-i şûrîde şubh demle zâr-ı ifşâyı

Güşâd-ı gonce-i kâm eylemez mi ol gül-i hoş- bü

Müzeyyen şanma Hâfız bâr-gâh-ı çarhı kevkeble

Siper-veş sînesin dutmuş şerâr-ı âhıma qarşu

210

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

..... degüldür 'ârızın üzre seniñ ey mâh-rû
Sırr-ı haqdır anda 'âşıqlara ider çok güft ü gü

Yâ şu'â'-ı âfitâb ruhlarnıñdır görünen
Raqs ider bu çarh dil-i şevkiñle câna sû-be-sû

Rişte-i dâm muhabbet mi ola murğ-ı dile
Yohsa ol yek-dâne-i hâlın için bağlanmış o

Mûye döndürdü dili fikr-i hayâl-i ihtilâf
Zâhir oldur kavlı-ı haqq üzre eşşah olanda bu

..... kamûdan didi Hâfız târihin
Kalmadı cibrilın perinde meh yüzünde bir ki mü

Kâfiye-i hâ

211

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Niyâz eylersem ol şûha cefâya eyler âgâza
Dem-i 'uşşâkı göstersem maqâm ister o şehnâza

Gönül ol seyr-i bâğ-ı hüsn iderken tarâf-ı çeşminde
Kalupdür nice sende murğ-ı dil neyler iki yaza

Nedir ki hatt-ı sevdâ 'ârızın üstünde naqs olmuş
Çekilmiş kilki-ı kudretle murâdım şafha-ı râze

Yazılmış başıma sevdâsı hatt-ı kebîri perîşân hâl
Ne lâzımdır kirâm-ı kâtibin ahvâlımı yaza

Perîşân oldu bu zülfi gibi mecmû‘a-ı hâtır
İder mi rişte-i vaşlıyla Hâfız anâ şîrâze

212

Mef‘ûlü Mefâ‘ilün mef‘ûlü Mefâ‘ilün

Kün kün getir ey sâkî demdem içelüm bâde
Küt küt olalım bâkî bir bir virelüm yâde

Bağ bağ bu dil-i maḥzûn hey hey sañadır meftûn
Gün gün döner ol gerdûn şon şon olalım üftâde

Yok yok bu dehânında var var deyi zebânında
Çek çek o kemânında at at müjeñi sâde

Şun şun görelim câmı tez tez alalım kâmı
Yer yer virelüm nâmı hoş hoş dine bu âde

Gel gel raḥnı Hâfız bil bil it anı lâḥz
Koy koy bu sözü va‘za ğam ğam dime ol şâde

213

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Zülfünü künc-i muḥabbetde koyar femcesine
Gevher-i vuşlatı la‘lîñle vir ebsemcesine

Murğ-ı dil şubḥı demiyle ağladığı ey ğonce
Düştü berk-i gül-i ruḥsârîña şebnemcesine
30b

Ka‘be-i ḥüsnü tavâf eylemedin teşne lehim
Şun bize câm-ı leb-i la‘lîñi zemzemcesine

Hañer-i hicriñle yâre merhâmeti olur
Sîneñi sîneme şarsañ n'ola merhemcesine

Gayra meyl eylediğın 'âşıka ğamdır yoħsa
Ĝam degül hicriñ adı hâ çekelüm ğamcasına

Ey melek secde-i 'ulvîde idersin ammâ
Hâk-ı sefile nüzûl eyle gel âdemcesine

Gel dirîğ eyleme la'l-ı lebiñi Hâfızdan
Mürde ihyâ ide gör 'İsâ-yı Meryemcesine

214

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Fikr-i şem'-i 'ârızîñla eylerim her şubħ âh
Şeb gibi zülfün hayâli eyledi kıddim kütâh

Dâmen-i mihr-i ruħ-ı cânânı dutdun sâye tek
Şanki bir şâh ardına düşmüş yürür 'abd-ı seyyâh

Da'vâ-yı hükm-i muħabbetle felekde mihr u meh
'Aşķ elinden âteş-i sûzânıma 'âdil-i güvâh

Zerre-veş cevelân iderdi şu'le-i hüsñünde dil
Ol meh-i şâbân idüpdü baña bir tuğrâ nigâh

Berk-i hüsñün inledir çarħ-ı dil-i 'âşıķları
Ey melek-sîmâ kerem it Hâfızı kıлма tebâh

215

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Sa'âdet hânesinden çıkısa ol meh ser-firâzıyla
Hırâmânı hırâmânı yürür biñ 'izz-i nâzıyla

Ġubâr-ı hâk-ı râh olmuş nice üftâdeler yer yer
Ben oldum ol Ġubâr üsütünde zerre şad nîyâzıyla

Figânın bâġ-ı hicrândan yiterse bülbül-i gönüm
Terennüm itdürür ol gonce-fem cevre âġâzıyla

Ķazâ-yı şayd-ı rü'yetde nigâh-ı dîde-i âhû
Saña bir pençe-i murġ-ı dil eyler iki bâzıyla

Ruġ-ı âyînesin kılsañ temâşâ rû-be-rû Ĥâfız
Ĥaġîkat gösterir dîdârını vech-i mecâzıyla

216

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Ey bâd-ı şabâ zülf-i ġam-efşânıma degme
Âşüfte dilim ġâl-i perîşânıma degme

Men 'âşıġa raġm eyleyüp ey bâd-ı figânım
Ġülsün dir iseñ gonce-i ġandânıma degme

Bûy-ı gül ile murġ-ı gönül eylemiş ülfet
Ĥâr-ı ġam ile bülbül-i nâlânıma degme

Şem'-ı ruġı yansın şeb-i behçetde o mâhiñ
Ķalbidde yanan âteş-i sûzânıma degme

Ĥâfız o seng üzre yata ejder-i zülfü
Feth eyleme künc-i dil-i pinhânıma degme

217

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Didim ol bir güzeliñ şânına sübhânallâh
Ĥüsnüne hem ruĥ-ı râĥşânına sübhânallâh

Şafĥa-ı âyet rûyunda ası besmeledir
Ne didiñ ol ĥatt-ı reyĥânıña sübhânallâh

O kemân ebrû atar tîr-i muĥabbet sîmâ
oĥunun nâvek-i müjĥânıña sübhânallâh

‘Ayn-ı âfet gözi taĥrîk ider ol ĥamzelerin
Baa bu dîde-i fettânına sübhânallâh

Baĥlamıř her ser-i ĥîsûye dil-i ‘uşşâı
Göre zülf-i perîşânına sübhânallâh

Söylese dürr döker ol ĥaadır deheni
Gevher-i la‘l-ı dürr-efşânına sübhânallâh

arz-ı reftârıyla Ĥâfızı ĥâk itdi o meh
Cünbüş-i serv-i ĥırâmânına sübhânallâh

31a

218

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

O řehiñ cezbe-i didârıña sübhânallâh
O mehiñ şu‘le-i ruĥsârıña sübhânallâh

‘Âşıkîñ cânı çıkar açsa dehânın bir dem
Yine bahş eyler o güftârına sübhânallâh

Ƙaddi ham kıldığı dem Ƙâmet-i tûbâ-yı serv
Şaldı başın didi reftârına sübhânallâh

Bûy-ı gîsû-yı şabâdan göricek ‘anber hâm
Reşk ider zülf-i siyeh kârına sübhânallâh

Kevşeriñ ağız şulandı işidüp vaşf-ı lebiñ
Teşne-i la‘l-ı şeker yârına sübhânallâh

Ƙatlı ider bir niğehi nice biñ üftâdeleri
Bu gamze-i hûn-hârına sübhânallâh

Vaşf-ı dil-berde disin Hâfıza erbâb-ı sühan
Lehçe-i nükte-i eş‘ârına sübhânallâh

219

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Yine düştü gönül bir dâm-ı zülf-i şüh-ı ğaddâre
Anıñçün murğ-ı dil şubh demle eyler âĝâze

Benân-ı düriyle işler fetil-i rişte-i cânım
Ƙılup vech-i muhabbet birle derc-i ‘aşğa şirâze

Eger müjgânlarım süzen olaydı dest-i nâzende
Dutardım merdüm-i çeşm üzre anı tâze ber tâze

Çeküp çarhın şorarsam muhabbet-i rişte-i cânâ
Miyân-ı ‘aşkıma zerrîn kemer işler o tarrâze

Düşünsem pîş-gâh-ı yâre dizki gibi şimşirin
Çalınca târ-ı sînemden çıkar biñ devr âvâze

Murâdımdan geçer hâk olmak ahır reh-güzârında
Hele kim bu tarîkiyle tutam serv-i ser-efrâze

Hayâl-ı çeşm u ebrû ‘ârız-ı dil-cû-yı rûyinde
Temâşâ kıldığım demde virir hâmûş hamyâze

Çıkarma evc-i ‘uşşâka nevâdan ey hüseynim dem
Mağâm-ı Hâfızı fehm eyle gel meyletme şehnâze

220

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Vird-i ruhsârın okurdum dil-i pinhân yüzüne
Hele fetḥ oldu gönül genci o cânân yüzüne

Dağıtıp zülfünü saklar yüzünü ‘âşıkdan
Şanki ebr çekilir ol meh-i tâbân yüzüne

Ser-nigûn dilim ol zülfü gibi cânânın
Hiç ne kâbil ki günâhkar devre şultân yüzüne

Yüz virüp kâkülü başdan çıkarır sevdâ tek
Ne revâ kim güle ol zülf-i perîşân yüzüne

Hüsne her dem nazârım kılma ta‘accüb Hâfız
Çok sevâb olur itmiş oğuna Qur’ân yüzüne

221

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Felekde kevkeb-i bahtım meh-i tâbâna geldikçe
 Tamâm eyler şeb-i hicrânımı nokşâna geldikçe

Bırakdı hâk-ı 'aşka sâye tek ol meh-i dil-zârı
 Gedâ elbetde qor yüzün der-i şulâtâna geldikçe

Sirişkim şöyle hûnidir şeh-i efğânla dem dem
 Eline nâvek almış cenk ider müjgâne geldikçe

Şabâ tek zülf-i yârı hoş dut ey meşât-ı ruhsar
 Hazer kıl rişte-i cânım çekersin şâne geldikçe

Gönül bezminde cânânı nihân it cândan ey Hâfız
 Meşeldir âşinâlar şaklanır bigâne geldikçe

222

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Halilim düşdi dil seyr-i ruhunda gamze-i fettâna
 Yetişdi âh u efğânım huzûr-ı 'izz-i rahmâna

Dil-i düjvârımı bir kez gören Allâhuekber dir
 N'ola İsmâ'îlim bir nim-nigâh itsen bu qurbâna

Eger zezem lebin depretse anıñ gamze-i tîgi
 Mezâk-ı la'l ile dem dem döker nice billûr kana

Esîr-i derd-i vaşl olmuş nice dil mûy-ı zülfünde
 Görüp ol mu'ciz-i hüsnün değışmiş o küfrin îmâna

31b

Rakîb-i nâ-sezâya ta'ne-i sengi nedir atmak
Vükûf-ı vaşlde vacibdir urmak taşu şeytâna

O şûhuñ ka'be-i hüsnünde hâlîñ pûş idem dir kim
Tavâf-ı şem'-i ruhsârında kördüm yandı pervâne

Cinâyet eylediñ Hâfız ziyâret-gâh-ı 'âlemde
Gerek bir dem virilmek gamze ucundan cânı cânâna

223

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Çeküp ebrûlerin geldi bahâr-ı hüsn cânâna
Bihamdillâh hele yetdiñ bugün nevrûz-ı sultâna

Açılmış gülşen-i hüsnünde yârîñ lâle sünbül gül
Gülerler gonceler yer yer girüp bülbüller efgâna

ŞaRâb-ı la'l-ı hûblar olup mestâne 'âşıklar
Ki teşvîr-i harâretten ider çün na'ra peymâna

Kopardır fitneler yer yer o Hindû devr-i hüsnünde
Tuşdurmuş dili ruhsâra çıkmış hâlî seyrâna

Şükûf-ı bâğ-ı hüsn-i yâr ağıtdı şu gibi gönlüm
Temâşâ eyle gel gör bu 'acâyib şun'-ı yezdâna

Ziyâ gösterdi hoş bûy-ı muhabbet zülf-i cânândan
Esîr-i derd-i vaşl oldu o zülf-i 'anber-efşâna

Şalupdür başıma bir serv-i sâye bâğ-ı 'âlemde
Hele Hâfız yapışdıñ hoş bugün bir pâk-ı nâmâne

Ḳâfiye-i yâ

224

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Şorunca teşne dil peygâm-ı hâm la'l-ı mey-gûnı
Düşüp elden ayğa cân dilden aldı manzûnı

Mey-i maḥbûb-sâzı şadr-ı bezm-ı dilde vaz' itdim
Bu der-i dâire 'âşık ḳodum şer' o reh ḳânûnı

Bu rüsvâlığla yâd olsam 'aceb mi bezm-i leylâda
Güm itdi şu'le-i 'aşḳım çerâğ-ı nâm-ı mecnûnı

Düşer murğ-ı gönül bir dâne için ḳayd-ı zülfünde
O dem gösterdiginde çeşm-i câdû dâm-ı efzûnı

Fiğân kim mevc-i ḥasret geşt-i kâmım şaldı 'ummâna
Nişâr eyler dü çeşmim baḥr-ı ledün dürr-i mey-gûnı

Ümîd-i âb-ı vuşlat olmasaydı ebrû ḥüsnünde
Yaḳardı âteş-i âhım ser-â-ser çarḥ-ı gerdûnı

Murâd-ı 'aşḳla Ḥâfız ser-i ṭab'ın
Bu mefhûm üzre yazmış kilik-i nûnı

225

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

Göster baña ey âyîne-i dil nigârımı
Gel ḳoyma ḥüsnde inkisârımı

Ol şâh önünde olduğumuz demde rû-be-rû
Anda diye ki bu ḥûb ihtiyârımı

avs-ı felekde bu bz-yı ‘akımda per iken
Ey aı y mje itidrımı

Evrk-ı ara halı zer-efnla yazam
Garz itmekol errımı

Hfız felekde alı‘imiz ol adar gade
alar hazinesinde zr-ı i‘tibrımı

226

Mef‘l F‘ilt Mef‘il F‘iln

Bezmi-felekde grdg dem meh-liaları
ıdı semya ‘aı-ı zrn nevalr

Gsterdi berk-i hsnn ebrlerin ekp
Ra‘d-ı muabbetde inletir hevları

Ry-ı sipihre dde-i aydıyla ıl nazar
Her eb dolaır oldu ol ‘arz u semları

İrdi zevle ‘mr-i ar trede
Hfız henz virir o mhe ziyalarımı

32a

227

Fe‘iltn Fe‘iltn Fe‘iltn Fe‘iln

Getir ey sk-yi efn ielm ek-i nemi
Demidir ‘i idelm alma ayaa bu demi

Mey-i gl-gnla lde iken nerm-i gnl

Ne revâ kim şuna o dest-i felek câm-ı ğamı

Def gibi sineñi döv dârie-i kânûnda
Ney gibi inle diliñden çıka lâhn-ı ‘acemi

Şeh-i ‘aşk ol ruñı devrinde siyeh zülfün açup
Der-i nâmûsuña naşb eyle o iki ‘âlemi

Defter-i hüsne nazâr eyle şeb-i firkatde
Vech-i şubh üzre döküb noқта-ı vaz’ it raqamı

‘Arz-ı hâl itmeñe ol şâha yazarken nâme
Kurre kan aglaya tañrîr iderken kâlemi

Yâre karşı tîg-i ‘arziyla seniñ şerh ide gör
N’ola itmez mi ola Hâfız yed-i vaşlıyla emi

228

Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

Dâğ-ı derûn-ı derdime merhem bulunmadı
Bâğ-ı harâretimde o şebnem bulunmadı

Şubhı fiğâne başladı bülbül gibi gönül
Handâne bâ’is olmağa gül-fem bulunmadı

Hicr ğamıyla mürde idi ol leb-i Mesîh
Baş-ı hayât nefiñesi bir dem bulunmadı

..... içre eglenirim nâ-murâd olup
Bezm-i şafâda kendime hem-dem bulunmadı

Çeşm-i haķîkatde kırup ‘âleme nazâr
Hâfız gibi irâde-i dâd kim bulunmadı

229

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Bahâr irdi yine ârâyîş itdi bâğ-ı dünyâyı
Nümâyân eyledi ehl-i şafâya zevk-i ferdâyı

Ƨokundu şubhhâke
Ser-efrâz itdi eţfâl-ı cebînler şaldılar pâye

Revân olduselsebil-âsâ
Dutar her bir şükûfe sâkî-veş bir câm-ı ihyâyı

Dıraht-ı dil-güşâlar gûne gûne hil'atin giymiş
Temâşâ itmek için şubh demle verd-i ra'nâyı

Nedir ol bülbül-i şeydâ çemen bezmine eyler
Rümûz-ı 'arz-ı hâle sûz-ı dilden inletir nâyı

..... gözün açmaz
Ser-â-ser sâkîdir lâle şunar hoş câm-ı şahpâyı

.....
Mu'anber kâkülünden şaldı sünbül başa sevdâyı

.....olup ser-hoş
Dutar zen-bâğ anı bâğ içre nâdir itme gavğâyı

Olup der-bân-ı şâhîn ile salmış sâye-bân-âsâ
Mağâm-ı hizmete kâim dutar ol serv-i bâlâyı

Bağar dîvâr-ı bâğdan yaşlamış kim dîde-bân âsâ
Görür kimdir temâşâ eyleyen gülşende her hâlî

Fiğân itme hezâr-âsâ firâķ-ı gülden ey Hâfız
Şafa kesb eyleyen şonuñ bulur arayı arayı

230

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Ruḥuñ şem'î o meh-i 'âlem-ârâyı unutturdu
Cemâliñ pertevi nûr-ı mücellâyı unutturdu

Ḥayâl-ı fikr-i esrâr-ı ḥaṭṭıñdan dil perîşândır
Baña sevdâ-yı zülfün özge sevdâyı unutturdu

Nice biñ mürde-i 'aşķa ḥayât-ı vaşlı baḥş itmeñ
Senin ol mu'ciz-i la'liñ Mesîḥâyı unutturdu

Temâşâ eyledim mir'ât-ı ḥüsnünden seniñ ey meh
O naķş-ı peykeriñ vech-i temâşâyı unutturdu

Baña şehnâz idince vaşlında ey Hâfız
Benim âh-ı derûnım nüfḥe-i nâyı unutturdu

32b

231

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Şem'-i ruḥsârı yine yaķdı dil-i sûzânını
Şeb-i hicrânda taḥayyül idicek cânânı

Şem'ine cem' olalum deyu aniñ cânlar atup
Şem' bir yana ki pervâne düşer bir yana

Şubḥ dem ḡonce gibi çâķ-ı giribân itsem

Yitürür mü güle ol bülbül-i dil-efgânı

Tiğ-i gâmzeñ beni bîmâr ideli ey cânâ
Bulmadım ol leb-i la'liñ gibi bir dermânı

Ûikmet-i Allâha muvâfiğ gele Hâfız bu zeyl
İşidirim dirmiş la'l-i şifâ loğmânı

232

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Bahâr irdi gönül 'azm-ı gülistân idelüm şimdi
Ĝamıyla cem' olan derdi perîşân idelüm şimdi

Varalım hâr-ı gâmdan goncaya 'arz idelüm hâlî
Şikâyetler idüp çâk-ı girîbân idelüm şimdi

Seher 'azm idelüm bülbül gibi kâşâne-i bâğa
Añup evrâğ-ı ruhsârını efgân idelüm şimdi

Delinse ney gibi sineñ çıkup âgâze 'uşşâğa
Hiçâzı seyr idüp 'azm-ı Sifâhân idelüm şimdi

Ayağ-ı serve Hâfız eşk-i çeşmiñden revân idüp
Ki şûretiñ suyu bâğ-ı deşt devrân idelüm şimdi

233

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Ebrû hüsñ içre temâşâ ider iken o mehi
Perde-veş çekdi şabâ yüzüne zülf-i siyehi

Ne revâ bizden irâğ eylemek o mâhı felek
Gehî pinhân idersin nigerân eyle gehî

Kevkeb-i muḥabbetimi kem eylediñ ol devrinde
Bilürüm gönlümü zülfine düşürmüşdi rehi

Çizme her bir kere zülfünü ey meşşâta
Dâr-ı ‘uşşâka ḥaram oldu anıñ her kerhî

Çeşm-i hûn-rîze baḫub murğ-ı dil oynar Ḥâfız
Ditrer elbetde gedâ gördüğü dem bâd-ı şehi

234

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Baḫa taḫt-ı ğınâ mülk-i ḫanâ‘at içredür kâfi
Olup ‘anḫâ şıfat ben anıñçün beklerim ḫâfi

Şikest olmuş meger câm-ı muḥabbet bezm-i ‘irfânda
Şadâḫat şîşesinde ḫalmamış çün bâde-i şâfi

Tecessüs eyleseñ deşt-i cihânı ser-tâ-ser ey dil
Olur mu bir ḫaḫîḫatden ḫaber-ifşâ olan vâfi

Ciğer ḫan oldu zaḫm-ı tîg-i hicrânıyla bî-merhem
Bulunmaz ğayr la‘l-ı yârdan ey dil derdiñe şâfi

Baḫup evrâḫ-ı ḫüsn-i yâre fehmeyle ḫaḫt-ı ruḫdan
Tefekkür eyleyup Ḥâfız o sırr-ı nûnla kâfi

235

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

Söneydi nûr-ı şem‘-i emânet didikleri
Yandı cihânda nâr-ı ḫıyânet didikleri

Murg-ı muhabbet uçdu seher bâg-ı mihribân
 Kõndu yerine zâg-ı ‘adâvet didikleri

N’ola mükedder olsa o mir’ât-ı ma‘rifet
 Şûret bırağdı cehl u hamâkat didikleri

Beyhûde sözle dil-i duñ olupdur âz
 Şimdi çekildi lüsn-i fesâhat didikleri

Giymiş zamâne şofûları câme-i riyâ
 Çığdı libâs-ı ehl-i ‘ibâdet didikleri

Bazâr-ı hâset içre kesâde varır müdâm
 Kim ol metâ‘-ı bağş-ı sağâvet didikleri

Hâfiz bugün azâde hilâf oldu mu‘teber
 Dergâh-ı hağda kâldımı şadâkat didikleri

33a

236

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Ey vücûdu cevher-i asrâr-ı hikmet mağzeni
 Mağzen-i zâtîñ olan ‘ayn-ı risâlet ma‘deni

Ma‘den-i cevher ki senden bağş olur hem-be-dem
 Kim anı kılımış hüdâ ehl-i şafâya rûşeni

Rûşen-i hûsnûñ münevver kıldı kalb-ı tîrehi
 Anîñçün oldular pür-tâb olup hağğ mağrunı

Mağrun-ı ehl-i sa‘adet ol ki ol dâim seniñ
 Âşinân hizmetinde döner her dem meskeni

Mesken-i a'lâ olup oldem bañâ kim ger eger
Kûyem eṭrâfında olsun dirse Hâfız medfeni

237

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Görün kim taht-ı mülk-i hüsne mâlik olmuş ol yâri
Yürür ceş-i cesed-veş kâküli olmuş kafâdârı

Melek ecder gibi çevgân başın yürür dâim
Açılmış iki cânibden siyeh zülfi 'âlem-vârı

Şanasın gözleri kâsım leb-i la'l-ı bedi' olmuş
Virür cenk ehline cilve o şûhuñ ruhsârı

Kemân-ı rüsteme beñzer kaşı hâlî o gürz-i zâl
Biñ âdem öldürür birden anıñ müjgân-ı tâtârı

Nerîmân olsa Hâfız n'ola bu meydân-ı 'aşk içre
Olunca ol şehîñ gamze gibi fettânı silaḥdârı

238

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Nedir bu âteş-i sûz-ı derûna bâ'is-i bâdı
O şûhuñ defteri dilde kaçan yâd olsa bir adı

Egerçi nûş ideydi teşne dil la'l-ı leb-i şirîn
Komazdı keside dağlarda 'aşk içre Ferhâdı

O şûhuñ gamzesiyle sînemi tahrîr ideydim ger
O dem ser-levḥden mahv eylerdim naḡş-ı behzâtı

Hezâr-âsâ dil-i âvâremiñ nâlişleriñ şubhı
Şabâ lûtf eyleyup ol ğonceye ‘arz it bu feryâdı

N’ola mir’ât-ı hüsniñde temâşâ eyleseñ hâlim
Perîşân oldu fikr-i zülf ile cem‘ eyle berbâdı

Ezel ‘âşıklarıñ bünyâdın urmuş nâr-ı hasretle
Kim andan anlarıñ âteş ki olmuş kalb-ı nâ-şâdı

Eger ol ğonceden bûy-ı vefâ-yı kâm alam dirseñ
Göñül bâğında Hâfız pâs-bân ol koyma bir yâdı

239

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Ne bulur ehl-i fenâ dilde beķâdan ğayrı
Ne görür âyîne-i tende fenâdan ğayrı

Baksa mir’ât-ı i‘zâr yine o zâhid göremez
Yüzüne eylediği ‘arz-ı riyâdan ğayrı

Zülfü endîşesine kim şalarsa ser-i dil
‘Aql-ı yitmez idemez fikr-i haķâdan ğayrı

Hâb-ı ğafletden açar mı göziñ ey zâhid-i dîn
Şeb-i ‘işretde seniñ câm-ı şafâdan ğayrı

Ĝamzesi okuna şabr eyle o kaşı yâniñ
Hiç naşîb olamı ‘uşşâķa belâdan ğayrı

Göz göz it baĝrıñı ney gibi şabâdan dem ur
Evc-i ‘uşşâķa çıkup itme nevâdan ğayrı

Ėayr-ı terk eyle nefis Şalma hevâya Hâfız
Ne gerek ‘âşık-ı dem-sâze hevâdan Ėayrı

240

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Zülf-i sevdâsı ile kıldı o dîvâne beni
Bırakır her gice bir fikr-i perîşânına beni

Şem‘-i ruhsârını yağdığda Şeb-i behçetde
Per-i Őevkıyle dutar rû-be-rû pervâne beni

Bezm-i hûsnünde gelür kûŐeme vuşlat haberi
İtdi endîşe-i la‘l-ı lebi mestâne beni

33b

Benim ol âşinâ bezm-i hağığkat hâkı
Bizde sizlerde nevzây Şeh dime peykâne beni

Ėavs-ı lûğfuında dutar tîr ümîdin Hâfız
İtme ey kaşı kemân ođ gibi yabâna beni

241

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

Rûşen itdi dîde-i giryânımı ‘ayn-ı ‘alî
Hoş sevindirdi dil-i nâlânımı ‘ayn-ı ‘alî

Nâzıyla bir nim-nigâh itse eger men zârına
ĖeŐm-i hışmıyla alurđ cânımı ‘ayn-ı ‘alî

Nice demlerle sirişk-i çeŐmime kıldı nazâr
Hiç alamaz gözüne efgânımı ‘ayn-ı ‘alî

Bu hüseyin-i dil şehîd-i Kerbelâ olduğu dem
Âh bir kere göreydi kanımı ‘ayn-ı ‘alî

Şol kadar ‘aynı işbât eyler ey Hâfız anî
Bir nighde mahv ider ebdânımı ‘ayn-ı ‘alî

242

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

Gönül çâh-ı zanehdânîndadır ey Yûsuf-ı sâni
Dem-i firkatde aplatma bu çeşm-i pîr-i Ken‘ânî

Haber virme sücûd-ı kevkeb-i ‘aşkımda ey meh-rû
Cünûn-ı hüsnüñü cem‘ it perîşân itme ihvânî

Şakın ağıâr ile seyrâne çıqma ey ciger kûsem
Seni şâyed ki ekl eyler raqîb gurk-ı yâbânî

Züleyhâ-ı muhabbet aldı vaşlîñ mâl ile gerçi
Ben aldım cân ile kıldım vücûd-ı Mışra sulţânî

Bırakdı hicriyle yüzden dili çâh-ı zanehdâna
Ümîd-i vuşlat ile beklerim ol çâh-ı zindânî

Taşadduq itdigimde kendim cânım reh-i ‘aşka
Metâ‘-ı hüsnüñe keyl-i dili kılmış o pinhânî

Beşîr-i müjde-i pîrehen-i dil-ber gelüp şubhı
Ki rûşen eyledi redd-i başarıla çeşm-i nâlânî

Görünce Yûsuf-ı Mışrı dil-i Hâfız sürûrunda
Mübeddel kıldı handâna o çeşm ile bu efgânî

243

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

Yağdı yâ Râb âteş-i hicrânıyla ğayret beni
Derd-i 'aşk-ı yâr eyler beni

Şem'-i ruhsârıyla gönlüm yandırır bu zülf-i ğâm
Kor şeb-i hicrânda her şeb od şeb-i firqat beni

Cân virüp pervâneiñ şem'ine yansam vaş olup
Mum gibi dem dem iridir âteş-i vuşlat beni

Dil ğam-ı zülfün ferâgat eyler ammâ neylesun
Depredir sevdâmı her şeb koymaz ol râhat beni

Yüz virüp hâline bir yerden kıopardır fitneler
Bîñ belâya uğradır her demde ol âfet beni

Bağsam ol âyîne-i ruhsâre görsem şüretim
Şüret-i bî-cân ider hâlet-i mesmûret beni

N'ola Hâfız hâk-ı pâ-yı yâr oldumsa eger
Kadri 'âlîlerden itdi pâye-i zillet beni

5b

MÜSTEZÂD 1

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün
Mef'ûlü Fe'ûlün

Mest itdi dili bâğ-ı ruğunda gül-i hoş-bû
Ey ğonce-i ra'nâ

Eyledüm şubh ile anîñ vuşlatın ârzû
Ey bülbül-i şeydâ

Koyma dili hâr-ı gam-ı hicrânda muqayyed
Lûtf eyle halâş it

Bend eyleye hâs-ı harem ‘anber-i gîsû
Ey sünbül-i sevdâ

Hicriñ eleme eyledi bu gönlümü gam-gîn
Vaşlıñla söndür

Bîñ cân ile sevdim seni gül-ruhları dil-cû
Ey hûb-ı dil-ârâ

Büktü belim ey kaşı kemân nâvek-i müjgân
Deprendi nişânım

‘Aqlım aluben sihr ider ol dîde-i âhû
Ey gözleri şehlâ

Mum gibi iritdi beni şem‘îñ odı dem-dem
Maḥvım oldu vücûdum

Yağdı şeb-i gamda dili ruh şu‘lesi meh-rû
Ey şem‘-i mücellâ

‘Aqlım dagıtup bu dil-i mecnûnumu leylî
Dağlara düşürdü

Dağlar çekilir sine-i dil qanla memlû
Ey lâle-i hamrâ

Endiŕe-i la‘l-ı leb-i cânân dile düŕti
Ŗun sâĝarı sâkî

Def‘-i ĝam idem aldı beni fikr ile ĝayĝû
Ey câm-ı muŖaffâ

Bend itdi dili bir per‘inîñ zülfüne Hâfız
‘Aql itdi ziyâde

Dutduñ yeri divâne Ŗıfatlarla güzel hû
Ey ‘âkı1-ı dâna

6a

MÜSTEZÂD 2

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün
Mef‘ûlü Fe‘ûlün

Mütezâd-ı mükerrer der-nâ‘t-ı beni Ŗallâllâhu ‘aleyhi vesellem

Âyîne-i haĝksın sen âyâ rûĝ-ı muŖavver
Ey nûr-ı mücellâ
Ey ĝadr-ı mu‘allâ

Senden görünür vech-i haĝikat müteŖavvur
Ey vech-i muŖaffâ
Ey ĝüsn-i müveffâ

ReŖk eylediĝi başına ol ‘arŖ-ı ‘alânîñ
Sevdâ iledir ol
Da‘vâ iledir ol

Yok ondaki zülfün gibi bir mûy-ı mu‘atтар
HoŖ ‘anber-i sârâ

Hoş sünbül-i sevdâ

Kevser lebiñe teşne seniñ ‘aynıña hûri

Ol zeyn-i cânândır

Ol teşne-i cânadır

Ûtûfı kıaddiñi gördü ayağıña şalar ser

Ey kıamet-i bâlâ

Ey zî-yed-i tûlâ

Ol cephe-i pür envere dinse nola sevdâ

Cibrîl oturupdür

Kur’an getürüpdür

Çün şahife-i ruhsârıña hoş oldu muharrir

Ol levh-i muvaqqâ

Ol mekteb-i mevlâ

Karşu duramaz söz ki ‘âlem seniñ ey şeh

Feth olsa dehâniñ

Deprense zebâniñ

Râm oldu seniñ hükümüñe her asgâr ekber

Ey mâlik-i dârâ

Ey şâh-ı zî-tuğrâ

Sevdâ-yı kaçın ka’be çün eyledi kıble

Ey kaçları mihrâb

Ey gamzesi hatıtab

Taklîd ider ol enf-i mu’allâ gide menzil

Ey nuçkı cân-aqrâ

Ey nağmesi şettâ

Ḥâfız ne kadar na‘tın anî zikr idersin
 Günde ola zerre
 Deryâda ola kaçre

Ekmel olanı nice sitâyîş ide kemihter
 Ey naķış-ı bînâ
 Ey kâmil-i dâna

7a

MÛSTEZÂD 3

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün
 Mef‘ûlü Fe‘ûlün

El bağlamışım ka‘be-i didârîna karşı
 Ey kaçları miḥRâb

Ḥâk-ı kâdemîn secde ki itdi sürerek rû
 Ey âdem-i şâd-âb

Kevşer lebiñi cennet-i ḥüsnünde görünce
 Dil şu gibi aķdı

Bir ḥûr-liķâsın gibi ğılmân ider ârzû
 Ey la‘l-ı şeker-nâb

Ḥâl-ı ḥaṭṭ-ı müşġînine şaldı beni sevdâ
 Dâm-ı ġama düştüm

Murġ-ı dili kayd eyledi ol ‘anber-i ġîsû
 Ey ruḥları pür-tâb

Söylerler imiş gamzeleriñ cânımı her dem
 Bilmem ki ne dirler

Ġâlib buña cânımdan iderler beni ayrı
Ey ġamzesi maqt-âb

Âb eyledi şem'-i ruġı bu 'ârız-ı gönü
Ĥâfız ne güzel ruġ

Her dem geliben çeşme-i dilden akar ol şü
Ey dide-i seyl-âb

8a

MÜSTEZÂD 4

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün
Mef'ûlü Fe'ûlün

Zeyn eylemiş ol gülşen-i ruhsârını gül gül
Ol verd-i leţâfet

Gelmiş okuya şubġ ruġun virdini bülbül
O murġ-ı feşâġat

Dirlerse eger kim nedir ol dâġ-ı siyâhın
Âyine-i dilde

Pür itdi gönül şîşesini lâle vü sünbül
Ol bâġ-ı beşâşet

Gördüm ki dutar ġonce dehânın o şirîn leb
Bildim қоқar aġzı

Sordum didi pür verde bu la'l ile қарanfül
Ol câm-ı ifâġat

Aldı gözüne gönlümü bir şûh-ı tîr-endâz
Kaşları muqavves

Virdi tîr-i müjgâmyla hayli taḥayyül
Ol gözleri âfet

Fikr-i ḥaṭṭ-ı ruḥsârı dili eyledi ğam-gîn
Şanan mûye dönüpdür

Sevdâ-yı sırr-ı zülfüyle şaldı tee'mmül
Ol kıddı kıyâmet

Pervâne gibi şem'ine yansam dil-i cândan
Ḥâkisteri olsam

Göstersin baña silsile-i râh-ı teveşşül
Ol nûr-ı hidâyet

İster ki çıka murğ-ı gönül ğam kafesinden
Bâĝ-ı ruḥ-ı yâre

Ḥâfız açılır elbet âna eyle taḥammül
Ol bâb-ı selâmet

18a

MÜSTEZÂD 5

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

Dil dâm-ı zülf-ü perîşânına düştü
Ey çeşm-i sihr-bâz

Bîñ zaḥm ile bir murğ-ı seḫer yanına düştü
Ey şûh-ı tîr-endâz

Şu gibi aşar serviñ ayâğına sirişkim
Ağlatma beni çok

Yüzler suyun pâyiña dâmâniña düşti
Ey serv-i ser-efrâz

Gösterdi gözün gamze-i fettâniña gönülüm
Hayf itdi baña âh

Bilmezlik ile çâh-ı zenaḥdâniña düşti
Ey gamzesi gammâz

Dil gülşen-i ḥüsnünde alup bûy-ı şükûfe
Şemm itdi ser-â-ser

Ruḥsâr gül-i berk-i ter-efşâniña düşti
Ey gonce-i hem-tâz

Şem'-i ruḥ-ı yâr ile gönül rişte-i Ḥâfız
Yandı şeb-i gamda

Âh ile perî-yi 'aşḫ odı çün cânıña düşti
Ey 'âşık-ı dem-sâz

33b

TERKİB-İ BEND 1

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

I

حكيم و حى و قيوم و قديم و قادر و قهار
عزيز و مالك و حق و رحيم و خالق و جبار

'Ademden kıldı peydâ 'âlemi ol fâ'il-i muḥtâr
Anîñ hükmündedir eşyâ eger aḫyâr eger eşrâr

Kemâl-ı kudreti mefhûm-ı ihlâş içre istiḥbâr
Nihâyet yok anıñ ‘ilmine oldur ‘âlemü’l-esrâr

Olur muhtâc ‘âlem-i zâhir u baḥn aña her-bâr
Vücûd-ı bî-naẓîre aldı maşnu‘âtı çün âşâr

Nice yüz biñ günâhı setr ider lûḥfuyla ol settâr
Ne deñlu varsa maḥlûḳ iderler hep bunu ikrâr

Ḳıyâm-ı ‘âlemiñ dem dem cenâb-ı kibriyâdandır
Cihânda her ne ḥadiş olsa taḳrîr-i ḥüdâdandır

34a

II

Yaqîn olmaḳ dilerseñ ḥazret-i ḥaḳḳıñ liḳâsına
Âyâ itme boyun şun dem-be-dem tîḡ-i ḳazâsına

Sineñ aç ḳarşu dut ey dil anıñ tîr-i belâsına
Tefekkür eyle zâtın düşme ol nefsiñ hevâsına

Ḥaḳâretle nazâr ḳılma cihânıñ bir gedâsına
Özüñ gör cümleden ednâ ire ḳadriñ ‘âlâsına

Şaḳın aldanma bu ehl-i fenânın merḥebâsına
Ḥayâl-ı ḥâbe beñzer ol irişilmez beḳâsına

Yapış Mûsâ gibi bir mürşid-i kâmil ‘aşâsına
Seni yutdurmaya tâ kim ‘adânıñ ejdehâsına

O nûrı seyr idenler sâkin-i tûr-ı Sinâdandır
Muḥaşşıl ḳurbete mevlâ bu terk-i mâsivâdandır

III

O maḥbûb ḥüdâya mazhar-ı ḥaqq maḥşadü'l-aşşâ
Anîñ nûrundan olmuşdur hezârân esniyâ peydâ

Aña maḥsûs olupdür enbiyâda leyletü'l-ıqadr
Qadd-ı bâlâsını gördükde büktü qâmetin tûbâ

Ḥicâbından nice biñ perdeler çâk oldular ḥatta
İrişdi qâbe qavseyne kim oldur qurb evednâ

Naşib oldu aña ancak cihânda rütbe-i mevlâ
Risâlet şem'ini yaqdı o nûruyla yed-i Mûsâ

Lebinden buyurdular âb-ı ḥayâtı ḥaşrıyla 'İsâ
Muḥammed muḥarrem ḥağdır daḥı hem 'âlem-i kübrâ

Vücûd-i kevnîñ esbâbı faqat ol mehliqâdandır
Ziyâsı 'âlemiñ nûr-ı Muḥammed Muştafâdandır

IV

Ezel taşdıq idüp ikrâr iden İslâm îmânı
Odur kim menba'ü'l-şiddik Ebû Bekir şafâ kânî

'Ömer Farûk çıkarır itdi İslâmı nümâyâna
Qaçardı mihr-i 'adliñ sâyesi düştükde şeytânı

Münevver eylemişdir ḥayâ ol qalb-ı 'Oşmânı
Yazup cem' eyledi ḥoş levḥ-i maḥfûz üzre Qur'ânı

'Alîdür ma'den-i fazl u süḥân hem şîr-i yezdânı
'Ulûmuñ bâbıdır fetḥ oldu aña hem 'ilm-i rütbânı

Qamû ervâḥ-ı edbâḥa irişse dest-i rıdvânı
BeRaber sevmişiz anlarıñ olduq hem şenâḥânı

Olur ahyâr-ı ümmidir hem ensâb-ı ‘alâdandır
Şafî sâde delillerdir kamûsı evliyâdandır

V

Sürûr Fâtıma bint-i reşûluñ nûr-ı ‘ayneyn
Severiz zâhir u bâtn gönlümden hüsni vechini

Şâf-ı âhirde kalsunlar geçenler ol imâmını
Helâk olsun ser-â-ser şarf idenler naqd-ı gûynını

Bu bâzâr-ı muhabbetde şemen-efzâ-yı dürrini
Hazân itdi nübüvvet gülşeninde tâze verdini

Söyündürdü yanan dâr-ı risâletde çerâğını
Hayâlîk itmedi cerrinden anlar devr-i dârını

‘Adâvet eyleruz her kim ki katl itdi şehîdini
Fedâ olsun aña cânım sever cândan sa‘îdini

Olur rûh-ı muṭahhırdır ki nesl-i enbiyâdandır
Nihâl-ı tâzeler bâğ-ı vücûd-ı murtażâdandır

VI

Ḥaḳḳa yitmek dilerseñ kendüni vaz‘ eyle pinhâna
Toḳunma kimseye hergiz geçen ‘âlemde rindânı

Nedîm it fi‘l-i ḳûluñ zâhir u batnda Ḳur’âna
Dem-i cem‘inde ‘arz eyle her gönlü perîşânı

Geçür mühr-i tecerrüd parmağına bâd-ı şâhâne
Zebûn it deyu nefsiñ mâlik-i mülk-i Süleymâna

34b

Şifâ isterseñ ey dil derdiñi arz it loqmâna
Egerçi setr olam dirseñ yapış bir pâk-dâmâne

Yeri Mecnûn şifâtında diyenler saña divâne
Ledün 'ilmin Hızırdan şûretdesin âb-ı hayvâne

Bu sırrıñ seyri ol âyîne-i 'âlem-nümâdandır
Nigâh-ı Hâfızı bigâne şanmañ âşinâdandır

34b

TERKİB-İ BEND 2

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

Felek-veş tâc-ı devletden başımda bir külâhım var
Şeh-i iqbâl etvâre sirişkimden sipâhım var

Yürür pîşimde her-dem zülf tek rûy-ı siyâhım var
Vüşûl-ı kûy-ı yâre dâğ-ı dilden şâh râhım var

Benim bu cenk-i 'aşk içre muhabbetden penâhım var
Nihân eyler beni derd-i dilimden bâr-gâhım var

Rûh-ı âyîne-i câna neye her dem nigâhım var
Şeb-i efkâr gîsû-yı nigâr içinde mâhım var

Benim künc-i gam-ı hasret gibi bir cilve-gâhım var
Baña hem-dem yiter eşk-i nemiyle âh âhım var

Ol kim efkâr-ı zülfünden olursa kıl kadar hâli
O şûhuñ bezm-i hüsnünde dîger-gûn ola ahvâli

II

Temâşâ eylerken rû-be-rû mir'ât-ı ruhsâre
Kim anda gördüğüm şüret beni çün eyler âvâre

Yazup kill-i muhabbet hâne-i gönlümde dîvâre
N'ola arz eylesem derd-i dili divân-ı dil-dâre

'Aceb fermân iderler mi ola ben 'âşık-ı zâre
Getürsünler bu sâ'at derd-mendin hûbb-ı vefâ yâre

Diyem bende o dem bî-pâk olup ol hûb-ı gâddâre
İrişdir dest-i rahm ile şifâ-yı vaşlı bîmâre

Temennî iderim ol gül degirmez dâmenim hâre
Şafâyla varınca yüz sürüp şu gibi gül-zâre

Durur kim serviniñ bâğ-ı şadâkatle olup der-bân
Hezâr-âsâ idince şubh demle nâliş-i efgân

III

Ayağa koyma elden dem-be-dem nûş it mey-i sahpâ
Yapış dâmen-i pîr-i muğâna olmayasın şeydâ

Dem-i cem'iyetle bezm-i gönlün ide gör tenhâ
Başında var iken tûl-ı emel zülfü gibi sevdâ

Mey-i gül-gûnuyla câm-ı dili kıl lâle-i hamrâ
Belâ-yı 'aşk ile fâsık olasın 'âlem-i rüsvâ

Yüri Mecnûn olup deşt-i belâda isteyu Leylâ
Kemâl-ı rütbe-i 'aşk isterseñ kılma hiç da'vâ

Leb-i la'hıyla mestâne olursun gerçi sen ammâ
İfâketle nişân-ı hatır it endîşe-i ferdâ

Bu bezm-i ‘âlem-i ehl-i şafâda ola gör sâķî
Ki tâ sen nîk-nâmıyla olasın haşır dek bâķî

IV

Ėalâş eyler iseñ murg-ı dili ger dâm-ı dünyâdan
Düşer bir âşiyân-ı ‘alîye şâķ-ı nâķl-ı tûbâdan

Behiştî Ėûr-ı Ėilmân isterseñ fiĖl-i aşfâdan
Telezzüz idemezsin ol kadar dîdâr-ı mevlâdan

Reh-i ‘aşķ içre mecnûn tek temennî eyle Leylâdan
Yanup pervâne-veş nâr-ı ruğuna şem‘-i cellâdın

Eger kim zerre alsañ âfitâb-ı ‘âlem-ârâdan
Yine bir Ėün görürdün pür..... mu‘allâdan

Gör ol siğr-i helâlî ejdehâ-yı çûb-ı Mûsâdan
ĖulaĖın dut şadâ-yı nefiğe-i iğyâ ‘İsâdan

Diyeler rûĖuña rahmet bu şan‘at-gâĖ-ı iğyâda
Nice mevtâları ķılmış diri kûğ-ı istignâda

35a

V

‘Aceb şu‘le-i âğım o mâğe ide mi te’sîr
Şeb-i firķatde ķıldım fikr-i zülfün boynuna zencîr

Benim ol âteş-i ruşsârı ķıldı çehremi tağyîr
Ezel kâtiblari sevdâ-yı zülfün eylemiş tağrîr

Ser-i ‘uşşâķa naķş-ı ‘ârızîndan gösterir taşvîr
Bu resmiyle ola Ėâfîz cihânda dem-be-dem teşĖîr

Haft-ı ruhsârıyla vefk eyleyup qalbînde teshîr
Ne hâletdir ki cezb idüp kıla senden yine tenfîr

Meger bî-şân dilde cârî olmuş hâme-i takrîr
Bu sırra vâkıf olduğum ide ta'rifini tekfîr

Olup hâmûş mir'ât-ı ruh-ı yâre nigâh eyle
Egerçi vech-i lûtfun isterseñ her gün âh eyle

35a

TERCİ'İ BEND 1

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün

I

Geldim kapuña yalvârı yâ hazret-i Allâh
Reddeyleme ben bende-i mücrîmiñi ey şâh

A'dâlarıñı kıılma yoluñda baña hem-râh
Kûyîñ dolaşır sâ'il-i dil şâm u seher-gâh

Ben bî-kese bâb-ı keremiñ fetğ ola nâ-gâh
Bir rûy-ı siyeh geldi saña eyleme ikrâh

Göster baña bir nûr-ı hidâyet olam âgâh
Qor râh-ı qalâletde beni bu dil-i güm-râh

Qaldım müteheyyîr şeb-i gamda baña bir mâh
Vir ki bulasın vuşlat-ı gufrânıña bir râh

Yâ Rab n'ola aqir bu benim hâl-ı dilim âh
Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh

II

Yokdan beni var eylediñ ey hâlık-ı cebbâr
Sen mevcûd-ı ‘âlemsin ezel kâdir kâhâr

Bu geşt-i gönül bahr-ı giriftâr
Girdâb-ı belâdan kerem-i mevc ile kırtar

Bülbül gibi ol bâğ-ı nedâmetde gönül zâr
Bu gonce-i nefsim beni çün eyledi pür-ğâr

Gösterdi baña bu dil-i dünyâ gül-ruhsârı
Pervâne gönül şem‘ine yanup oldu hevâ-dâr

El bir iduben nefis ile şeytân-ı inkâr
Aldı ayağım hîle idüp ol deyu mekkâr

Yâ Rab n’ola ahır bu benim hâl-ı dilim âh
Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh

III

İtdim güher-i ‘aşkıñı künc-i dile pinhân
Evzâ-ı tılısm dem-i rüsvâlîğ-ı sü‘bân

Deryâ-yı dili eyledi cevalân
Her bir taraflıñ bend ider ol silsile-i cân

Bülbül gibi dil ma‘rifetiñ bâğını seyrân
Eyler seheri gonce-i teriñ çün efgân

..... zülfünle perîşân
Pervâne olup şem‘ine yandı dil-i nâlân

Bu bâde-i ceremüm ider vâle-i hayrân
Şun câm-ı ifâket baña dil kalmaya sekrân

Yâ Rab n'ola aḫir bu benim ḫâl-ı dilim âh
Lâ ḫavle velâ ḫuvvete illâ billâh

IV

Ḳılsam nigehi şaḫife-i mir'ât-ı ḫâle
Anda görünen vech-i tecellî-yi celâle
35b

Ḥûşîd-i cemâlûn dili dödürdü hilâle
Endîşe-i zülfünle düşer mûy ḫayâle

Bu tâb-ı 'ömür çarḫa uyup vardı zevâle
Girmez mi o meh ḫâle-i âgûş-ı vişâle

Ḳaldı heves-i la'liñ ile elde piyâle
Min teşne şunşan n'ola bir câm-ı zülâle

Ḳapun eşigin bûs ide geldim bu kemâle
Bir kez nazar itseñ n'ola ben ḫâk-ı melâle

Yâ Rab n'ola aḫir bu benim ḫâl-ı dilim âh
Lâ ḫavle velâ ḫuvvete illâ billâh

V

Yâ Rab nice bir ḫazretiñe 'arz-ı şikâyet
Elḫışşa yüzüm ḫalmadı sen ile 'inâyet

Her kime idersem sühen-i ḫâlî ḫikâyet
İbrâz-ı tekellüm idemez nuḫḫla ğâyet

Da'vâ-yı nîyâzımda baña olsa ḫimâyet
İḫsân-ı icâbet daḫi eylerdi kifâyet

ıldımsa reh-i a‘be-i ‘aında cinâyet
urbân ola dil itdi şafâ böyle si‘âyet

Vir Hâfıza ey pâdişâhım peyk-i hidâyet
İster ki bula fazlın ile râh-ı velâyet

Yâ Rab n’ola ahır bu benim hâl-ı dilim âh
Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh

35b

TERCİ‘-İ BEND 2

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

I

Hamle kıldı gamzeñ hûn-hârıyla bir şeh-süvâr
Kim beni deşt-i muhabbet içre itdi hâk-sâr

Gönderup bâzû-yı çeşm-i âfetin o gül-‘izâr
Pençe-i murğ-ı dil eyler âşiyânından şikâr

Tîre-i hüsniyle mülk-i cismim itdi târ-mâr
Mübtelâyım bir şeh-i hûbâna ben bî-ihtiyâr

Gamze-i cellâdına her dem nigâh itmekte yâr
Şan ‘Aliyü’l-murtażâ dutmuş elinde zülfikâr

II

Zülfüyle bend eyleyup eyler benimle kıl u kâl
La‘l-ı nâbıyla haRâb idüp baña koymaz sûâl

Mûye döndürür dili sevdâ-yı gîsû-yı hayâl
Bir nigâh dil ferîhâ hâl

Olmuşum havf-ı hiddetiñden anın ben bî-mecâl
Ol semend-şîve nârına pây-mâl

Ġamze-i cellâdîna her dem nigâh itmekde yâr
Şan ‘Alîyü’l-murtażâ dutmuş elinde zülfikâr

III

Ol dil-âver kıldı đarb-ı dest-i ħüsnüyle ħaRâb
Ķal‘a-yı dilden şerâyy-ı ‘aşkıma feth itdi bâb

Ġâret-i mülk-i dil- cân itmege eyler ħitâb
Tevbe-i istignâyla burc-ı beden oldu tüRâb

Na‘ra-ı cevri esâs-ı cisme şaldı ıztıRâb
Zülfünü tuğrâ ref’ itse niĶâb

Ġamze-i cellâdîna her dem nigâh itmekde yâr
Şan ‘Alîyü’l-murtażâ dutmuş elinde zülfikâr

IV

Tîr-i müjgânın kaçan gösterse ol kaşı kemân
Ķurfetü’l-‘ayn içre kıymaz ‘âşıkâ bî-dilde cân

N’ola kılsam sîne-i mecrûħımı aña şaşân
Ben siper-veş bâzû-yı cevri belâda her zamân
36a
Süfte-i sînemden ağlar dem-be-dem zâr ile kıan
Bir nigehte kıatl ider ‘âşıkı virmez amân

Ġamze-i cellâdîna her dem nigâh itmekde yâr
Şan ‘Alîyü’l-murtażâ dutmuş elinde zülfikâr

V

Nîze-i cevri olup kıksa o şeh meydânına
Ķa‘ne-i tîğ-i muħabbetden varılmaz yanına

Mübtelâ-yı ‘aşk olsun kim kayırsa cânına
Dil-i şehîd gûy-ı dil-ber la‘liñ ister kanına

Yâ şifâ-yı vuşlat olsa derd-i mülk dermânına
Hâfız-ı bî-çâre râm oldu anıñ fermânına

Gamze-i cellâdîna her dem nigâh itmekde yâr
Şan ‘Alîyü’l-murtażâ dutmuş elinde zülfikâr

36b

TERCî‘-İ BEND 3

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

I

Nice bir şabr ideyim ‘aşk odına cânânım
Yetuşur günlere her şebde benim efgânım

Baña cevri eyleme gel başın için sultânım
Âteş-i ‘aşkıñ ile yandı dil-i nâlânım

Hele cânım biricik yüzüme bak bî-cânım
O siyeh çeşmiyle ebrûleriñe hayrânım

II

Çekdiğim müjeleriñ bu sîneme çok dağlar
Saña bakdıkça gözüm dîdelerim kan ağlar

Eşk-i çeşmim hâm-ı ebrûñ ile durmaz ağlar
Sebze-zâr oldu gözüm yaşı ile toprağlar

Hele cânım biricik yüzüme bak bî-cânım
O siyeh çeşmiyle ebrûleriñe hayrânım

III

Düşti gül ruhlarıña bülbül-i dil gonce-dehân
Şubh demlerle olupdür işim âh ile efgân

Açıl ey ğonce-femim dil ola bir dem ħandân
N'ola vaşlıñla anı bir gice itsen mihân

Hele cânım biricik yüzüme baĸ bî-cânım
O siyeh çeşmiyle ebrûleriñe ħayrânım

IV

Naĸd-ı cânım reh-i 'aşkıñda nişâr eylerdim
Reh-güzârında güzârıyla mirâr eylerdim

Vaşl ârzûyla kûyiñde firâr eylerdim
Seni terk eylemeĸe kendime 'âr eylerdim

Hele cânım biricik yüzüme baĸ bî-cânım
O siyeh çeşmiyle ebrûleriñe ħayrânım

V

Baña cânım görünür gamze-i fettânıñda
Ĥâfiz âhiñde yatar gönül seniñ yanında

Gâh gamzeniñde gehî zülf-i perîşânıñda
Ĥâfiz âhiñde yatur gönül seniñ yanında

Hele cânım biricik yüzüme baĸ bî-cânım
O siyeh çeşmiyle ebrûleriñe ħayrânım

36a

MUĤAMMES

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1

Ĥarîr-i 'aşkı tekvîr itme itmemişdim çarĸ-ı ibrâze
Ĥalup edĸâş-ı aĸlâm üzre koydum ĸaĸka râze
Virüp naĸd-ı dili geçmiş iken bir cây-ı mümtâze

Yine düştü gönül bir dâm-ı zülf-i ğazzâze
Anîñçün murğ-ı dil şubh demiyle eyler âğâze

2

Açıldı yine çâr-sû-yı muhabbet içre dükkânım
Metâ'-ı hüsnünü gördüm harîre döndü ebdânım
İdünce yâr ile bâzâr olur bükse hemyânım
Benân dürriyle işler fetîl-i rişte-i cânım
Kılup vech-i muhabbet birle derc-i 'aşka şîrâze

3

Gönül bî-hûş olur ol dem anî dolâb-ı sâzında
N'ola büklüm büklüm olsa eblâk-veş niyâzında
Ger itse nakş-ı zerrîn rişte-i 'aşk mecâzında
Eger müjgânlarım süzen dest-i nâzında
Dutardım mürdem-i çeşm üzre anı tâze-ber-tâze

4

Dil-i pejmurde meftûlî dutar ol şem'-i sûzâne
Düzer silk-i cefâya dürr-i çeşm dâne-ber-dâne
Olup dest-i terahhümle yakup hâl-ı perîşâne
Çıķup çarhın şerer sîm-i muhabbet rişte-i cân
Miyân-ı 'aşkıma zerrîn kemer işler o tarrâze

5

Geçerdi rişte-i cân şânına ol kâküli pür-çîn
Gelür tîr-i ecel-veş zağ-ı şavlden hâme-i tezyîn
Baña ol müjde-i vaşlı geçer çok şan'at-ı rengîn
Düşünsem pişe-gâh-ı yâre dizgi şimşîrin
Çalınca târ-ı sînemden çıkar biñ dürlü âvâze

6

'Aceb üstâd imiş ol şûh-ı nâzîñ şîve-kârında
Metâ'-ı hüsnüne koymuş nümüne gül-'izârından
Görünce naķd-ı şarf ider dil bey'i dârında
Murâdımdan geçer hâk olmak ahîr reh-güzârından
Hele kim tarîķiyle düşem serv-i ser-efrâze

7

Yatar divâne gönlüm sâye-i dîvâr-ı kûyinde
 Velî biñ muhabbetde pey-â-pey hüseyñ cûyında
 Gehî çâh-ı zanehdânında gâhî zülf-i mûyında
 Hayâl-ı çeşmim ebrû ‘arız-ı dil-cûy rûyında
 Temâşâ kıldığım demde virür hâmûş-i hâm-yâze

8

Baña künc-i gam içre ağlamaz hiç dîde-i pür-nem
 Dolanır nağme-i nâzîñla her dem ney gibi sînem
 Sen âğâz eyleseñ nâze şehâ ben olamam isem
 Çıkarma evc-i ‘uşşâka nevâdan ey hüseynim dem
 Mağâm-ı Hâfızî fehmeyle gel meyletme şeh-nâze

37a

TAHMÎS

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1

Dehân-ı kâmımı dem beste itdi gonçe-i ra‘nâ
 Zebân-ı âhımı kıldı güşâda bülbül-i şeydâ
 Gözümden ‘âlemi dūr eyledi ol nergisö-i şehlä
 Beni sevdâ-yı zülfüne şalupdür sünbül-i sevdâ
 Bu dâğ-ı hasretiyle sîne yer yer lâle-i hamrâ

2

Olur ebr-i bahâr firkatıyla eşk-i nem seyl-âb
 Firâz-ı bâm-ı ‘aşkımdan firâvân oldu çün miz-âb
 İhâtâ eylemiş bañr-ı ferâgım cünbüş-i gird-âb
 Hevâ-yı vaşlla bu garğ-ı yemden olur bî-tâb
 Meger bir mu‘ciz-âmîz ola geşti geşt-i Nûh-âs

3

Ta‘alluğ itdigi dem hâk-ı mümtâze yed-i kudret
 Zülâl-ı mâye-i ‘aşk ile tahmîr ol bu tıynet
 Nümâyân oldu mir‘ât-ı hüdâdan bir güzel şûret
 Ser-i sevdâda tâc-ı ‘aşk elinde milket-i behcet
 Bu vechiyle ki ma‘lûm oldu oldur ‘âlem-i kübrâ

4

Benim sūz-ı derûnım ol şehiñ ruhsârına bâ'is
 Ki âteş olmasa olmaz anıñ envârına bâ'is
 Müheyyâ eylemiş la'l-ı lebin güftârına bâ'is
 Müzeyyen gülşen-i hüsñün idüp dîdârına bâ'is
 Bu bir hâletki gayrı yok nazîri hâlet-i uhfâ

5

O vefk-i haţţ-ı 'ârız gevher-i la'la tılısm-ı genc
 Siyeh zülf ejdehâ-veş çîn çîn üstünde resm-i genc
 Haţţ-ı ruhsârına ecrâd idüp fetḥ eyle vesm-i genc
 Dil-i 'uşşâkı pinhân itdiği çün oldu ism-i genc
 'Aceb mi gevher-ı 'aşkın iderse ehl-i dil ihfâ

6

İdüpdür isti'âre ol mehiñ nûr-ı 'izârın şubḥ
 Anıñçün gösterir hengâm-ı bâmıyla nehârın şubḥ
 Habb-ı zülfünde ol mâhın yine olur qarârın şubḥ
 Ser-i nûrın şalup ol dem ider terk-i diyârın şubḥ
 Garîbîndir anı bir hoşça dut ey şâh-ı hüsñ-ârâ

7

Şu'â'-ı şu'le-i faḥr nûr.....nûr-ı ruḥ
 Gönül üzre müşe'se' ziynet-i 'âlemden ezher ruḥ
 Benim dâğ-ı derûnım lâle-i hamrânîñ aḥmer ruḥ
 Perîşân eyleyen zülfi gibi 'uşşâkı ekser ruḥ
 Nedir bu dildeki âteş ser-i 'aşıkda olan sevdâ

8

Dutup nabz-ı dili bîmâr ki dir hâzık-ı üştâd
 Şifâ mümkün degül emrâz-ı 'aşka kim odur hem-zâd
 Kaçan hatadan olur yâ Rab vaşlıyla dil nâ-şad
 Hezâr-âsâ dil-i murğ şubḥı ile ider feryâd
 Tûlû' idüp murâdım şemsi gire zûlmete ferdâ

9

Müretteb naqş-ı hüsñün eyleyen naqqâş o bir üstâz
 Ki her bir tîğ-i naqşîñ rişte-i câna olur cüz âz
 Ferâmûş itdürür zevk-i cihânı vir mey-i lezzâz

Metâ‘-ı vaşlı çün naqd-ı dil-i câmı ider niyâz
Cemî‘ varımı ol çeşm-i Tâtâr eyledi yağmâ

37b

10

İçüpdür kanımı mey tek o mest-i la‘l-ı pür-şekker
Göz idüp gamze-i cellâdına oñda çeker hançer
Şadâ-yı nâzıyla dest-i cefâ şalup hücûm eyler
Vücûd-ı gönülümü göz göz ider ney gibi ser-tâ-ser
Derûnumdan olur her dem biñ dürlü şada peydâ

11

Mağâm-ı evce çıkısa her seher âhım idüp şehnâz
Gelir gûş-ı dile sû-yı muhabbetden nice âvâz
Beni üftâde-i hâk derinden eylemiş mümtâz
Hazâin-i firâke eyledi ben ‘aşığı hem-zâr
Anıñçün nice dil-sûz gazeller eylerim inşâ

12

Bugün bâğ-ı muhabbetde hemân bir dânedir nergis
Süzülmüş ‘ayn-ı efsûnı iken mestâne bir nergis
Hazer kıl çeşm-i hışmıñdan ki bir dîvânedir nergis
Nazardan şaklasın câm-ı zerrîn peymânedir nergis
Olunca bâde-nûş olmağ gerekdir sâğar-ı şahpâ

13

Çoyuver sînem oldu ol kemân ebrûya bir tîr-keş
Dili firâketden hilâle döndürür meh-veş
Nişân-ı nâvek-i müjgân-ı çeşmi yâre bir efheş
O bîgâne terehümle dil-i meşhûnımı elveş
Disünler âferîn ahkâm-ı ‘aşkı eylediñ icrâ

14

Olan mir‘ât-ı ruhsâre nigâh-ı yârda vech-i hâş
Şafâ kesb eyleyin âyîne-i tek ol yüze yüz ihlâş
Çıkar dürr-i muhabbetden yemm-i ‘aşka olup gavvâş
O çarh-âsâ olursuñ mâh-ı ruhsârı için rakqâş
Görürsün nice gün bir sâ‘at içre kim idüp aşvâ

15

Ziyâde eyledikçe hüsni-zibâsında an feyyâz
 Fiğânın arturur bâg-ı belâda murğ-ı cân feyyâz
 Reh-i ‘aşkıında rüsvâlığı ider elbet nişân feyyâz
 Ne hoş ehl-i şafâya virdi bu şöhretle şân feyyâz
 Nihân-ı çeşm ile ol ehle diller eyledi feyyâz

16

Žiyâ-yı ‘ârızı zülf-i perîşân olunca hult
 Leb-i la‘lî zebân-ı şeker-efşâne olunca hult
 Ğam-ı ‘aşkı o cânânî dil-i cânâ olunca hult
 Benim dûd-ı derûnım şem‘-i sûzâna olunca hult
 Nice mümtâz olur eğğas-ı ahlâm olsa bir eşyâ

17

Okiyup haıı-ı ruhsârîni riyâ söylersin ey vâ‘iz
 Ferâmûş eyleyup kendün bañâ söylersin ey vâ‘iz
 Düşüp zülf-i hevâsına hevâ söylersin ey vâ‘iz
 Perîşân eyleme hâıır hatâ söylersin ey vâ‘iz
 Benim hâıır-ı nişânımdır a ma‘nâ-yı haıı-ı tuğrâ

18

Yanup taııid ider şem‘-i ruı-ı cânânla olmuş şem‘
 Şalar başın hevâ-yı zülf ile mestâne olmuş şem‘
 Şeb-i vuşlatda ol âteş ki pervâne olmuş şem‘
 Başımda var iki sevdâsı meger dîvâne olmuş şem‘
 Nedir bu şem‘-i dilde kim o sevdâ-yı ser-bâlâ
 38a

19

Çekildi tîg-i ‘aşk ile bu sînem üzre yer yer dâg
 Çerâg-ı âhımı her şeb şanasın itdiler pür-dâg
 Ferâh kesb eyleyup def‘-i ğam için seyri derken bâg
 Şikâr itsem deyu murğ-ı dile zülfünden itmiş âg
 Güzel şayd eylemek ol dâm-ı tezvîr olmasa ammâ

20

Benim gevher-fürûş-ı ‘aşk o la‘l-ı yâre çün şarrâf
 Şanar çeşm-i gönlümden gevherler zeyn olupdur kâf
 İrişdim kûh-ı derd-i ‘aşka kimse urmasın hiç lâf
 Teveccüh kıldığı demde kazâyâ nûnla hem kâf
 Zühûr iden tılsım-ı ism-i a‘zamdan bulur esmâ

21

Şu‘â‘-ı şu‘le-i dâğ-ı derûnumdur ser-â-ser berķ
 Felekde seyr iden ebr değil dūd-ı siyâh-ı zerķ
 Nüzûl iden zemîn-i gönlüme bârân-ı çeşm sûķ
 Olur elbetde giryân eyleyen baħr-ı risâle ğarķ
 Seni pâk eylemez pâk olmadıkça ol yedi deryâ

22

Ġinâ ister iseñ ey fakr-ı gönlüm it ğinâyı terk
 Beķâ seyr eyleyem dirseñ gel eyle sen beķâyı terk
 Gerek zevķ ile olsun cennet der-i liķâyı terk
 Liķâ bezmin murâd eylerseñ eyle mâsivâyı terk
 Yitersin bir murâda gayrılardan itseñ istiĠnâ

23

Alupdür reng-i bî-mânendini ruħsâr-ı yârdan gül
 Cefâ-yı ħarıyla rengîn olup rüsvâ olur bülbül
 Ķarardır baĠrını sevdâ-yı fikr-i zülfle sünbül
 Ķızarmıř mest olup la‘l-ı lebine meyl idince mîl
 Anıñçün nûş iden bî-hûş olup dâim ider ğavgâ

24

Ṭarâf-ı ka‘be-i ħüsnünde oldu teşne-i zemzem
 Ħaber virdi ħayât-ı câvidânından baña gül-fem
 Şanasın düştü evrâķ-ı gül üzre birbirin şeb-nem
 Dil-i pejmürde ihyâ idüpdür ‘İsâ-yı Meryem
 Bu nefħa rûħ-ı ħudsün nefħâsıdır nefħa-ı ihyâ

25

Ne mümkün ħâtırım cem‘iyyeti zülf-i perîşândan
 Künûz-ı gevher-i esrâr açılmaz ‘azm-ı sü‘bândan
 Varılmaz bük‘e-i tûr-ı Sinâyâ nâr-ı süzândan

Ṭarîḳ-i seyr-dâr ise gel Mûsâya ben ‘umrândan
‘Aşâsı def‘-ı a‘dâdır şu‘â-ı reh yed-i beyzâ

26

Ḥaṭâdan bûy-ı gîsûsın ki almış muntehîr âhû
Ḥuten destinde anîñçün bir ağır nâfe-i hoş-bû
Felekde ḥalka ḥalka dūd-ı âhımdan olur âb-rû
Beni bûy-ı vişâlıyla tebeḥhür itmez ol meh-rû
N’ola yaḳsa derûnım âteşinde ‘anber-i sârâ
38b

27

Perîşân ḥâtırım baḳdıḳça ol zülf-i perîşâna
Perîşân olduğum lûṭf it şabâ ‘arz eyle cânâna
Aña rûşen degil mi ḳaldığım şem‘inde pervâne
Şeb-i hicrânda mahv oldu vücûdum yana kim yana
Cemâliñ şem‘i dâîmdir yanar pervâneler maḥzâ

28

Selâtîn-i dil-ârânîñ müretteb oldu dîvânı
Murâd üzre yazıldı ḥâlîñ ile efġânı
Buyurmuş ḥükm esrâr-ı ḥaṭṭ-ı zülf-i perîşânı
Virilmiş çünki ey Ḥâfız vişâle ḳaṭ‘ı fermân
İt imdi mihr-i şamtla muḥabbet defterin imzâ

38b

KIT‘A

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Şeb-i firḳat geçüp irdi seḫerân inşa‘allâh
Ḥaste dil rûz-ı vişâle irdi inşa‘allâh
Lûṭfüne munṭazırdır o ġanî mevlânîñ
Ḥazret-i ḥaḳḳa recânın geçer inşa‘allâh

36b

MÜFREDÂT

1

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Gönül gösterme mir'ât-ı te'essüf vech-i dünyâya
Ki dünyâ bir denîdir kim tereccüh eyler ednâya

2

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Zamâne şofûsına eşek dime ey dil nedâmetdir
Aña şofû demek eşekk dimeklikden 'ibâretdir

3

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Hamâkatle bir olmaz tab'-ı vâhid içre zîreklik
Uzatıbdır mücerred okumaqla gitmez eşeklik

4

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Her kim ki çalar tabl-ı cihet işidiñ ey nâs
Taḥkîk olur düşüne ol sâncağ-ı iflâs

5

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Harş idüp mezra'-ı mâlda yapışma dikene
Sen ölüsün qalır ol

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MATERYAL VE METOD

4.1. MATERYALLER

Bu çalışmanın kaynağı Fatih Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Efendi Kitaplığı Manzum 92 numarada kayıtlı olan Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade Divanı'nın el yazmasıdır.

Transkripsiyon çalışması esnasında metnin doğru okunabilmesi için “Kamûs-ı Türkî”¹¹ kelimelerin doğru yazılabilmesi için “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat”¹² sıkça başvurulan sözlükler oldu. Arapça kelimelerin okunması için “Arapça-Türkçe Lûgat”¹³ Farsça kelimelerin okunması için ise “Farsça-Türkçe Sözlük”¹⁴ başvurulan diğer sözlükler oldu. Kelimelerin günümüz Türkçesiyle karşılaştırılmasında ise “Türkçe Sözlük” kullanılmıştır.¹⁵ Transkripsiyon çalışmasında Ünver¹⁶ ve Timurtaş'tan¹⁷ da yararlanılmıştır.

4.2. HAFIZ DİVANİ'NİN İNCELEME VE TRANSKRİPSİYON METODU

Divan çalışmaları uygulamalı çalışmalardır. Bu çalışma XVII. yüzyıl Divan şairi olan Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade Divanı'nın Latin harflerine transkripsiyonu, şairin hayatı ve edebi şahsiyeti üzerine yapılmıştır. Şairin adı hiçbir tezkirede geçmediği için hayatı ile ilgili bilgiler Gaziantepi şairler üzerine yapılan çalışmalardan derlendi.¹⁸ Şairin edebî şahsiyeti ve divanın incelenmesi ile ilgili çalışmalar, daha önce bu alanda çalışılmış ilmî eserlerde uygulanan sisteme göre yapılmıştır. Şairin edebî şahsiyeti anlatılırken şiirlerinden alıntılar yapılmıştır.

Hafız Divanı'nın transkripsiyonu yapılırken bütün beyitlerin vezinleri kontrol edilerek, metnin doğru transkrip edilmesine çalışılmıştır. Ancak divanın bazı

¹¹ Şemsettin Sami. (2004) *Kamûsı Türkî*, Çağrı Yay. İstanbul, ss.1-1574.

¹² Ferit Devellioğlu. (1999) *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Yay. Ankara, ss. 1-1995.

¹³ Mevlüt Sarı. (1984) *Arapça-Türkçe Lûgat*, İpek Yay. İstanbul, ss. 1-1695.

¹⁴ Ziya Şükun. (1996) *Farsça-Türkçe Lûgat*, MEB Yay. Ankara, ss. 1-2040.

¹⁵ TDK, (1997) *Türkçe Sözlük*, TDK yay. Ankara

¹⁶ İsmail Ünver, a.g.m. ss.51-89.

¹⁷ Faruk K. Timurtaş, a.g.e. c.I, ss.81-191.

¹⁸ H. İbrahim Yakar, a.g.e. ss.151-196.

sayfalarında silinmiş ya da okunamayacak kadar tahrip olmuş kelimeler de vardır. Bu kelimelerden bazıları, şairin kullandığı kelimeler tahmin edilerek [] biçiminde yazılmıştır. Tamamen silinmiş ve tahmin edilemeyen kelime ve beyitler ise (.....) sıralı noktalar biçiminde gösterilmiştir. Divan'ın transkripsiyonu TDK'nın transkripsiyon alfabesine göre yapılmıştır.

4.2.1. Transkripsiyon Alfabesi

ا :a,â,e	ز :z	ك :k
ب :b	ژ :j	ك: ñ
پ :p	س :s	ل :l
ت :t	ش :ş	لا:lamelif
ٹ :ṭ	ص :ṣ	م :m
ج :c	ض :ḍ,ẓ	ن :n
چ :ç	ط :ṭ	و:v,û
ح :ḥ	ظ :ẓ	ه :h
خ :ḫ	ع :‘	ه:h,e
د :d	غ :ġ	ي:y,î
ذ :ẓ	ف :f	ء :’
ر :r	ق :q	

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA

5.1. BULGULAR VE TARTIŞMA

17. yüzyıl, Divan Edebiyatının gelişimini devam ettirdiği, daha önceki yüzyıllardan farklı bir gelişim göstermediği bir dönemdir. Bu yüzyılda yazılan divanlar klasik Divan şiiri konularının aruz vezinleriyle, mazmunlarla ve Arapça, Farsça kelime ve terkiplerin sıkça kullanılmasıyla yazılmışlardır.¹⁹ Bu yüzyılın en büyük şairleri Nefî, Nâbî, Şeyhülislâm Yahya, ve Nailî'dir. Hafız Abdülmecidzade şiirlerinde hem konu hem de şekil olarak Divan şiirinin geleneğine uymuştur. Hafız Abdülmecidzade şiirlerinde kendine has bir üslûp geliştirememiş, yüzyılın meşhur şairleri arasına girememiştir.

SONUÇ

Divan Edebiyatının 17. yüzyıl şairlerinden olan Ayıntablı Hafız Abdülmecidzade, şiirlerinde Divan şiirinin klasik unsurlarına uyarak şiirlerini yazmıştır. Divan şairlerinin kullandıkları dil ve malzeme aynıdır. Şairleri birbirinden ayıran, onların bu dil ve malzemeyi kullanmadaki yetenekleridir. Hafız Divan'ı bu açıdan incelendiğinde orijinal söyleyişlere rastlanmaz. Kendine has bir üslûp oluşturamayan Hafız, orijinal mazmûn ve söyleyişler ortaya koyamamıştır. Hafız, şiirlerinde dönemin rağbet gören mazmûn ve söyleyişlerine yönelmiş, Arapça ve Farsça kelime ve terkiplerden de sıkça yararlanmıştır.

¹⁹ Muhsin Macit vd. (2003) *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*, Grafiker Yay. Ankara, s.109.

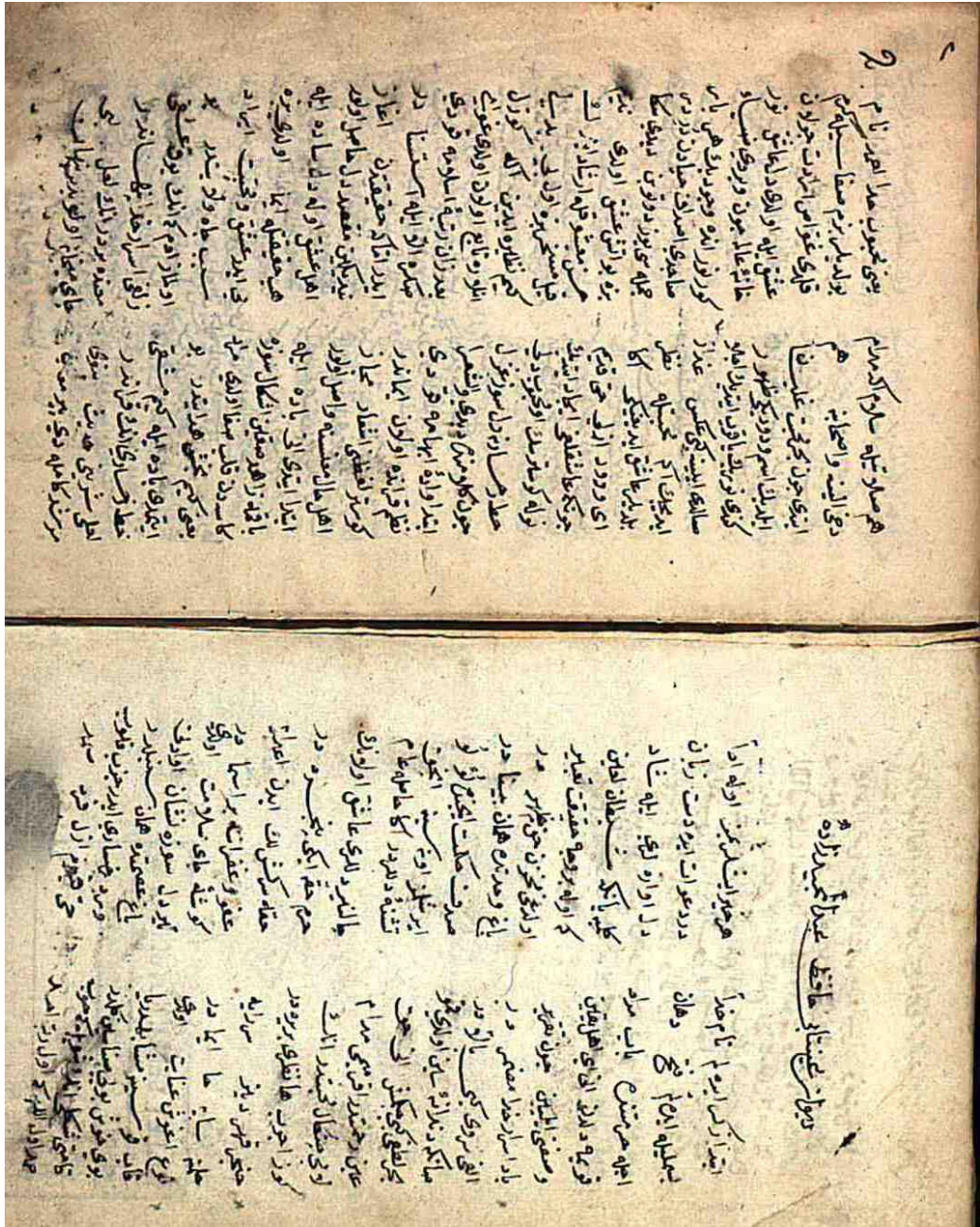
KAYNAKLAR

- Akün, Ömer Faruk. (1994). *Divan Edebiyatı*, İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, c. 9, İstanbul, ss. 389-430.
- Banarlı, Nihat Sami. (2001). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, MEB Yay. c.II, İstanbul, ss.641-736.
- Cengiz, Halil Erdoğan, (1967) *Divan Şiiri Antolojisi*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Devellioğlu, Ferit. (1999) *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Yay. Ankara, ss. 1-995.
- Dilçin, Cem. (1995) *Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yay. Ankara, ss. 227-250.
- Güzelbey, Cemil Cahit. (1959) “El Yazma Bir Divan” *Gaziantep Kültür Dergisi*, c.2, sy.23, Gaziantep, ss.4-22.
- İpekten, Haluk. (1994) *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, İstanbul Dergah Yay. ss.1-277.
- Macit, Muhsin. (1996). *Divân Şiirinde Ahenk Unsurları*, Ankara, Akçağ Yayınları
- Macit, Muhsin. (2001) *Erzurumlu Zihni Divanı*, Kültür Bakanlığı Yay. Ankara, ss. 1-20.
- Macit, Muhsin., İsen, Mustafa., Horata, Osman., Kılıç, Filiz. ve Aksoyak, İ.Hakkı. (2003). *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*. 2.Baskı, Grafikler Yayınları, No: 10, Ankara, s.109.
- Macit, Muhsin., Soldan, Uğur. (2004) *Edebiyat Bilgi ve Teorileri*, Ankara, Grafiker Yayınları.
- Mengi, Mine. (2000) *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yay. Ankara, ss. 173-180.
- Onan, Necmettin Halil. (1997) *İzahlı Divan Şiir Antolojisi* MEB Yay. Ankara, ss. 1-488
- Onay, Ahmet Talat. (2000) *Mazmunlar Ve İzahı*, Ankara, Akçağ Yay, ss.1-474.
- Sami, Şemsettin. (2004) *Kamusı Türkî*, Çağrı Yay. İstanbul, ss.1-1574.
- Sarı, Mevlüt. (1984) *Arapça-Türkçe Lugat*, İpek Yay. İstanbul, ss. 1-1695.

- Şentürk , Ahmet Atilla. ve Kartal, Ahmet. (2004) *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yay. İstanbul,ss. 342-344.
- Şükun, Ziya. (1996) *Farsça-Türkçe Lugat*, MEB Yay. Ankara, ss. 1-2040.
- TDK (1997) *Türkçe Sözlük*, TDK Yay. Ankara.
- Tanyeri, M. Ali. (1999) *Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler*, Ankara, Akçağ Yayınları.
- Timurtaş, Faruk Kadri. (1994). *Osmanlı Türkçesine Giriş*, Alfa Yay. c. I. İstanbul, ss. 81-191.
- Ünver, İsmail. (1993). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, *Türkoloji Dergisi*, c.XI, ss. 51-89
- Yakar, Halil İbrahim. (1999) Gaziantepli Divan Şairleri, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep Üniversitesi ve Valiliği, ss. 151-196.

EKLER: HAFIZ DİVANINDAN ÖRNEK METİNLER

EK A. 1.

۱۸
 کوشین و عسقله عاده و عسقله سوبلین
 حلقه و عسقله سوبلین کوشین
 بزکوه اهوز روز جام و هت یکبار
 کارمان بر ندره هلدت یکبار
 کلانده برهوان برهوان سوبلین یکبار
 پنج دلو کوه کوه هت یکبار
 کیم برهوان و صندیه تر و سرت یکبار
 سیر بر کوه کوه برهوان هت یکبار
 کاران اهل کوه برهوان و صندیه تر
 چینه حلقه در و ساره نوبت یکبار
 دل نام غم زلف بریشا کوه و دوشه
 بیک زخم بله بر مرغ سحر یا که کوه نوبه
 سوه کی تره سوه کوه ایاغ سر شام
 بیزل سوه کوه یا که داکوه دوشه
 کوه سوه کوه کوه نوبه شام کوه کوه
 بلزک ابله چاه زخما کوه کوه دوشه
 دل کشت حسن کوه کوه ابله کوه کوه
 رخ سا کوه کوه تر زلفا کوه دوشه
 شمع رخ در به کوه کوه کوه کوه
 آه ابله برهوان و دوشه کوه کوه کوه
 قاصد
 صالیه برات دله اوله برهوان کوه کوه
 آبریز کوه اوله کوه کوه کوه کوه
 ای کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 سفید کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 قاصدین برهوان کوه کوه کوه کوه
 شعله کوه کوه کوه کوه کوه
 ابله برهوان کوه کوه کوه کوه کوه
 عسقله و هت دله اوله برهوان کوه کوه

۱۹
 کوشین و عسقله عاده و عسقله سوبلین
 حلقه و عسقله سوبلین کوشین
 بزکوه اهوز روز جام و هت یکبار
 کارمان بر ندره هلدت یکبار
 کلانده برهوان برهوان سوبلین یکبار
 پنج دلو کوه کوه هت یکبار
 کیم برهوان و صندیه تر و سرت یکبار
 سیر بر کوه کوه برهوان هت یکبار
 کاران اهل کوه برهوان و صندیه تر
 چینه حلقه در و ساره نوبت یکبار
 دل نام غم زلف بریشا کوه و دوشه
 بیک زخم بله بر مرغ سحر یا که کوه نوبه
 سوه کی تره سوه کوه ایاغ سر شام
 بیزل سوه کوه یا که داکوه دوشه
 کوه سوه کوه کوه نوبه شام کوه کوه
 بلزک ابله چاه زخما کوه کوه دوشه
 دل کشت حسن کوه کوه ابله کوه کوه
 رخ سا کوه کوه تر زلفا کوه دوشه
 شمع رخ در به کوه کوه کوه کوه
 آه ابله برهوان و دوشه کوه کوه کوه
 قاصد
 صالیه برات دله اوله برهوان کوه کوه
 آبریز کوه اوله کوه کوه کوه کوه
 ای کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 سفید کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 کوه کوه کوه کوه کوه کوه کوه
 قاصدین برهوان کوه کوه کوه کوه
 شعله کوه کوه کوه کوه کوه
 ابله برهوان کوه کوه کوه کوه کوه
 عسقله و هت دله اوله برهوان کوه کوه

ÖZGEÇMİŞ

Mehmet Beşir Ataç 1977 yılında Şanlıurfa'da doğdu. İnönü Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünden 1999 yılında mezun oldu. 2004-2005 öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi SBE Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimine başladı. Hâlen Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi Solmaz Güzel İlköğretim Okulunda Türkçe öğretmeni olarak çalışmaktadır.

VITAE

Mehmet Beşir ATAÇ was born in Şanlıurfa in 1977. He graduated from the Department of Turkish Language and Literature, Faculty of Education, İnönü University in 1999. He started his Master of Arts in the Department of Turkish Language and Literature, Graduate School, Gaziantep University in the academic year 2004 – 2005. Currently, he is working as a Turkish Teacher in Solmaz Güzel İlköğretim Okulu, Şehitkâmil, Gaziantep.